

DEPARTAMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE ȘI POLITICI UE
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ

**REGLEMENTĂRI PRIVIND STATUTUL MAGISTRAȚILOR
ȘI CONSILIILE SUPERIOARE ALE MAGISTRATURII
ÎN STATE MEMBRE UE PRECUM ȘI ÎN SUA ȘI CANADA**

DECEMBRIE 2016

Documentare și sinteză: Bogdan Mrejeru, consilier parlamentar

Lucrarea poate fi accesată direct pe Intranet la pagina Direcției studii și documentare legislativă.

* Lucrările elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă au caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților

ABSTRACT

În cadrul statului de drept, **justiția** reprezintă una din valorile sale fundamentale a cărei misiune este realizată prin corpul magistraților, persoane care, pe lângă o pregătire profesională specială posedă și calități etice deosebite, caracterizându-se printr-un accentuat spirit de echitate, onestitate, obiectivitate și moralitate, ceea ce le conferă un statut aparte.

Încrederea și respectul de care se bucură **magistrații** într-o societate democratică, reprezintă garanții ale eficienței sistemului judiciar, asigurate și prin conduita judecătorilor în activitatea propriu-zisă, ce este percepută de justițiabili ca un important factor în realizarea credibilității justiției.

În **România**, problematica legată de **statutul magistraților** – judecători și procurori – este clar definită în Legea fundamentală respectiv în *Capitolul VI – Autoritatea judecătorească, art.125 și art.132¹ din Constituție*, precum și în legile speciale – *Legea nr.303/2004, Legea nr.304/2004 și Legea nr.317/2004* cu modificările ulterioare.

De asemenea, pentru a se asigura o bună delimitare a puterilor în stat (conform *principiului separației puterilor*) și mai ales **pentru garantarea independenței puterii judecătorești**, Constituția a creat un organism profund democratic și indispensabil pentru buna funcționare a justiției – **Consiliul Superior al Magistraturii (art.133 din Constituție²)**.

Prezentul studiu cu caracter documentar își propune să trateze în cadrul celor 3 capitole aspecte legate de **statutul judecătorilor și al procurorilor în mai multe sisteme judiciare** din state membre UE și non-UE (SUA și Canada), **de rolul Consiliilor Judiciare în cadrul administrării justiției, precum și modalități de numire a magistraților**.

Independența, imparțialitatea, responsabilitatea³ magistratului sunt comandamente ale eticii și deontologiei profesiei sale ce se regăsesc nu numai în legi organice privind organizarea și funcționarea justiției⁴, dar și în norme reglementate distinct în coduri deontologice.

Sistemul de numire a membrilor Consiliilor judiciare este de 3 feluri: primul prevede numirea exclusiv parlamentară (de exemplu, în Spania, situație în care Parlamentul propune regului desemnarea membrilor - cea mai mare parte a membrilor sunt magistrați) sau desemnare prezidențială (precum în Cipru, unde funcțiile Consiliului Superior al Magistraturii sunt incluse în Curtea Supremă de Justiție, membrii fiind numiți de președinte), în timp ce celelalte două sisteme oferă un sistem mixt.

¹ http://www.cdep.ro/pls/dic/site.page?den=act2_1&par1=3#t3c6

² http://www.cdep.ro/pls/dic/site.page?den=act2_1&par1=3#t3c6

³ <http://www.inspectiajudiciara.ro/Competences.aspx>

⁴ https://e-justice.europa.eu/content_legal_professions-29-ro.do

Într-unul dintre acestea, unii membri sunt aleși de către magistrații iar alții sunt desemnați de către executiv (de exemplu, în Ungaria), în timp ce în altele o parte este aleasă de către magistrați și o altă parte este aleasă de către Parlament (Belgia, Bulgaria, Italia și Polonia).

Consiliul Judiciar din Belgia este compus, în număr egal, din membri profesioniști aleși de către magistrați și membri neprofesioniști numiți de Senat. În Bulgaria, o parte din membri sunt aleși de către Adunarea Națională și o altă parte de către magistrați, împărțiți pe categorii profesionale (judecători, procurori și judecători de instrucție). De asemenea, în Italia, membrii profesioniști sunt împărțiți în categorii profesionale (doi judecători de la Curtea de Casație, patru procurori și zece judecători). În Franța, Consiliul este compus din 16 membri, 4 neprofesioniști și 12 profesioniști (6 judecători și 6 procurori). În general, numărul de membri variază de la 15 în Ungaria la 44 în Belgia (17 în Serviciul Instanțelor din Irlanda, 20 în Spania, 22 în Polonia, 24 în Italia, 25 în Bulgaria).

Pentru a exista o **putere judecătorească** autonomă trebuie să fie prioritar îndeplinite trei condiții respectiv: *organele care pronunță dreptul să fie adecvate acestei funcții; desemnarea judecătorilor să nu depindă de factorul politic și să fie asigurată independența efectivă a persoanelor investite cu funcția de magistrat.*

Independența nu este un privilegiu acordat membrilor corpului judecătoresc, ea reprezentând o garanție pentru cetățeni. Orice subiect de drept trebuie să aibă acces la justiție pentru a obține o hotărâre judecătorească care să-i asigure respectarea drepturilor subiective privitoare la persoană, la bunuri și la celelalte valori sociale ocrotite de lege. Acest drept – confirmat prin liberul acces la justiție – ar fi iluzoriu dacă judecătorul nu ar fi independent și imparțial⁵.

De asemenea, **drepturile fundamentale** nu sunt asigurate în mod real decât în măsura în care judecătorul poate să le asigure protecția. Judecătorul în calitate de garant al drepturilor fundamentale, având rolul de apărător al valorilor sociale, este împuternicit să le ocrotească, chiar și împotriva voinței majorității.

⁵ <http://sorincurpan.ro/wp-content/uploads/2012/12/Consideratii-generale-privind-justitia.pdf>

CUPRINS

1. STATUTUL MAGISTRAȚILOR ÎN STATE MEMBRE UE	7
AUSTRIA	10
BELGIA	12
BULGARIA	15
CEHIA	18
DANEMARCA	23
ESTONIA	24
FINLANDA	28
FRANȚA	30
GERMANIA	33
GRECIA	36
IRLANDA	36
ITALIA	39
LITUANIA	40
MAREA BRITANIE	41
OLANDA	44
SUEDIA	46
STATE NON-UE	
SUA	49
CANADA	50
2. CADRUL INSTITUȚIONAL AL CONSILIILOR JUDICIARE	51
BELGIA	55
BULGARIA	59
DANEMARCA	59
ESTONIA	61
FINLANDA	63
FRANȚA	64
IRLANDA	67
ITALIA	68
LITUANIA	70
MALTA	72
OLANDA	72
PORTUGALIA	74
POLONIA	74
SPANIA	76
SUEDIA	77
UNGARIA	78
3. NUMIREA PROCURORILOR GENERALI ȘI A PROCURORILOR PUBLICI ÎN STATE MEMBRE UE	80
AUSTRIA	80
BELGIA	81

BULGARIA	81
CEHIA	81
DANEMARCA	82
ESTONIA	82
FINLANDA	82
FRANȚA	83
GERMANIA	83
GRECIA	83
IRLANDA	84
ITALIA	84
LETONIA	84
LITUANIA	85
LUXEMBURG	85
MAREA BRITANIE	85
OLANDA	85
POLONIA	86
PORTUGALIA	86
SLOVACIA	86
SLOVENIA	86
SPANIA	87
SUEDIA	87
UNGARIA	87
BIBLIOGRAFIE	88

1. STATUTUL MAGISTRAȚILOR ÎN STATE MEMBRE UE

Statutul judecătorilor

Garanțiile oferite judecătorilor și procurorilor au la bază exigențe deontologice și un control de natură tehnică. Acestea sunt esențiale pentru protejarea independenței și imparțialității în exercitarea funcțiilor lor judiciare. Garanțiile sunt parte a unui statut legal specific pentru membrii corpului judiciar, care, în funcție de țară, au un caracter legal sau constituțional. Oricum, acestea trebuie luate în considerare în contextul misiunii justiției de serviciu public. (*Recomandarea [CM/Rec\(2010\)12](#) a Comitetului Miniștrilor către statele membre cu privire la judecători: independența, eficiența și responsabilități*)⁶

*Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni - Consultative Council of European Judges (CCJE)*⁷ argumentează în Opinia nr.1/2001: “*Independența judecătorilor nu este un prerogativ sau un privilegiu în interesul lor, ci în interesul statului de drept și a celor ce caută sau așteaptă justiție*”. În aceeași Opinie, CCJE subliniază că: “*fiecare decizie legată de numirea sau de cariera judecătorilor ar trebui bazată pe criterii obiective și ar trebui luată fie de o autoritate independentă fie să aibă suficiente garanții care să-și asigure că nu este luată în afara acestor criterii*” (Opinia CCJE Nr.1 /2001⁸).

Luând în considerare diversitatea statutului procurorilor în statele membre ale Consiliului Europei, nu este posibilă aplicarea acelorași principii de o manieră similară procurorilor.

Cu toate acestea, *Recomandarea nr.19/2000* privind rolul procurorului în sistemul judiciar penal arată că: “*recrutarea (...) procurorilor trebuie să aibă loc urmărind proceduri corecte și imparțiale care să ofere garanții împotriva oricăror încercări de favorizare a intereselor unor grupuri specifice, și cu excluderea discriminării...*”

Un **judecător** este persoana împuternicită să ia o decizie sau să ia parte la luarea unei decizii judiciare opozabilă părților care pot fi entități fizice sau juridice, pe parcursul unei judecăți. Această definiție se regăsește și în Convenția Europeană a Drepturilor Omului, precum și în practica judiciară a Curții Europene pentru Drepturile Omului. În particular: “*judecătorul decide, în conformitate cu legea și pe baza procedurilor judiciare organizate, în orice problemă din cadrul jurisdicției sale*”.

Trei tipuri de judecător se regăsesc la nivelul sistemelor judiciare ale statelor membre UE, așa cum sunt definite și în *Raportul Comisiei Europene pentru Eficientizarea Justiției - CEPEJ* din 2010⁹, respectiv: *judecători profesionali* (acei judecători care au fost formați, sunt plătiți și au ca funcție principală munca de judecător), *judecători profesionali care desfășoară activități în cadrul unei curți cu caracter ocazional* (și care sunt plătiți în consecință) și *judecători non-profesionali* (voluntari cărora li se compensează cheltuielile) care emit hotărâri judecătorești obligatorii în cadrul instanțelor.

⁶ https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016805cde7d

⁷ <https://www.coe.int/en/web/ccje/home>

⁸ <https://rm.coe.int/1680747830>

⁹ http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/cepej/evaluation/2010/JAReport2010_GB.pdf

Judecători profesionali: Sunt judecătorii definiți ca fiind persoanele recrutate, formate și plătite ca să desfășoare doar activitatea de judecător. O distincție la două extreme se poate face între sistemele ale căror judecători sunt profesioniști (Austria, Bulgaria, Danemarca, Grecia, Irlanda, Olanda, România) și sistemul Marii Britanii unde rolul judecătorului non-profesionali este esențial în toate domeniile legale. Sistemul judiciar din Luxemburg nu beneficiază de categoria de judecători profesionali cu timp parțial, dar jurisdicțiile administrative sunt dotate cu magistrați delegați, recrutați dintre magistrații din sistemul judiciar.

Judecători profesionali cu caracter ocazional: Pentru a adresa cererea legitimă din partea cetățenilor pentru o justiție rapidă și de “vecinătate”, unele țări au crescut numărul de judecători prin introducerea de judecători care prezidează un caz în mod ocazional. În alte țări, acești judecători profesionali se mai numesc și “judecători care nu prezidează” sau “judecători delegați”. Această opțiune este disponibilă în țările care posedă sistem de drept “common-law” și se adresează avocaților care urmează să devină judecători profesionali cu activitate permanentă. În consecință, aceștia sunt profesioniști în domeniul legal cu o bază solidă de pregătire și care au beneficiat deja de formare profesională specifică.

Exercitarea funcției de judecător profesional cu timp parțial înseamnă participarea la un număr limitat de sedințe ale instanței pe durata unei luni calendaristice, respectiv participarea la maxim 6 sesiuni a câte 4 zile pe lună pentru judecătorii de vecinătate în Franța și între 15 și 30 de zile pe an pentru Marea Britanie – Anglia și Țara Galilor. O altă caracteristică importantă este modalitatea de plată a acestor judecători, respectiv pe baza numărului de sesiuni ale instanței la care au participat pe durata unei luni întregi.

În Spania se utilizează judecători de înlocuire sau de substitut, care acționează în funcție de specificul cazurilor, pe o perioadă certă de timp (de obicei în caz de boală sau concediu de maternitate al titularului postului).

Judecători non-profesionali: Pot fi judecătorii laici (*lay judges*) care nu au nici o pregătire juridică, recrutați de obicei de la caz la caz datorită expertizei lor specifice și pentru a asigura participarea cetățenească la activitățile judiciare. Judecătorii astfel numiți se regăsesc în Colegii.

De exemplu în Marea Britanie-Anglia și Țara Galilor, în cadrul instanțelor magistraților, un colegiu de judecători laici (*lay judges*) are competența de judecată asupra infracțiunilor pentru care pedeapsa nu depășește 6 luni de închisoare și/sau amendă penală de 500 lire sterline. Un alt tip de judecător non-profesional este judecătorul de district. Această categorie judecă în principal plângerile în cauze civile de importanță minoră (sau infracțiuni minore).

În anumite țări, judecătorul de district este un judecător profesional plătit ocazional, în timp ce în alte țări, acesta este considerat a fi judecător non-profesional. Acest element influențează structural capacitatea de judecată a curților. Judecătorii non-profesionali judecă în principal cazuri fără caracter penal, referitoare la litigii de muncă și comerciale. Aceștia sunt aleși fie de către consilii locale sau regionale (cazul Cehiei) fie de către membrii breslei din sectorul de activitate al acestora.

Statutul Procurorilor

În *Recomandarea Nr. 19/2000*, adoptată de Comitetul Miniștrilor din cadrul Consiliului Europei din data de 6 octombrie 2000, **procurorii** sunt definiți ca fiind "*autorități publice care, în numele societății și pentru interes public, asigură aplicarea legii acolo unde încălcarea legii atrage sancțiuni penale, luând în considerare atât drepturile individuale cât și necesitatea efectivității sistemului judiciar penal.*"

Fiecare țară are, sub denumiri diferite, o autoritate publică însărcinată cu stabilirea și derularea cercetărilor penale. Pe de altă parte, în timp ce instituția judecătorului este reprezentată relativ omogen la nivelul țărilor membre UE, cea a procurorului comportă disparități. Aceasta se datorează diferențelor dintre sistemele inchizitoriale (aplicate în statele de drept civil) și cele acuzatorii (din sistemele de common law).

Observând rolul procurorilor în cadrul sistemelor judiciare precum și nivelul de independență a acestora față de alte sisteme, se constată că în toate țările europene aceștia joacă un rol important în cercetarea cazurilor penale, evidențiindu-se totuși câteva state la nivelul cărora procurorii au și responsabilități în aria de drept civil sau chiar administrativ.

Un alt aspect important de evidențiat când vorbim despre diferitele nivele de autonomie ale unui procuror este faptul că în unele țări aceștia beneficiază de aceeași protecție a independenței ca și judecătorii, în timp ce în alte țări politicile penale emană de la un Minister al Justiției, iar nivelul de independență este unul limitat. Această dihotomie provine din istoricul Europei și trebuie reținută în contextul înțelegerii diferențelor de statut și funcțiuni ale procurorilor.

Sistemul parchetelor este organizat diferit la nivelul diferitelor țări membre ale Consiliului Europei. În anumite țări, precum Austria, Franța și Polonia, Ministerul Justiției este responsabil de parchet, în timp ce în Belgia și Olanda o autoritate colectivă conduce serviciile de cercetare, investigare și urmărire penală. Și totuși, în majoritatea statelor Europei există un Procuror General (la vârful sistemului).

Rolul și competențele procurorilor: La nivelul tuturor țărilor procurorul îndeplinește rolul de punere sub acuzare în cauzele penale și introducerea acțiunii la instanță, iar în multe dintre acestea procurorul poate face propuneri de sentință judecătorului.

În ceea ce privește exercitarea căilor de atac, procurorul are dreptul să exercite o cale de atac extraordinară în fața unei instanțe supreme (cu excepția țărilor precum Anglia). Înainte de înaintarea dosarului la instanță și introducerea acțiunii penale, procurorul are un rol important în derularea fazei de investigare a cauzei penale.

Solicitățile adresate judecătorilor pentru măsuri concrete de investigație (de exemplu percheziția unui imobil pentru găsirea probelor) fac parte din procedura de aplicare a legii. În majoritatea statelor membre, nu este obligatoriu ca procurorul să introducă acțiunea penală în instanță. Sunt posibile și alte opțiuni decât punerea sub acuzare, respectiv închiderea cazului (clasarea lui prin declararea neînceperii urmăririi penale) fără a mai fi nevoie de o hotărâre judecătorească (decizie judiciară) în acest sens, fenomen ce conduce la reducerea volumului de muncă al instanțelor.

AUSTRIA

Statutul judecătorilor

Judecătorii de profesie¹⁰ au un raport de serviciu public-juridic cu statul federal. Alături de prevederile Constituției Republicii Austria, *Legea magistraturii* constituie sursa de drept fundamentală referitoare la pregătirea și statutul profesional al judecătorilor (denumirea integrală a acestei surse de drept este „*Legea privind judecătorii și procurorii*”; aceasta cuprinde numeroase dispoziții similare pentru judecători și procurori, cum ar fi regimul disciplinar și caracterizările de serviciu)¹¹.

Judecătorii de profesie sunt numiți pe o durată nelimitată și se pensionează la sfârșitul anului calendaristic în care împlinesc vârsta de 65 de ani. În conformitate cu **art.87 și 88** din Constituția Republicii Austria, judecătorii acționează în calitate de organ independent al statului atunci când interpretează legea și când pronunță hotărâri.

Această independență se reflectă, pe de o parte, în libertatea de acțiune a judecătorilor (independență obiectivă) și, pe de altă parte, în inamovibilitatea acestora (independență subiectivă).

Judecătorii se supun numai legii și hotărăsc pe baza propriilor convingeri juridice. Ei nu au obligația de a respecta eventualele hotărâri anterioare pronunțate în chestiuni juridice identice de către o altă instanță (precedente).

Judecătorii pot fi eliberați din funcție, transferați împotriva voinței lor sau scoși la pensie, cu excepția ieșirii definitive la pensie în urma atingerii vârstei legale de pensionare, numai în cazurile și sub formele prevăzute de lege și numai pe baza unei hotărâri judecătorești oficiale (art. 88 din Constituție).

Judecătorii beneficiază de statutul special conferit de dreptul constituțional doar în exercitarea funcției judiciare (la tratarea tuturor cauzelor judiciare care le sunt atribuite în conformitate cu prevederile legale și cu sistemul de repartizare a cauzelor). O excepție o constituie așa-numitele chestiuni de administrare a justiției (măsuri pentru bunul mers al justiției), caz în care judecătorii sunt independenți doar atunci când chestiunile respective sunt gestionate în cadrul camerelor de audiere sau al comisiilor (de exemplu, repartizarea cauzelor, propuneri de numire a magistraților). Printr-o repartizare strictă a cauzelor se garantează dreptul la un judecător, astfel cum este consacrat în constituție.

Roluri și responsabilități

Judecătorii au sarcina de **a judeca cauze de drept civil și penal**. În materie de drept administrativ și de drept constituțional, aceștia au atribuții de **control asupra administrației** și de **supraveghere a respectării Constituției**.

Răspunderea juridică

Instanța disciplinară. Judecătorii care se fac vinovați de încălcarea obligațiilor profesionale și deontologice răspund în fața instanței disciplinare. Această instanță funcționează pe lângă o curte de apel sau pe lângă Curtea Supremă și este formată exclusiv din judecători (în sfera de competență a instanței disciplinare intră și cazurile de încălcare a obligațiilor de serviciu de către procurori).

¹⁰ https://e-justice.europa.eu/content_legal_professions-29-at-ro.do?member=1

¹¹ https://e-justice.europa.eu/content_legal_professions-29-ro.do

Instanța penală. În cazul în care, atunci când se fac vinovați de o încălcare a obligațiilor profesionale, judecătorii (sau procurorii) săvârșesc și o abatere de la legea penală, aceștia răspund în fața instanței penale (de exemplu, în cazul abuzului de putere).

Instanța civilă. Părțile care au suferit un prejudiciu ca urmare a unui comportament ilegal sau culpabil al unui judecător (sau al unui procuror) pot introduce acțiuni în daune-interese, însă numai împotriva statului. În cazul faptelor săvârșite cu intenție și al neglijențelor grave, statul poate deschide o acțiune împotriva judecătorului (sau a procurorului) care se face vinovat de aceste fapte.

2. Procurorii

Organizarea parchetelor

Organizarea ierarhică a unui parchet corespunde, în linii mari, structurii unei instanțe. Pe lângă fiecare dintre instanțele competente în materie penală (17 în total) funcționează câte un parchet. În afară de acestea mai există și **Parchetul de urmărire a infracțiunilor economice și a actelor de corupție** (*Wirtschafts- und Korruptionsstaatsanwaltschaft, WKStA*), care are competență pe întregul teritoriu al Austriei.

Pe lângă fiecare curte de apel își desfășoară activitatea un procuror-șef (*Oberstaatsanwaltschaft*), iar pe lângă Curtea Supremă funcționează **Parchetul general** (*Generalprokuratur*). Birourile procurorilor-șefi și Parchetul general se află în subordinea directă a Ministerului Federal al Justiției.

Pregătirea și numirea procurorilor

Pregătirea pentru profesia de procuror corespunde celei pentru profesia de judecător. În funcția de procuror pot fi numite numai persoanele care îndeplinesc cerințele pentru numirea în funcția de judecător.

La fel ca și posturile de judecător, posturile vacante de procuror se ocupă prin concurs public. Dreptul de numire a procurorilor îi revine Președintelui republicii. Ca și în cazul judecătorilor, Președintele republicii și-a delegat acest drept ministrului federal al justiției pentru majoritatea posturilor vacante de procuror.

Statutul procurorilor

Parchetele sunt organe judiciare separate de instanțe. Acestea au o structură ierarhică și trebuie să respecte instrucțiunile primite de la procurorii-șefi și, în ultimă instanță, de la ministrul federal al justiției.

Există **prevederi legale precise privind dreptul de a da instrucțiuni**. Instrucțiunile de la procurorii-șefi și de la ministrul federal al justiției trebuie să fie emise în scris și să fie justificate. În plus, instrucțiunile primite trebuie consemnate în dosarul cauzei penale. Ministrul federal al justiției poartă răspundere ministerială și are obligația să furnizeze informații Parlamentului, în fața căruia răspunde.

În cadrul fiecărui parchet, angajații trebuie să respecte instrucțiunile date de șeful parchetului. Cu toate acestea, în cazul în care consideră că o instrucțiune contravine legii, aceștia pot solicita un ordin scris referitor la instrucțiunea în chestiune și pot cere chiar să fie eliberați de responsabilitatea de a se ocupa de cauza penală respectivă. Parchetele au, așadar, o organizare ierarhică, cu niveluri subordonate și superioare. Acest lucru este necesar și pentru că, **spre deosebire de hotărârile judecătorești, hotărârile parchetului nu pot fi contestate prin nicio cale judiciară de atac**.

Roluri și responsabilități

Rolul parchetelor este de a **apăra interesul public în cadrul justiției penale**. Aceasta implică în primul rând sesizarea instanței și reprezentarea părții vătămate în procesul penal. Acesta este motivul pentru care parchetele sunt cunoscute și sub numele de **minister public**. Parchetele mai au și sarcina de a cere **începerea urmăririi penale** în cadrul acțiunii penale.

Procurorii sunt însărcinați cu **sesizarea instanței** și cu **reprezentarea părții vătămate** atât în fața instanței regionale, cât și în fața instanțelor teritoriale din circumscripția instanței regionale respective. În fața instanțelor teritoriale, partea vătămată este reprezentată de obicei de **procurorii teritoriali**.

Parchetul de urmărire a infracțiunilor economice și a actelor de corupție - WKStA are un statut special. În competența sa federală intră, în primul rând, delictelor comise în exercițiul unei funcții publice și infracțiunile de corupție, precum și cazurile de infracțiuni economice soldate cu daune mai mari de 5 milioane de euro. Tot în competența acestui parchet intră și delictelor financiare soldate cu daune de peste 5 milioane de euro, cazurile calificate de fraudă cu contribuții sociale, cazurile calificate de comportament care conduce la faliment, precum și infracțiunile care sunt prevăzute în Legea societăților comerciale pe acțiuni sau în Legea societăților comerciale cu răspundere limitată și care sunt săvârșite în cadrul unor societăți corespunzător de mari (cu un capital social de cel puțin 5 milioane de euro sau cu peste 2 000 de angajați).

Birourile procurorilor-șefi sunt superioare ierarhic parchetelor și funcționează pe lângă curțile de apel Viena, Graz, Linz și Innsbruck. Pe lângă activitatea de **reprezentare a părții vătămate în fața Curții de apel**, procurorii-șefi exercită **funcția de supraveghere a tuturor parchetelor din raza lor teritorială** și se află în subordinea directă a ministrului federal al justiției.

Parchetul general care funcționează pe lângă Curtea Supremă are un statut special. Parchetul general este direct subordonat ministrului federal al justiției. **Parchetul general nu are autoritatea de a da instrucțiuni parchetelor și procurorilor-șefi, și nici de a reprezenta partea vătămată**. Competența sa este aceea de a **sprijini Curtea Supremă**. Parchetul general este autorizat în special să introducă așa-numite *recursuri în anulare în interesul legii* în cauzele penale în care părțile nu (mai) dispun de nicio cale de atac la Curtea Supremă. Astfel, Parchetul general îndeplinește o funcție importantă în ceea ce privește garantarea aplicării uniforme a legilor și asigurarea certitudinii juridice în materie penală.

Răspunderea disciplinară, penală și civilă a procurorilor este reglementată la fel ca în cazul judecătorilor.

BELGIA

Ministerul public¹² este alcătuit din magistrați care aparțin unui **parchet** sau unui **minister public specific** (*auditorat*) și care, în exercitarea acestei funcții, își îndeplinesc atribuțiile în domeniul de jurisdicție al instanței în care își desfășoară activitatea.

¹² https://e-justice.europa.eu/content_legal_professions-29-be-ro.do?member=1

La nivel de district judiciar (*arrondissement judiciaire*), **procurorul regelui** (*procureur du Roi*), prim-loctiitorii și loctiitorii săi acționează în calitate de minister public pe lângă tribunalul de primă instanță, în special pe lângă tribunalul pentru minori (*tribunal de la jeunesse*), care este o secție a tribunalului de primă instanță, precum și pe lângă tribunalul sau tribunalele de poliție (*tribunaux de police*) și tribunalul comercial (*tribunal de commerce*) din jurisdicția lor.

Pe lângă tribunalele specializate în dreptul muncii (*tribunaux du travail*), această funcție este exercitată de către **procurorul specializat în dreptul muncii** (*auditeur du travail*), asistat de loctiitori și, dacă este cazul, de prim-loctiitori. Aceștia își desfășoară activitatea în această calitate și pe lângă tribunalul corecțional, care este o secție a tribunalului de primă instanță, precum și pe lângă tribunalul sau tribunalele de poliție în cauzele penale care se încadrează în sfera lor de competență.

La nivelul curților de apel și al curților specializate în dreptul muncii, rolul de minister public este exercitat de **Procurorul general**, care conduce și supraveghează magistrații din cadrul parchetului general și al ministerului public specializat în dreptul muncii de pe lângă curțile de apel (*auditorat général du travail*). În ceea ce privește parchetul general, Procurorul general este asistat de un prim-avocat general, de avocați generali și de loctiitorii procurorului general. În ceea ce privește ministerul public specializat în dreptul muncii de pe lângă curțile de apel (*auditorat général*), acesta include un prim-avocat general (*premier avocat général*), avocați generali (*avocats généraux*) și loctiitori generali (*substituts généraux*).

În cadrul **Curții de Casație**, rolul de minister public este exercitat de către **procurorul general de pe lângă această instanță**, asistat de un prim-avocat general și de avocați generali. Deși terminologia este aceeași, rolul ministerului public este cu totul altul în acest caz. În fapt, Curtea de Casație nu se pronunță cu privire la fondul unei cauze, ci verifică legalitatea și regularitatea procedurii urmate. Ministerul public este **independent** în desfășurarea cercetărilor și urmăririlor individuale, fără a aduce atingere dreptului ministrului competent de a dispune urmăriri și de a emite directive de politică penală, inclusiv în materie de politică de cercetare și urmărire.

Rol și atribuții

Ministerul Public are o serie de sarcini și misiuni. Acestea se referă la **instrumentarea** atât a **cauzelor penale**, cât și a **cauzelor civile**, și la **asigurarea măsurilor de urmărire** a acestora.

În materie penală, magistrații din cadrul ministerului public veghează (în interesul societății) la desfășurarea normală și la reglementarea procedurii penale. Aceștia își desfășoară activitatea atât la nivelul analizei fondului cauzei, cât și pe parcursul procedurii anterioare de informare și investigare [pentru instanțele cu competențe de investigare: camera consiliului (*chambre du conseil*) și camera de punere sub acuzare (*chambre des mises en accusation*)]. În cadrul ședinței de judecată, aceștia solicită aplicarea legislației penale; în același timp, aceștia asigură faptul că se iau măsurile necesare pentru executarea adecvată a pedepselor pronunțate. **În fața curții cu jurați** (*cour d'assises*), rolul de minister

public este exercitat de procurorul general de pe lângă curtea de apel, care are însă și posibilitatea de a delega în acest sens un membru al parchetului.

În materie civilă, ministerul public intervine din oficiu în situațiile prevăzute prin lege și de fiecare dată când ordinea publică impune intervenția sa. În astfel de cauze, ministerul public emite un aviz (scris sau verbal) în speță.

În ceea ce privește cauzele referitoare la domenii specifice, enumerate la *art. 764 alin. (1) din Codul judiciar (Code judiciaire)*, ministerului public trebuie să i se solicite în mod obligatoriu să emită un aviz. De asemenea, atunci când consideră necesar, ministerul public poate solicita să fie informat în vederea emiterii unui aviz cu privire la toate celelalte cauze, iar instanța poate, de asemenea, să dispună din oficiu acest lucru [*art. 764 alin. (2) din Codul judiciar*].

Pe lângă aceste misiuni principale, ministerul public are, de asemenea, competența de a **monitoriza și de a executa în mod corespunzător hotărârile și directivele referitoare la politica penală**. Directivele privind politica penală sunt emise de ministrul justiției, după consultarea colegiului procurorilor generali (*collège des procureurs généraux*) care este alcătuit din cei 5 procurori generali de pe lângă curțile de apel.

Colegiul funcționează sub autoritatea ministrului justiției și emite hotărâri care vizează o elaborare și o coordonare cât se poate de coerente a politicii și o bună funcționare generală a ministerului public. Sfera de competență a colegiului acoperă întreg teritoriul regatului, iar hotărârile sale au caracter obligatoriu pentru procurorii generali de pe lângă curțile de apel și pentru toți membrii ministerului public aflați sub autoritatea și conducerea acestora¹³.

Judecătorii

Organizare

Se disting două categorii: judecătorii din cadrul tribunalelor și consilierii din cadrul curților - **magistrature assise** - și procurorii din cadrul ministerului public sau al parchetului - **magistrature debout**.

În general, magistrații din cadrul tribunalelor sunt numiți „**judecători**”, iar cei din cadrul curților sunt numiți „**consilieri**”. Judecătorii din categoria *magistrature assise* au **rolul** de a aplica legea în litigiul/cauza care le este înaintat(ă) în materie civilă, precum și în cazul persoanelor care au săvârșit o infracțiune.

În anumite tribunale, există atât judecători de profesie, cât și judecători consultanți (*juges non-professionnels*). **Judecătorii consultanți** își desfășoară activitatea în cadrul următoarelor instanțe:

- Tribunalul comercial: judecători de profesie și judecători consultanți (denumiți în acest caz *juges consulaires*).
- Tribunalul de dreptul muncii: judecători de profesie și judecători sociali (*juges sociaux*)
- Tribunalul de aplicare a pedepselor: judecători de profesie și asesori pentru aplicarea pedepselor (*assesseurs en application des peines*).

¹³ Mai multe informații pot fi consultate pe site-ul internet al [Serviciului Public Federal de Justiție](#) ¹³(Ministerul Justiției, rubrica *Ordre judiciaire - Parquet*).

Autoritatea responsabilă

📄 [Înaltul Consiliu de Justiție](#) (*Conseil supérieur de la justice*)¹⁴ are o **triplă misiune**:

- 📄 joacă un rol determinant în politica de **numire** a magistraților pe criterii obiective și apolitice;
- exercită un **control extern** asupra funcționării sistemului judiciar, inclusiv asupra soluționării plângerilor;
- **emite avize** în atenția factorilor politici de decizie, cu scopul de a îmbunătăți funcționarea magistraturii¹⁵.

BULGARIA

Judecători

În Bulgaria, **judecătorii sunt numiți, promovați, retrogradați, transferați și eliberați din funcție prin decizia Consiliului Judiciar Suprem.**

Organizare

Există următoarele funcții pentru judecătorii care au vechimea necesară:

- o judecător la Curtea Supremă de Casație și judecător la Curtea Supremă Administrativă – cel puțin 12 ani de experiență în domeniul juridic;
- o judecător la o curte de apel, judecător la o curte militară de apel, judecător la Curtea de apel penală specializată - cel puțin 10 ani de experiență în domeniul juridic, însă pentru judecătorii din cadrul Curții de apel penale specializate - cel puțin 12 ani de experiență în domeniul juridic, din care cel puțin opt în calitate de judecător în cauze penale;
- o judecător la o instanță regională, judecător la o instanță administrativă, judecător la o instanță militară, judecător la instanța penală specializată – cel puțin 8 ani de experiență în domeniul juridic, însă pentru judecătorii de la instanța penală specializată – cel puțin 10 ani de experiență în domeniul juridic, din care cel puțin cinci ani în calitate de judecător în cauze penale;
- o judecător la o instanță raională – cel puțin 3 ani de experiență în domeniul juridic;
- o judecător debutant – nu se cere experiență în domeniul juridic.

Sub rezerva unei evaluări cuprinzătoare favorabile a activității lor, judecătorii obțin titularizarea prin decizia Consiliului Judiciar Suprem după 5 ani de activitate.

Uniunea Judecătorilor din Bulgaria (SSB) a fost înființată la Sofia la 28 martie 1997 de către 30 de membri fondatori, inclusiv judecători de la Curtea Supremă de Casație și de la instanțe regionale și raionale din țară.

Uniunea Judecătorilor din Bulgaria succede Uniunii Judecătorilor Bulgari, care a fost creată în 1919 și a funcționat până în 1945 ca organizație profesională informală reunind comunitatea judecătorilor și vizând protejarea intereselor profesionale ale acestora, precum și discutarea și identificarea de soluții pentru problemele cu care se confruntă aceștia ([Uniunea Judecătorilor din Bulgaria](#) - *Sayuz na Sadiite v Bulgariya*).

¹⁵ Mai multe informații pot fi consultate pe site-ul internet al [Înaltului Consiliu de Justiție](#)

Asociația Judecătorilor Bulgari¹⁶ a fost creată pentru a se garanta publicului echitate, transparență și acces la justiție.

În cadrul sistemului judiciar, asociația depune eforturi pentru ca judecătorii să își desfășoare activitatea în conformitate cu Constituția și cu dispozițiile legale, respectând, în același timp, normele de etică profesională.

Rol și funcții

Uniunea Judecătorilor din Bulgaria elaborează norme privind procedurile disciplinare împotriva judecătorilor, acționează în calitate de mediator în cadrul litigiilor dintre judecători și alți funcționari publici, oferă asistență autorității legislative în cadrul procesului legislativ, menține evidențe și publică o revistă proprie.

Procurori

Organizare

Serviciul public de urmărire penală din Republica Bulgaria¹⁷ este format din procurorul general, Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Casație, Parchetul de pe lângă Curtea Supremă Administrativă, Serviciul Național de Anchetă, parchetele de pe lângă Curțile de Apel, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Specializată, Parchetul de pe lângă Curtea Militară de Apel, parchetele regionale, Parchetul Specializat, parchetele de pe lângă instanțele militare regionale și parchetele raionale.

În cadrul structurii parchetelor regionale există departamente regionale de anchetă, iar în cadrul structurii Parchetului Specializat există un departament de anchetă. Parchetele regionale au departamente administrative ale căror procurori participă la instrumentarea cazurilor administrative.

Serviciul public de urmărire penală este o structură unificată și centralizată. Toți procurorii și judecătorii de instrucție sunt subordonați procurorului general. Fiecare procuror este subordonat procurorului superior și toți procurorii și judecătorii de instrucție sunt subordonați șefului administrativ al parchetului respectiv. Procurorii și judecătorii de instrucție de la instanțele militare sunt independenți de autoritățile militare în exercitarea funcțiilor lor.

Procurorul general este numit (și eliberat din funcție) de către Președintele Republicii Bulgaria, care hotărăște în acest sens pe baza unei propuneri din partea [Consiliului Judiciar Suprem \(Vissh Sadeben Savet\)](#) (VSS)¹⁸, pentru un mandat de 7 ani, fără posibilitatea unui al doilea mandat.

Procurorii sunt numiți, promovați, retrogradați, transferați și eliberați din funcție prin decizia Consiliului Judiciar Suprem.

Experiența anterioară necesară pentru diferitele posturi de procuror este după cum urmează:

¹⁶ <http://www.judges.bg/>

¹⁷ https://e-justice.europa.eu/content_legal_professions-29-bg-ro.do?member=1

¹⁸ <http://www.vss.justice.bg/>

- o procuror la Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Casație și procuror la Parchetul de pe lângă Curtea Supremă Administrativă – cel puțin 12 ani de experiență în domeniul juridic;
- o procuror la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel, procuror la Parchetul de pe lângă Curtea Militară de Apel și procuror la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Specializată – cel puțin 12 ani de experiență în domeniul juridic, din care cel puțin 8 ani ca procuror sau judecător de instrucție;
- o procuror la parchetul regional, procuror la parchetul militar regional, procuror la Parchetul Specializat – cel puțin 8 ani de experiență în domeniul juridic, însă pentru procurorii de la Parchetul Specializat – cel puțin 8 ani de experiență în domeniul juridic, din care cel puțin 5 ani ca procuror sau judecător de instrucție;
- o procuror la parchetul raional – cel puțin 3 ani de experiență în domeniul juridic;
- o procuror debutant – nu se cere experiență în domeniul juridic.

Sub rezerva unei evaluări cuprinzătoare favorabile a activității lor, procurorii obțin titularizarea prin decizia Consiliului Judiciar Suprem, după 5 ani de activitate.

Rol și funcții

Procurorul general conduce parchetul și emite instrucțiuni și orientări cu privire la activitățile serviciului public de urmărire penală; împreună cu directorii din cadrul ministerelor și cu instituțiile de stat, procurorul general instituie unități interdepartamentale specializate care contribuie la desfășurarea anchetelor, sub îndrumarea procedurală a unui procuror numit de acesta. Procurorul general poate să sesizeze Curtea Constituțională.

Procurorul conduce o anchetă în calitate de procuror coordonator. Acesta poate să formuleze obiecții și să solicite revocarea sau modificarea măsurilor ilegale în termenele și în condițiile prevăzute de lege, precum și să suspende executarea unei măsuri până la analizarea unei obiecții de către autoritatea relevantă. Toate actele și înscrisurile unui parchet pot fi contestate la parchetul superior, cu excepția cazului în care acestea fac obiectul controlului jurisdicțional. Un procuror superior pe cale ierarhică sau un procuror dintr-un parchet superior poate efectua acțiuni care intră în competența procurorilor subordonați și poate suspenda sau revoca în scris deciziile acestora, în cazurile prevăzute de lege.

În exercitiul funcțiunii, procurorii acționează independent și în conformitate cu legea. Procurorii nu au afiliere politică, își întemeiază deciziile pe dispozițiile legii și pe dovezile acumulate la dosar și acționează potrivit conștiinței și convingerilor lor. ([Parchetul Republicii Bulgaria](#) - *Prokuraturata na Republika Balcariya*)¹⁹.

Asociația Procurorilor din Bulgaria²⁰ este o asociație pe bază de voluntariat, fără implicare politică, a magistraților care lucrează sau au lucrat în sistemul public de urmărire penală al statului. Scopul asociației este de a reuni magistrații din cadrul serviciului de urmărire penală din întreaga țară și de a le pune la dispoziție un forum pentru furnizarea de informații necesare și pentru schimbul de opinii cu privire la aspecte legate de activitatea

¹⁹<https://www.prb.bg/en/>

²⁰ <http://apb.prb.bg/>

procurorilor, precum și pentru extinderea contactelor internaționale ale serviciului public de urmărire penală și ale procurorilor din cadrul acestuia.

Judecătorii de instrucție

În temeiul Legii privind sistemul judiciar, judecătorii de instrucție au statut de magistrat (precum judecătorii și procurorii).

Organele de anchetă sunt: Serviciul Național de Anchetă (NSIS), departamentele regionale de anchetă din cadrul parchetelor regionale și departamentul de anchetă din cadrul Parchetului Specializat. Departamentul de anchetă din cadrul Parchetului din Sofia are statutul unui departament de anchetă regional.

Serviciul Național de Anchetă este condus de către procurorul general, fie direct, fie prin intermediul directorului serviciului, care îl înlocuiește pe procurorul general în scopul anchetelor. Directorul Serviciului Național de Anchetă este responsabil de gestionarea administrativă și organizațională a judecătorilor de instrucție și a personalului din cadrul Serviciului Național de Anchetă și oferă orientări metodologice judecătorilor de instrucție din cadrul serviciilor regionale de anchetă ale parchetelor regionale.

Departamentele regionale de anchetă din cadrul parchetelor regionale și departamentul de anchetă din cadrul Parchetului Specializat sunt alcătuite din judecători de instrucție.

Judecătorii de instrucție din cadrul departamentelor regionale de anchetă ale parchetelor regionale și din cadrul departamentului de anchetă al Parchetului Specializat anchetează cazurile care le sunt alocate de către conducătorul administrativ al parchetului respectiv. În îndeplinirea sarcinilor care le revin în legătură cu procedurile penale, autoritățile de anchetă acționează sub conducerea și supravegherea unui procuror.

Ordinele emise de către judecătorii de instrucție în cursul unei anchete sunt obligatorii pentru toate organismele de stat, persoanele juridice și fizice.

CEHIA

Judecători

Organizare

Prevederea legală care reglementează funcția de judecător este **art.82 alin (1) din Constituție**, care prevede că judecătorii trebuie să fie independenți în exercitarea atribuțiilor lor și că nimeni nu poate încerca să le submineze imparțialitatea. *Legea nr. 6/2002* prevede dispoziții suplimentare privind instanțele și judecătorii.

Numire și mandat

Dacă întrunesc toate cerințele, judecătorii sunt numiți de Președintele Republicii și intră în funcție la depunerea jurământului. Cu toate acestea, nu există un drept legal de a fi numit în funcția de judecător.

Pregătirea pentru a deveni judecător implică 3 ani de activitate ca judecător stagiar în instanță. La finalizarea activității pregătitoare, stagiarii sunt supuși unui examen judiciar special.

Numirea în funcția de judecător se face pe perioadă nedeterminată, însă judecătorii pot fi eliberați temporar din funcție de către Ministrul Justiției. Mandatele judecătorilor se încheie la sfârșitul anului în care aceștia împlinesc vârsta de 70 de ani, în caz de deces sau de declarare a decesului, dacă sunt declarați oficial inapți pentru exercitarea atribuțiilor sau dacă își dau demisia.

Calificări și alte cerințe privind judecătorii

Pentru a putea fi numită în funcția de judecător, o persoană trebuie:

- o să aibă cetățenie cehă,
- o să aibă capacitate juridică deplină,
- o să nu dețină cazier judiciar,
- o să aibă vârsta de cel puțin 30 de ani,
- o să dețină o diplomă de master în drept acordată de o universitate cehă,
- o să fi promovat examenul judiciar special,
- o să prezinte calitățile morale care garantează exercitarea corespunzătoare a funcției
- o să accepte numirea ca judecător și desemnarea la o instanță anume.

Judecătorii consultanți sunt numiți din rândul publicului (cu condiția de a nu avea cazier judiciar). Aceștia depun un jurământ în fața președintelui instanței și ocupă funcția timp de patru ani.

Funcții incompatibile

Pe lângă exercitarea funcției de președinte sau președinte adjunct al unei instanțe, judecătorii nu se pot implica în nicio altă formă de activitate remunerată, cu excepția gestionării bunurilor proprii, a desfășurării de activități academice, didactice, literare, jurnalistice sau artistice și a deservirii organelor consultative ale ministerului, guvernului sau a organelor parlamentare.

Rol și responsabilități

Dreptul și obligația de bază a judecătorilor este să își mențină independența în exercitarea atribuțiilor lor și să se supună exclusiv legii, interpretând-o în deplină conformitate cu cunoștințele și conștiința lor. Aceștia nu trebuie să se lase influențați, de exemplu, de interesele partidelor politice, de opinia publică sau de mass-media. Este interzisă subminarea sau amenințarea independenței și imparțialității judecătorilor.

Judecătorii trebuie să pronunțe sentințele într-un termen rezonabil și fără întârzieri nejustificate și trebuie să acorde părților la proceduri și reprezentanților acestora ocazia de a-și susține drepturile, însă nu pot negocia cu acestea referitor la fondul cauzei sau la aspecte procedurale care ar putea afecta bunul mers al procesului.

Chiar și după ieșirea din funcție, judecătorii nu trebuie să dezvăluie niciun fel de aspecte care au ajuns la cunoștința acestora în cursul exercitării atribuțiilor; judecătorii pot fi exonerati de această obligație numai în circumstanțe extraordinare.

O listă cu judecătorii și instanțele la care activează aceștia este disponibilă pe pagina de internet a Ministerului Justiției: [Ministerstvo spravedlnosti](#).

Uniunea Judecătorilor [Soudcovská unie](#) nu reprezintă toți judecătorii, întrucât apartenența la aceasta este voluntară. Adunarea generală a uniunii a adoptat un cod de conduită pentru judecători cuprinzând principii etice pentru corpul judiciar.

Categorii de judecători și specializare

Pe lângă soluționarea cauzelor, judecătorii pot îndeplini, de asemenea, funcția de președinte sau vice-președinte de instanță. Aceștia sunt numiți de Președintele Republicii (pentru Curtea Supremă și Curtea Supremă Administrativă) sau de Ministrul Justiției (pentru instanțele superioare, regionale și teritoriale). Principalele lor atribuții vizează administrarea instanțelor.

De asemenea, un judecător poate fi numit să prezideze un colegiu al Curții Supreme sau al Curții Supreme Administrative. În ceea ce privește organizarea internă, instanțele teritoriale, regionale și superioare sunt structurate în secțiile penală, civilă și administrativă ce corespund diferitelor tipuri de cauze.

Răspunderea profesională a judecătorilor

Statul răspunde pentru orice prejudicii, vătămări sau pierderi rezultate dintr-o eroare judiciară în legătură cu o hotărâre, o decizie de reținere, o sentință, o măsură de protecție sau dintr-o eroare de procedură. Judecătorului în cauză i se pot solicita despăgubiri doar în cazul în care este găsit vinovat de o abatere disciplinară sau de o infracțiune penală. Judecătorii sunt răspunzători pentru exercitarea cu profesionalism a atribuțiilor acestora.

Procurorii sunt profesioniști în domeniul juridic care își desfășoară activitatea în cadrul parchetelor²¹. Parchetele sunt instituții publice care au rolul de a reprezenta statul pentru apărarea interesului public în domenii clar definite. Procurorii răspund de cazurile care se încadrează în domeniul de competență al parchetelor. Niciun fel de alte organisme sau persoane nu au dreptul să intervină în domeniul de activitate al acestora, să îi înlocuiască ori să îi reprezinte în îndeplinirea atribuțiilor care le revin.

Organizarea parchetelor reflectă organizarea instanțelor (nivelurile teritorial, regional și suprem). Parchetele se subordonează Procurorului General din Brno, care răspunde de organizarea la nivel central a procurorilor și de normele care reglementează această profesie. Guvernul are puterea de a numi și de a demite Procurorul General, la propunerea Ministrului Justiției.

Asociație profesională

Uniunea Procurorilor din Cehia ([Unie státních zástupců České republiky](#)) este o asociație profesională a procurorilor constituită în mod voluntar, al cărei obiectiv este de sprijini parchetele în exercitarea atribuțiilor acestora și în promovarea statului de drept prin luarea de decizii libere de orice influență. De asemenea, Uniunea are un rol în formarea procurorilor și a procurorilor stagiați și reprezintă interesele procurorilor. Profesia de procuror este reglementată de Codul de etică profesională pentru procurori. O listă a procurorilor, împărțiți în funcție de parchetul de care aparțin, este disponibilă pe pagina internet a Ministerului Justiției: [Ministerstvo spravedlnosti](#).

Rolul și responsabilitățile parchetelor

Procurorii sunt funcționari publici însărcinați să reprezinte statul pentru apărarea interesului public, în special prin activități de urmărire penală și prin controlul respectării legii în timpul arestului preventiv, în cadrul penitenciarelor și al centrelor de corecție pentru

²¹ https://e-justice.europa.eu/content_legal_professions-29-cz-ro.do?member=1

delincvenții minori, în legătură cu acordarea tratamentului medical de protecție sau instituționalizarea, prevenirea infracțiunilor și asistarea victimelor infracțiunilor.

Competențe în procedurile penale

Procurorii au competențe în fiecare etapă a procedurilor penale. Procurorul se bucură de o serie de drepturi procedurale și este supus obligațiilor procedurale corespunzătoare.

Procuratura funcționează în temeiul *Legii nr. 283/1993*, cu modificările ulterioare. În special, procuratura răspunde de urmărirea penală și are o serie de alte atribuții în temeiul Codului penal. De asemenea, aceasta monitorizează respectarea legii în ceea ce privește arestul preventiv, detenția în cadrul penitenciarelor și al centrelor de corecție pentru delincvenții minori, acordarea tratamentului medical de protecție sau instituționalizarea, precum și în alte cazuri în care legea permite limitarea libertății personale. În plus, aceasta acționează în proceduri din afara domeniului penal, îndeplinind și alte atribuții specifice prevăzute de lege.

Procurorii asigură respectarea legii în cadrul procedurilor penale anterioare fazei de judecată. În temeiul Codului penal, în această etapă o serie de măsuri sunt exclusiv de competența procurorului. Înainte de începerea urmăririi penale, este necesar ca procurorul să fi fost sesizat cu privire la fapte care indică săvârșirea unei infracțiuni [*art. 158 alin. (2) din Codul penal*].

Procurorul emite un act de punere sub acuzare (încadrarea faptei și pedeapsa propusă), prin care se pune în mișcare procedura de trimitere în judecată în fața instanței competente. Procurorul trebuie să participe la ședința de judecată principală, în cadrul căreia acesta deschide procedura prin prezentarea acuzațiilor și o încheie prin pledoaria finală.

Procurorii pot ajunge la o înțelegere cu apărarea referitor la modul în care pledează inculpatul și pedeapsa recomandată. De asemenea, procurorul poate înainta o cale de atac dacă nu este de acord cu hotărârea instanței. Căile de atac pot fi în favoarea sau în defavoarea inculpatului.

O cale de atac suplimentară poate fi înaintată de Procurorul General.

Procurorul poate recomanda, de asemenea, rejudecarea procesului în favoarea sau în defavoarea inculpatului. În procedurile împotriva unui minor, procurorul trebuie să fie prezent întotdeauna, nu numai la ședința de judecată principală, ci și la ședințele de judecată publice (*Legea nr. 218/2003 privind procedurile judiciare în cauzele cu minori*). Deciziile privind soluționarea alternativă a litigiilor în timpul procedurii preliminare se numără printre puterile de decizie exclusive ale procurorului.

Competențele procurorilor în cauze non-penale

Procuratura poate recomanda inițierea procedurilor în materie civilă sau poate interveni în procedurile în materie civilă aflate deja în derulare, dar numai în situațiile permise de lege.

Temeiul juridic pentru implicarea procuraturii în procedurile în materie civilă îl constituie *art. 80 din Constituție*, care prevede că procuratura poate exercita și alte atribuții în temeiul legii, în afară de urmărirea penală. În conformitate cu *Legea privind procuratura*,

aceasta se poate implica și în alte proceduri decât cele în materie penală. Aceste atribuții sunt reglementate mai în detaliu de Codul civil, care 22nterven situațiile în care procuratura poate 22ntervene în procedurile în materie civilă aflate în derulare.

Pe lângă posibilitatea de a se constitui drept parte la procedurile civile, procuratura poate recomanda introducerea unei acțiuni de către Procurorul General, de exemplu în cazuri de negare a paternității în temeiul Legii familiei.

Condiții privind procurorii

Procurorii ocupă funcția prin numire. Numirea în funcție se face de către Ministrul Justiției, la propunerea Procurorului General, fiind valabilă pe perioadă nedeterminată. Procurorii depun jurământul în fața Ministrului Justiției.

Pentru a putea fi numită în funcția de procuror, o persoană trebuie să dețină cetățenie cehă și:

- o să aibă capacitate juridică deplină
- o să nu dețină cazier judiciar
- o să aibă vârsta de cel puțin 25 de ani la momentul numirii
- o să dețină o diplomă de master în drept acordată de o universitate cehă
- o să fi promovat examenul profesional
- o să prezinte calitățile morale care garantează exercitarea corespunzătoare a funcției
- o să accepte numirea ca procuror și desemnarea la un parchet anume.

Procurorii sunt numiți pe perioadă nedeterminată, însă pot fi suspendați din funcție prin decizie a Ministrului Justiției. Mandatul acestora încetează la atingerea vârstei de 70 de ani, în caz de deces sau de declarare a decesului sau, de exemplu, în cazul pierderii sau limitării capacității juridice, refuzului de a presta jurământul, pierderii cetățeniei cehe, preluării unei funcții incompatibile cu cea de procuror, condamnării pentru comiterea unei infracțiuni, precum și dacă sunt declarați inapți pentru exercitarea atribuțiilor sau dacă o afecțiune de durată îi împiedică să își exercite atribuțiile. Mandatul încetează, de asemenea, dacă sunt destituiți din funcție ca măsură disciplinară sau dacă își dau demisia.

Funcții incompatibile

Cu excepția cazurilor permise de lege, un procuror nu poate să acționeze ca arbitru sau mediator pentru soluționarea litigiilor judiciare, să reprezinte părțile la procedurile judiciare ori să acționeze ca agent pentru un reclamant sau pentru o parte la procedurile judiciare sau administrative. Pe lângă exercitarea funcției de procuror, procuror-șef sau procuror-șef adjunct sau îndeplinirea atribuțiilor rezultate din numirea temporară în cadrul ministerului sau al Academiei Judiciare, procurorii nu pot deține niciun fel de funcții plătite și nu se pot implica în nicio altă activitate remunerată, cu excepția gestionării bunurilor proprii și a desfășurării de activități academice, didactice, literare, jurnalistice sau artistice, precum și a servirii organelor consultative ale ministerului, guvernului sau a organelor parlamentare.

Răspundere profesională

Statul poartă răspunderea, în temeiul legii, pentru orice prejudicii, vătămări sau pierderi rezultate din deciziile ilegale sau erorile de procedură ale procurorilor. Procurorii pot fi trași la răspundere pentru comiterea unei abateri disciplinare.

DANEMARCA

Judecători

Organizare

☑ [Consiliul danez pentru numiri în domeniul judiciar](#) înaintea recomandării **Ministerului Justiției** pentru toate numirile judiciare cu excepția postului de președinte al Curții Supreme. În practică, Ministerul Justiției urmează întotdeauna recomandările Consiliului.

Aspectele disciplinare privind judecătorii sau alt personal juridic angajat de instanțe sunt responsabilitatea ☑ [Curții speciale de acuzare și revizuire](#).

☑ [Administrația instanțelor daneze](#) deține responsabilitatea globală pentru formarea și perfecționarea personalului juridic al instanțelor.

Rol și atribuții

Judecătorii profesioniști din Danemarca nu se specializează în general într-un domeniu juridic. Aceștia pot deține o poziție permanentă sau temporară („*konstituere*”). Judecătorii asistenți și supleanți se ocupă de obicei de cauze mai puțin complexe (precum cele înaintate de executorii judecătorești).

Judecătorii consultanți participă, cu câteva excepții importante, la toate cauzele penale audiate de instanțele reprezentând primul și al doilea grad de jurisdicție. În cauzele civile din primul și al doilea grad de jurisdicție, pot fi invitați să asiste asesori populari experți. Judecătorii consultanți și asesorii populari experți sunt numiți pe o perioadă de 4 ani.

Procurori

Parchetele daneze sunt în responsabilitatea Ministerului Justiției, care supraveghează procurorii publici. Serviciul parchetelor este format dintr-un procuror șef, procurori publici și șefii poliției. Procurorul șef (procurorul general) instrumentează cauze penale aflate pe rolul Curții Supreme și, în plus, participă la audieri în cadrul **Comisiei de revizuire a cauzelor penale**.

Procurorul general este superior ierarhic celorlalți procurori și supraveghează activitatea acestora. De asemenea, acesta se ocupă de plângerile cu privire la hotărârile luate de procurorii publici în primă instanță.

Rol și atribuții

Atribuțiile și organizarea ☑ [parchetelor daneze](#) sunt descrise în partea 10 (art. 95-107) din **Legea daneză privind administrarea justiției**.

Obligația parchetelor, în cooperare cu poliția, este să cerceteze infracțiunile și să trimită dosarele instrumentate în justiție în conformitate cu legea menționată.

Art. 96 alin (2) din aceeași lege prevede ca parchetele să lucreze la un caz cu celeritate în funcție de natura acestuia. În această privință, parchetele trebuie să se asigure că cei pasibili de pedeapsă și nu cei nevinovați sunt urmăriți în justiție („principiul obiectivității”).

Șase procurori publici regionali se ocupă de cauzele penale – cauze în apel și cauze cu jurați – aflate pe rolul înaltelor curți și supraveghează instrumentarea cazurilor realizată de șefii poliției. În plus, procurorii publici regionali se ocupă de plângerile împotriva

hotărârilor luate de șefii poliției în ceea ce privește punerea sub acuzare. În cele din urmă, procurorii publici se ocupă de cauzele având ca obiect despăgubirile în legătură cu urmărirea penală și de plângerile împotriva poliției.

Procurorul public pentru infracțiuni economice grave este responsabil de punerea sub acuzare a cazurilor importante de infracțiuni financiare din întreaga țară.

Procurorul șef pentru infracțiuni internaționale grave are responsabilitatea de a urmări la nivel național infracțiunile penale internaționale comise în străinătate. Printre acestea se numără cauze privind infracțiunea de genocid, crimele împotriva umanității și crimele de război.

Șefii poliției acționează în calitate de procurori la instanțelor locale (în primă instanță) și, prin urmare, sunt responsabili – în afara administrării poliției – de anchetele și investigațiile desfășurate de brigada de poliție și de funcționarea parchetului local.

ESTONIA

Judecători

Organizare

Un judecător trebuie să fie o persoană de cetățenie estoniană, care a obținut o diplomă de master în drept recunoscută la nivel național sau o calificare echivalentă în sensul *art. 28 alin. (2²) din Legea privind educația* sau o calificare echivalentă în străinătate, are cunoștințe avansate de limba estoniană, are o moralitate ireproșabilă și posedă competențele și însușirile personale necesare pentru a desfășura activitatea de judecător. Judecătorii sunt numiți în funcție pe viață. Ministrul Justiției nu are dreptul de a da instrucțiuni judecătorilor și nu are autoritate disciplinară asupra acestora.

Un judecător poate fi eliberat din funcție numai pe baza unei hotărâri judecătorești care a intrat în vigoare. Judecătorii pot să lucreze până la vârsta de 67 de ani, dar această limită de vârstă poate fi prelungită.

Următoarele persoane nu pot îndeplini funcția de judecător:

- o persoanele care au fost condamnate pentru săvârșirea unei infracțiuni;
- o persoanele care au făcut obiectul unei măsuri de interdicție a exercitării funcției de judecător, notar, traducător jurat sau executor judecătoresc;
- o persoanele care au fost excluse din baroul estonian;
- o persoanele care au fost excluse din administrația publică din motive disciplinare;
- o persoanele aflate în faliment;
- o persoanele a căror activitate în calitate de auditor a încetat, cu excepția încetării voluntare;
- o persoanele cărora li s-a retras dreptul de a exercita activitatea de agent în domeniul brevetelor, cu excepția cazului în care această retragere s-a produs la cerere.

Persoanele care au încheiat stagiul pregătitor sau cele care sunt scutite de efectuarea acestuia și care au trecut examenul de magistrat pot fi numite ca judecător la o instanță regională sau administrativă. Sunt scutite de efectuarea stagiului pregătitor persoanele care au o experiență de minimum 2 ani ca avocat sau ca procuror (dar nu ca

asistent al procurorului) după trecerea examenului de specialitate menționat anterior; în mod similar, sunt scutite de acest stagiul persoanele care au lucrat anterior ca judecător dacă nu au trecut mai mult de 10 ani de la data la care au încetat să îndeplinească această funcție. Avocații experimentați și recunoscuți care au trecut examenul de specialitate pot fi numiți judecători la instanțele districtuale.

Persoanele care exercitau funcția de judecător în momentul numirii nu au obligația de a trece examenul de judecător. Avocații experimentați și recunoscuți pot fi numiți judecători la Curtea Supremă. Judecătorii sunt numiți în urma unei proceduri publice de selecție.

Acestora nu li se permite să exercite alte activități în afară de cea de judecător și a celor legate de învățământ și cercetare. Aceștia trebuie să informeze președintele instanțelor în legătură cu orice alte astfel de activități. Aceste activități nu trebuie să aducă atingere exercitării funcției de judecător și nici obligației de imparțialitate pe care o au judecătorii în administrarea justiției.

Un judecător nu poate fi membru al Parlamentului (*Riigikogu*) sau al unui consiliu local, membru al unui partid politic, fondator al unei societăți comerciale, asociat sau membru al consiliului de administrație sau al consiliului de supraveghere al unei societăți, director al unei sucursale a unei societăți străine, administrator judiciar, membru al unui comitet al creditorilor, administrator obligatoriu al unui imobil sau arbitru ales de către una dintre părțile la un litigiu.

Judecătorii nu pot fi înlăturați din funcție decât prin hotărâre judecătorească. Un judecător de la instanțele de prim și al doilea grad de jurisdicție nu poate face obiectul urmăririi penale decât la propunerea Curții Supreme și cu consimțământul Președintelui Republicii. Un judecător de la Curtea Supremă nu poate face obiectul urmăririi penale decât la propunerea Cancelarului Justiției și după obținerea consimțământului majorității parlamentarilor.

Condițiile pe care trebuie să le îndeplinească judecătorii, pregătirea aferentă și obligațiile acestora sunt prevăzute în [Legea privind organizarea instanțelor](#).

Roluri și responsabilități

Profesia de judecător este reglementată prin lege. Există un cod deontologic a fost adoptat de către plenul reuniunii judecătorilor din Estonia²². Rolul unui judecător este de a înfăptui justiția în conformitate cu dispozițiile Constituției și ale legilor, în temeiul cărora judecătorul stabilește o soluție justă pentru părțile cauzei. Judecătorul determină evoluția dreptului prin interpretarea legilor și prin cercetare.

Judecătorul își îndeplinește atribuțiile oficiale în mod imparțial, fără a ține seama de interesele proprii și respectă interesele funcției sale chiar și în afara activității sale profesionale. Judecătorul trebuie să aibă un comportament ireproșabil, atât în cadrul activităților sale profesionale, cât și în afara acestora și trebuie să nu întreprindă acțiuni care pot afecta reputația instanței. Judecătorul nu are dreptul să dezvăluie informațiile de care a

²² Mai multe informații sunt disponibile pe site-ul internet al [instanțelor](#) estoniene și pe site-ul internet al [Curții Supreme](#).

luat cunoștință în cadrul unei ședințe de judecată desfășurate cu ușile închise sau în cadrul discuțiilor prilejuite de negocierile judiciare.

Obligația de confidențialitate se aplică pe termen nelimitat, inclusiv după pensionarea judecătorului. Judecătorul trebuie să supravegheze candidații la funcția de judecător, la funcția de judecător asistent și studenții stagiați care efectuează stagiul de pregătire. Unui judecător i se cere să îndrume maxim 2 candidați la funcția de judecător sau de judecător asistent sau 2 studenți stagiați în același timp. Judecătorul are obligația să își perfecționeze permanent cunoștințele și competențele profesionale și să participe la cursuri de formare.

Legea garantează judecătorilor anumite avantaje: un salariu de bază, prime, un anumit regim de pensii, concediu, robe și alte avantaje. Salariul de bază al unui salariat este prevăzut în legea privind salariile de bază ale funcționarilor numiți de Parlament și de Președintele Republicii. Pe lângă salariul de bază, judecătorii au dreptul la o remunerație suplimentară în funcție de anii de vechime în funcție: 5 % din salariul de bază începând din al cincilea an, 10% din salariul de bază începând din al zecelea an, 15% din salariul de bază începând din al cincisprezecelea an. Diferitele categorii de pensie ale unui judecător pot fi: pensia pentru limită de vârstă, pensia complementară, pensia de invaliditate și pensia de urmaș la care au dreptul membrii familiei.

Atât timp cât se află în activitate, judecătorii nu primesc pensie. Pensia se plătește la finalul și nu pe perioada contractului de muncă în calitate de judecător. Dacă, după pensionare, un judecător desfășoară o altă activitate, acesta primește pensia în întregime, indiferent de veniturile obținute din activitatea desfășurată. Pensia unui judecător nu este plătită persoanelor eliberate din funcție pentru o abatere disciplinară sau celor condamnate pentru o infracțiune săvârșită cu intenție. Pensia unui judecător se retrage persoanelor condamnate pentru o infracțiune legată de administrarea justiției.

Judecătorii consultanți

Judecătorii consultanți participă la administrarea justiției la instanțele regionale și numai în cauzele penale care au ca obiect săvârșirea de infracțiuni grave. În procesul de înfăptuire a justiției, judecătorul consultant are același statut, drepturi și responsabilități ca și judecătorul. Judecătorul consultant poate avea un mandat de până la 4 ani și trebuie să fie cetățean estonian cu capacitate juridică deplină și vârsta cuprinsă între 25 și 70 de ani, să aibă domiciliul stabil în Estonia, să dețină cunoștințe avansate de limba estoniană și calitățile morale corespunzătoare pentru îndeplinirea atribuțiilor unui judecător consultant. O persoană nu poate fi numită judecător consultant pentru mai mult de 2 mandate.

Următoarele persoane nu pot îndeplini funcția de judecător consultant: persoanele care au fost condamnate pentru săvârșirea unei infracțiuni, persoanele aflate în faliment; persoanele inapte din punct de vedere medical; persoanele care au o adresă permanentă (înscrisă în registrul populației) de mai puțin de un an pe teritoriul colectivității locale care îi înaintează candidatura ca judecător consultant; persoanele care lucrează în instanțe, parchete sau poliție; persoanele care lucrează în armată; avocații, notarii, executorii judecătorești; membrii guvernului sau Parlamentului ori ai administrațiilor locale, Președintele Republicii, parlamentarii sau prefecții. Persoanele acuzate de a fi săvârșit o infracțiune nu pot fi numite judecători consultanți pe parcursul derulării procedurilor penale.

În esență, rolul judecătorului consultant este de a reprezenta, în procesul de înfăptuire a justiției, perspectiva unei persoane obișnuite care privește procedurile judiciare mai degrabă din punct de vedere uman decât juridic. Consiliile locale sunt răspunzătoare de alegerea candidaților pentru funcția de judecător consultant.

Procurori

Organizare

☑ Parchetul este o entitate guvernamentală aflată în subordinea Ministerului Justiției. Acesta este structurat pe două niveluri: Parchetul General (ca birou al Procurorului General) și patru parchete districtuale. Parchetul General are competență pe întreg teritoriul Estoniei, iar competența parchetelor districtuale corespunde cu cea a prefecturilor de poliție.

Parchetul General este condus de **Procurorul General**, care este numit pentru un mandat de 5 ani de Guvernul estonian, la propunerea Ministrului Justiției, după avizul Comisiei de afaceri juridice a Parlamentului estonian. (*Legea din 1998 privind parchetele, art.16.1, art.17.1*) Procurorii-șefi sunt numiți de Guvern, la propunerea Procurorului general.

Procurorii seniori/specializați/de district/ asistenți sunt numiți de Procurorul general. (*Legea din 1998 privind parchetele, art.16 (2-5)*)

Cu excepția cazurilor prevăzute de lege, procurorii sunt numiți pe durată nedeterminată, până la împlinirea vârstei de pensionare (65 de ani). (*Legea din 1998 privind parchetele, art.17.2, art.47*)

Annual, cu ocazia sesiunii de primăvară a Parlamentului, Procurorul General trimite Comisiei constituționale a Parlamentului un raport privind activitatea desfășurată în anul calendaristic anterior, în cadrul competențelor atribuite Parchetului prin lege.

Parchetele districtuale sunt conduse de procurori șefi, numiți, de asemenea, pentru un mandat de 5 ani de către Ministrul Justiției, la propunerea Procurorului General.

În Estonia există în total 8 tipuri de procurori: Procurorul General, procurori publici șefi, procurori publici și procurori asistenți în cadrul Parchetului General; procurori șefi, procurori superiori, procurori speciali, procurori districtuali și procurori asistenți în cadrul parchetelor districtuale. ☑ Legea privind organizarea parchetelor²³.

Roluri și responsabilități

În conformitate cu Legea privind Parchetul:

- o Parchetul participă la planificarea supravegherii necesare pentru prevenirea și detectarea infracțiunilor;
- o coordonează procedurile penale precontencioase, asigurând legalitatea și eficacitatea acestora;
- o reprezintă organele de urmărire penală în fața instanței;
- o îndeplinește alte sarcini atribuite prin lege Parchetului.

Parchetul își desfășoară activitatea în mod independent și în conformitate cu legislația relevantă. Fiind coordonatorul procedurilor penale, procurorul ghidează organele

²³ <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/ee/Riigikogu/act/516102017006/consolide>

de urmărire penală în procesul de strângere de probe și decide cu privire la punerea sub acuzare a unei persoane pe baza faptelor stabilite.

În conformitate cu statutul Parchetului: **Parchetul General**: - conduce cercetările preliminare și reprezintă organele de urmărire penală în fața instanțelor de orice grad de jurisdicție în ceea ce privește infracțiunile comise în îndeplinirea îndatoririlor oficiale, infracțiunile economice, infracțiunile legate de obligațiile militare, infracțiunile de mediu, infracțiuni legate de administrarea justiției și criminalitatea organizată, de natură transfrontalieră și alte infracțiuni organizate sau deosebit de grave sau infracțiuni care au antrenat o reacție publică deosebită, precum și infracțiuni împotriva umanității și securității internaționale, cele mai grave infracțiuni împotriva statului, infracțiuni comise de procurori și alte infracțiuni de competența Procurorului General;

- o supraveghează și oferă îndrumări cu privire la activitatea parchetelor districtuale, analizează și uniformizează practicile judiciare și ale parchetelor;
- o îndeplinește obligațiile care rezultă din cooperarea internațională, inclusiv participarea la activitățile desfășurate de Eurojust;
- o participă la elaborarea legilor, a regulamentelor și a ordinelor administrative ale Guvernului Republicii, precum și a regulamentelor și ordinelor Ministrului Justiției privind activitățile Parchetului.

FINLANDA

Judecători

Organizare

În Finlanda, majoritatea hotărârilor judecătorești sunt pronunțate de judecători profesioniști. În tribunalele districtuale, există și judecători consultanți. Judecătorii sunt membri ai unui sistem judiciar independent. Aceștia dețin funcții la Curtea Supremă, la curțile de apel și la instanțele districtuale, la Curtea Supremă Administrativă și instanțele administrative, precum și la Tribunalul de Asigurări Sociale, la Tribunalul Muncii și la Tribunalul Comercial. Judecătorii sunt funcționari de stat și nu pot fi eliberați din funcție. Un judecător nu poate fi suspendat din funcție, decât printr-o hotărâre judecătorească. În plus, un judecător nu poate fi transferat într-o altă instanță judecătorească fără consimțământul său.

Capitolul 12 din **Legea funcționarilor publici** conține prevederi legale separate pentru judecători în calitate de funcționari publici. Conform legii, prevederile care se aplică pentru concediile fără plată, avertismente, rezilierile contractelor de muncă și pentru concedierea temporară a altor funcționari civili nu se aplică judecătorilor. Conform Legii funcționarilor publici, un judecător este obligat să demisioneze din funcție odată ce a atins vârsta legală de pensionare (pentru judecători aceasta este de 68 de ani) sau dacă se află în incapacitate de muncă definitivă.

Rol și atribuții

O persoană care dorește să devină judecător trebuie să aibă **studii universitare superioare de drept** și să fi efectuat **un an de stagiu** într-un complet de judecată în cadrul unei instanțe de prim grad de jurisdicție. Traseul obișnuit pentru a ajunge judecător este de a lucra, mai întâi, ca **funcționar referent** (secretar superior) la curtea de apel, după care urmează numirea ca judecător într-un tribunal districtual sau într-o curte de apel. Pe viitor, candidații vor urma cursuri de formare. Curtea de apel anunță posturile vacante și Comisia judiciară pentru numirea în funcție evaluează profilul candidaților. Judecătorii sunt numiți de Președintele Republicii.

Judecători consultanți

Tribunalele districtuale au membrii consultanți sau „judecători consultanți” care participă la procesul de luare a deciziilor în anumite cauze. În principiu, judecătorii consultanți sunt folosiți în **cauze penale**, însă aceștia pot participa și în **materii civile și litigii privind contracte de închiriere**. Într-un tribunal districtual, o cauză va fi judecată de un judecător titular, acționând în calitate de președinte, și de 3 judecători consultanți. Judecătorii consultanți sunt autorizați în mod independent și, atunci când este necesar, se ia o decizie prin supunere la vot; opinia majorității decide verdictul.

Dacă există egalitate în numărul de voturi într-o cauză penală, va prevala opinia cea mai avantajoasă pentru inculpat; iar într-o cauză civilă, președintele are votul decisiv.

Consiliile municipale numesc judecătorii consultanți pentru mandate de 4 ani. Fiecare municipiu trebuie să aibă cel puțin doi judecători consultanți; municipiile mari au un număr mult mai mare de judecători consultanți. Judecătorii consultanți ar trebui să reprezinte structura de vârstă, sex, limbă și ocupație a municipiului cât mai fidel cu putință.

Judecătorul consultant trebuie să fie **cetățean finlandez**. Persoanele sub 25 de ani sau peste 63 de ani nu pot fi numite judecători consultanți. Persoanele care ocupă posturi la curțile de justiție sau în instituții penitenciare nu pot deține funcția de judecător consultant și nici procurorii, avocații sau ofițerii de poliție. Un judecător consultant depune un jurământ sau dă o declarație solemnă înainte de a-și ocupa funcția.

Obiectivul este ca fiecare judecător consultant să participe la o ședință aproximativ o dată pe lună sau de 12 ori pe an. Tribunalul districtual plătește judecătorilor consultanți un onorariu de ședință și îi despăgubește pentru pierderea de venit.

Procurori

Organizare

Conform Constituției Finlandei, **Procurorul general** este procurorul suprem și conduce ministerul de resort. Ministerul Public are o structură pe două niveluri. Aceasta este alcătuită din biroul procurorului general, care este autoritatea centrală a ministerului și din 15 parchete locale cu 50 de birouri.

Procurorii șefi districtuali conduc parchetele locale. Există șefi adjuncți și procurori districtuali. Anumite parchete au procurori debutanți, care sunt în formare pentru atribuțiile de procurori.

Toți cei de mai sus sunt **procurori generali** și, cu rare excepții, au competența să instrumenteze cazuri pentru toate infracțiunile comise în jurisdicția acestora. Procurorii

speciali, precum avocatul parlamentar al poporului și procurorul general al justiției, au competența de a începe urmărirea penală numai în anumite cazuri speciale, clar definite.

Rol și atribuții

Conform legii, obligația procurorului este de a stabili răspunderea penală într-o cauză penală – într-o manieră care să asigure siguranța juridică a părților și a interesului public. Procurorul trebuie să își îndeplinească sarcinile sale într-un mod imparțial și cu celeritate.

Parchetele trebuie să respecte valorile definite în comun pentru corectitudine, competență și bunăstare în toate domeniile de activitate.

Titlul de procuror general se referă la funcția publică a procurorilor; spre deosebire de celelalte părți dintr-un proces penal, procurorul nu acționează în interes propriu, ci în numele societății, având grijă de interesele acesteia. Procurorul este un **funcționar de stat**, a cărui obligație este de a se asigura că se aplică **pedeapsa legală adecvată** pentru o infracțiune penală. Procurorii alcătuiesc un corp **independent** al administrației judiciare din Finlanda.

Parchetele locale se ocupă de majoritatea chestiunilor în materie penală (aproximativ 80 000 de cazuri anual). Biroul procurorului general se ocupă în principal de cauzele penale de amploare pentru societate în ansamblu – care se ridică la câteva zeci în fiecare an. Investigarea infracțiunilor – faza premergătoare procesului – este de datoria **poliției**. Imediat ce investigația a fost finalizată, materialul este trimis procurorului, care evaluează acuzațiile din dosar. Acest lucru înseamnă că, pentru fiecare persoană suspectată și pentru fiecare faptă pretinsă, procurorul apreciază dacă a fost săvârșită o infracțiune penală și dacă există suficiente dovezi pentru inițierea urmăririi penale.

Trebuie începută urmărirea penală dacă este o cauză *prima facie* împotriva suspectului. Dacă nu există suficiente dovezi sau dacă există un alt motiv pentru care nu se poate începe urmărirea penală (de exemplu din motive de prescriere), procurorul va lua decizia de a nu începe urmărirea penală²⁴.

FRANȚA

Magistrați - Organizare

Magistrații de profesie²⁵ se împart în două categorii: **magistrați care pronunță hotărâri în instanță** și magistrați care lucrează pentru **parchete**. Judecătorii sunt numiți adeseori „magistrați de instanță”, în timp ce Ministerul Public este reprezentat de „magistrați ai parchetului”.

Cei dintâi judecă litigiile care le sunt înaintate, în timp ce **a doua categorie reprezintă societatea și verifică aplicarea legii**. Statutul magistraților intră sub incidența *Ordonanței nr. 58-1270 din 22 decembrie 1958* privind legea organică referitoare la statutul magistraților, cu modificările ulterioare. Rezultă că orice magistrat poate fi numit pe parcursul

²⁴ Se pot găsi informații suplimentare pe site-ul web al [Biroul Procurorului General](#) și [Ministerul Justiției](#) din Finlanda.

²⁵ https://e-justice.europa.eu/content_legal_professions-29-fr-ro.do?member=1

carierii sale ca judecător de instanță sau reprezentant al parchetelor: acesta este principiul unității corpului judiciar (articolul 1), care a fost reafirmat de către Consiliul Constituțional.

Magistrații sunt membri ai autorității judiciare care apără libertățile individuale prin aplicarea art. 66 din Constituție. Cu toate acestea, există anumite diferențe între statutul lor prin faptul că *judecătorii de instanță nu sunt subordonați ierarhic autorității superioare și beneficiază de garanția de inamovibilitate, adică nu pot fi numiți într-un post nou fără acordul lor.*

Majoritatea magistraților sunt **recrutați în urma unui concurs**. Pentru a trece „primul concurs”, deschis studenților, candidații trebuie să dețină o diplomă care să ateste că dispun de o formare de cel puțin 4 ani după bacalaureat (master). Candidații care au reușit la concurs sunt numiți judecători asistenți și beneficiază în acest caz de aceeași formare precum cea asigurată de *Școala Națională de Magistratură (ENM)*. Există, de asemenea, posibilități de recrutare directă. La încheierea programului de formare la ENM, judecătorii asistenți sunt numiți, prin decret, la instanța unde sunt repartizați.

Șefii de jurisdicție (președintele și procurorul) și **șefii instanței** (prim-președintele și procurorul general) au, în plus față de atribuțiile jurisdicționale, și atribuții administrative (de exemplu repartizarea termenelor de judecată)

Consiliul Superior al Magistraturii

Art. 65 din Constituție reglementează unele aspecte privind Consiliul Superior al Magistraturii (CSM). Legea constituțională din 23 iulie 2008 a modificat art. 65 din Constituție, schimbând structura, atribuțiile (la nivelul desemnărilor) și posibilitatea de a fi sesizat de către justițiabili. Astfel, Președintele Republicii nu mai este membru al CSM.

Structura competentă cu privire la magistrații de instanță este prezidată de către prim-președintele Curții de Casație. Aceasta cuprinde, în plus, 5 judecători de instanță și un magistrat al parchetelor, un consilier de stat desemnat de către Consiliul de Stat, un avocat, precum și șase personalități calificate care nu aparțin nici Parlamentului, nici corpului judecătoresc, nici corpului administrativ. Președintele Republicii, Președintele Adunării Naționale și Președintele Senatului desemnează fiecare câte 2 personalități calificate.

Structura competentă cu privire la magistrații parchetelor este prezidată de către procurorul general de pe lângă Curtea de Casație. Aceasta cuprinde, în plus, 5 magistrați ai parchetelor și un judecător de instanță, precum și un consilier de stat, un avocat și 6 personalități care nu fac parte nici din Parlament, nici din sistemul judiciar sau administrativ. Președintele Republicii, Președintele Adunării Naționale și Președintele Senatului desemnează, fiecare, câte două personalități în această structură.

Structura Consiliului Superior al Magistraturii competentă cu privire la magistrații de instanță emite propuneri pentru numirea magistraților de instanță la Curtea de Casație, pentru numirea prim-președinților curților de apel și a președinților tribunalelor de primă instanță. Ceilalți judecători de instanță sunt numiți pe baza **avizului conform** al CSM.

Această structură a Consiliului Superior al Magistraturii pronunță hotărâri în calitate de **consiliu de disciplină** al magistraților de instanță. Aceasta cuprinde, printre alții, magistratul de instanță care aparține structurii competente în privința magistraților parchetelor.

Structura Consiliului Superior al Magistraturii competentă cu privire la magistrații parchetelor își dă avizul cu ocazia numirii acestora și în ceea ce privește sancțiunile disciplinare. Această structură cuprinde în acest caz, pe lângă membrii prevăzuți de art.65, magistratul parchetului care aparține structurii competente cu privire la magistrații de instanță.

Ministerul Public

Organizare

Ministerul Public este reprezentat de către **magistrații parchetelor** care au sarcina de a apăra interesele societății pe care o reprezintă, solicitând aplicarea legii. Cu excepția Parchetului General de pe lângă Curtea de Casație, care are un loc aparte, Ministerul Public reprezintă în Franța o piramidă ierarhizată „sub autoritatea ministrului justiției”. Astfel, *art. 30 din Codul de procedură penală* prevede obligația ministrului justiției de a aplica politica de acțiune publică stabilită de către guvern. De asemenea, supraveghează coerența aplicării sale pe teritoriul republicii. În acest scop, adresează magistraților Ministerului Public instrucțiuni generale de acțiune publică.

Pe lângă fiecare **tribunal de primă instanță**, **procurorul Republicii** gestionează un parchet format din unul sau mai mulți magistrați care îi sunt subordonați din punct de vedere ierarhic. Acesta organizează parchetul prin repartizarea sarcinilor și serviciilor între procurorii adjuncți, vice-procurori și asistenți (*les substituts*). Procurorul Republicii acționează la rândul său sub controlul și coordonarea Procurorului General. Pe lângă faptul că dispune de această **ierarhizare**, parchetul este **indivizibil**: asistentul (*le substitut*) nu are nevoie de delegare din partea superiorului său pentru a acționa, iar fiecare dintre actele sale angajează întregul Parchet.

Roluri și atribuții

Parchetul are în principal **atribuții penale**. Coordonează **anchetele** și ia toate măsurile pentru urmărirea penală și trimiterea în judecată a autorilor infracțiunilor. În plus, evaluează ce acțiune ar trebui întreprinsă în privința cazurilor penale în conformitate cu principiul oportunității (de exemplu: deschiderea unei examinări judiciare prealabile, trimiterea cazului în fața unei instanțe care să judece cazul sau clasarea dosarului). Are obligația de a interveni în cadrul ședinței de judecată, făcând în mod liber observații orale (privind faptele, personalitatea celui incriminat și pedeapsa) pe care le consideră corespunzătoare pentru buna funcționare a procesului de justiție. În plus, are sarcina de a asigura executarea pedepselor.

De asemenea, este responsabil de **protecția minorilor** aflați în pericol și are anumite atribuții civile, atunci când este vorba, de exemplu, despre starea civilă a persoanelor (de exemplu, modificarea stării civile a unei persoane), aspecte administrative (de exemplu, în materie de baruri, presă periodică, marketing direct) și comerciale (de exemplu, în materie de proceduri colective).

GERMANIA

Judecători (*Richter*)

Organizare

Legislația principală care reglementează profesia de judecător, atât în cadrul instanțelor naționale, cât și al celor regionale este **Legea privind judecătorii din Germania (*Deutsche Richtergesetz, DRiG*²⁶)**. Dispoziții suplimentare se regăsesc, de asemenea, în legislația de la nivelul landurilor.

Miniștrii justiției din landuri supervizează activitatea judecătorilor la nivelul landului. Activitatea judecătorilor din cadrul instanțelor federale (cu excepția judecătorilor de la Curtea Constituțională Federală) este supervizată de ministerul federal competent.

Rol și atribuții

Judecătorii de profesie și judecătorii consultanți (*Berufsrichter und Laienrichter*)

Judecătorii de profesie sau de carieră (*Berufsrichter*) deserveșc fie instanțele naționale, fie instanțele regionale. Judecătorii la nivelul landurilor își pot desfășura activitatea într-o instanță teritorială (*Amtsgericht*), într-o instanță regională (*Landgericht*) sau într-o instanță regională superioară (*Oberlandesgericht*). Majoritatea judecătorilor își desfășoară activitatea la nivelul landurilor.

Judecătorii federali (*Bundesrichter*) pot deservi Curtea Constituțională Federală (*Bundesverfassungsgericht*), Curtea Federală de Justiție (*Bundesgerichtshof*), Curtea Federală de Dreptul Muncii (*Bundesarbeitsgericht*), Curtea Financiară Federală (*Bundesfinanzhof*), Curtea Socială Federală (*Bundessozialgericht*), Curtea Administrativă Federală (*Bundesverwaltungsgericht*) sau Curtea Federală pentru Brevete (*Bundespatentgericht*).

În cadrul procedurilor penale, judecătorii de profesie sunt asistați de judecători consultanți (*Laienrichter*). Judecătorii consultanți sunt numiți în această funcție de către autorități și nu primesc nicio retribuție. Teoretic, orice persoană poate fi numită în această funcție, fără a i se cere consimțământul, și poate refuza doar în circumstanțe excepționale. Judecătorii consultanți participă la toate ședințele de judecată din cadrul instanțelor teritoriale și la ședințele de judecată privind cauzele penale și cu minori din cadrul instanțelor regionale.

În principiu, judecătorii consultanți au aceleași drepturi de vot ca și judecătorii de profesie, însemnând că aceștia decid împreună cu judecătorii de profesie cu privire la vinovăția inculpatului și la pedeapsa care trebuie aplicată acestuia.

În conformitate cu **art.36 din Legea privind organizarea instanțelor (*Gerichtsverfassungsgesetz, GVG*²⁷)**, judecătorii consultanți sunt numiți o dată la 5 ani. Doar cetățenii germani pot îndeplini rolul de judecător consultant (**art. 31 GVG**), iar următoarele persoane sunt excluse:

- o persoanele cu vârsta sub 26 de ani sau peste 70 de ani la preluarea atribuțiilor (**art. 33 GVG**),
- o persoanele care nu domiciliază în unitatea administrativă relevantă,
- persoanele inapte pentru funcție din motive de sănătate,

²⁶ <https://www.gesetze-im-internet.de/drig/BJNR016650961.html>

²⁷ http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=325185

- o persoanele inapte pentru funcție din motiv de cunoaștere insuficientă a limbii germane,
- o persoanele cu risc de insolvență financiară,
- o persoanele cu condamnări anterioare sau care fac obiectul unei cercetări penale în curs (**art. 32 GVG**).

Judecătorii consultanți au dreptul la compensare pentru pierderea de venituri, suma fiind prevăzută în Legea privind remunerarea și compensarea judiciară (*Justizvergütungs- und -entschädigungsgesetz*) (**art. 55 GVG**). Landurile pun la dispoziție broșuri explicative, disponibile de asemenea online, pentru informarea judecătorilor consultanți cu privire la îndatoririle acestora. De asemenea, landurile oferă formare pentru judecătorii consultanți.

Procurori (*Staatsanwalt*)

Rol și atribuții

Parchetul (*Staatsanwaltschaft*) este un organ independent cu competență penală, structurat ierarhic în același mod ca și instanțele judecătorești. Acesta este responsabil cu efectuarea cercetărilor în cadrul procedurilor preliminare, cu reprezentarea acuzării în cadrul procedurilor penale și cu punerea în executare a sentințelor. Cu excepția cazului în care există dispoziții legislative contrare, parchetul este responsabil, de asemenea, cu desfășurarea urmăririi penale în cazul infracțiunilor administrative.

Parchetul are obligația de a interveni ori de câte ori se constată o infracțiune care poate fi urmărită penal, cu condiția să existe un temei rezonabil. Aceasta înseamnă că procurorul are obligația de a urmări penal orice persoană suspectă, dacă sunt întrunite condițiile legale.

În cursul desfășurării cercetărilor în cadrul procedurilor penale, parchetul poate solicita asistența altor organe, cum ar fi agenți de poliție, inspecți fiscali și ofițeri vamali. Aceștia trebuie să urmeze instrucțiunile parchetului.

Procedurile în instanță în cadrul cărora parchetul joacă un rol sunt, în principal, procedurile penale. Acest lucru este valabil, atât pentru procedurile pe fond, cât și pentru căile de atac.

Instrumentarea unei cauze penale necesită punerea sub acuzare a învinuitului. Cu câteva excepții referitoare la delictelor minore, punerea sub acuzare se face de către parchet. Ulterior, la proces participă un procuror care reprezintă acuzarea.

În cadrul procedurilor în primă instanță, procurorul trebuie să prezinte capetele de acuzare și are dreptul să adreseze întrebări inculpatului și tuturor martorilor. La finalul procesului, procurorul prezintă o analiză finală a cauzei, în care evaluează aspectele de fapt și de drept și solicită instanței condamnarea inculpatului sau constatarea nevinovăției acestuia.

În exercitarea atribuțiilor sale, procurorul trebuie să acționeze în mod imparțial și să ia în considerare atât probele incriminatorii, cât și probele în favoarea inculpatului. În cazul în care parchetul consideră că este necesară revizuirea unei hotărâri judecătorești pentru un motiv de fapt sau de drept, acesta poate introduce o cale de atac – inclusiv în favoarea inculpatului.

Organizare

Parchetul este organizat ierarhic. Prin urmare, funcționarii din cadrul parchetului trebuie să urmeze instrucțiunile superiorilor lor.

Având în vedere sistemul federal din Germania, trebuie făcută distincție între competențele guvernului federal și competențele landurilor (*Länder*).

Procurorul General federal (*Bundesanwaltschaft*)

Procurorul General de pe lângă Curtea Federală de Justiție (*Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof*)²⁸ reprezintă cea mai înaltă autoritate de urmărire penală din Germania în materie de securitate națională. Procurorul General acționează ca reprezentant al acuzării în toate cauzele privind infracțiuni grave contra statului care aduc atingere în mod semnificativ securității interne sau externe a Republicii Federale Germania (și anume, infracțiuni motivate politic, în special acte de terorism, trădare sau spionaj).

Procurorul General federal este responsabil, de asemenea, cu urmărirea penală a infracțiunilor incriminate de Codul de infracțiuni în temeiul dreptului internațional (*Völkerstrafgesetzbuch*) și susținerea în fața instanței în cadrul procedurilor de atac și de contestare introduse la secția penală a Curții Federale de Justiție (*Bundesgerichtshof*). Procurorul General federal conduce Parchetul de pe lângă Curtea Federală de Justiție și îi supraveghează și coordonează pe procurorii federali (*Bundesanwälte*), pe prim-procurori (*Oberstaatsanwälte*) și pe procurori.

La rândul său, activitatea Procurorului General federal este supervizată de Ministrul Federal al Justiției. Ministrul nu are drepturi de supervizare asupra procurorilor din landuri și nu le poate da instrucțiuni acestora.

Parchetele regionale (*Staatsanwaltschaften der Länder*)

Toate celelalte cauze (infracțiuni comune) sunt instrumentate de parchetele din landuri. Procurorul General federal și parchetele din landuri sunt entități distincte și separate, fiecare acționând la nivelul său. Nu există o legătură ierarhică între nivelul federal și cel al landurilor.

Fiecare dintre cele 16 landuri are propriul parchet, organizat după cum urmează:

Pe lângă fiecare instanță regională (*Landgericht*) există un parchet, care este competent, de asemenea, pentru instanțele teritoriale (*Amtsgerichte*) arondate respectivei instanțe regionale.

Parchetele de pe lângă instanțele regionale sunt subordonate fiecărui parchetului general de pe lângă instanța regională superioară corespunzătoare (*Oberlandsgericht*), care, la rândul lor, răspund în fața ministerului de justiție al landului respectiv.

Parchetul general (*Generalstaatsanwaltschaft*) este competent pentru căile de atac introduse pentru motive de fapt sau de drept în fața instanțelor regionale superioare. În cazul în care astfel de acțiuni sunt de competența Curții Federale de Justiție, atribuțiile parchetului sunt exercitate de Procurorul General federal²⁹.

²⁸ <https://www.generalbundesanwalt.de/de/stellung.php>

²⁹ Pentru informații suplimentare privind activitatea parchetelor, a se consulta secțiunea [Instante și parchete](#) de pe site-ul internet al Ministerului Federal al Justiției. Multe dintre parchete au propriile site-uri internet, care pot fi accesate prin intermediul portalurilor de justiție ale landurilor.

GRECIA

Judecători - Organizare

Justiția este administrată de instanțe alcătuite din judecători care beneficiază de independență operațională și personală. În exercitarea atribuțiilor lor, judecătorii se supun numai Constituției și legilor și nu trebuie să respecte nicio dispoziție care contravine Constituției.

Judecătorii fac obiectul controlului pe care îl exercită judecătorii de rang înalt, procurorul general al Curții Supreme și adjuncții acestuia astfel cum prevede legea. Ministerul Justiției, Transparenței și Drepturilor Omului are competența de a reglementa activitatea judecătorilor.

Procurori - Organizare

În calitate de autorități judiciare, parchetele aparțin puterii judecătorești și participă la administrarea justiției. Procurorii beneficiază de independență operațională și personală.

În fiecare instanță, cu excepția instanțelor penale districtuale, există un parchet care își desfășoară activitatea ca autoritate judiciară independentă, ale cărei atribuții constau, în principal, în pregătirea procedurii penale. **Atribuțiile principale ale unui procuror** sunt inițierea procedurii judiciare, supravegherea anchetelor și introducerea căilor de atac.

În Grecia, procurorii nu se specializează într-un anumit domeniu. Ministerul Justiției, Transparenței și Drepturilor Omului are competența de a reglementa activitatea procurorilor.

Rol și atribuții principale

Procurorii au următoarele responsabilități:

- (a) efectuarea anchetelor preliminare;
- (b) inițierea procedurii judiciare;
- (c) interogarea persoanelor implicate într-un caz;
- (d) supravegherea autorităților de aplicare a legii în ceea ce privește prevenirea infracțiunilor și urmărirea penală;
- (e) depunerea propunerilor la Consiliile judiciare și la instanțe;
- (f) introducerea căilor de atac;
- (g) punerea în aplicare a hotărârilor pronunțate de instanțele penale și participarea la punerea în aplicare a titlurilor executorii;
- (h) supravegherea penitenciarelor, precum și îndeplinirea tuturor celorlalte sarcini prevăzute de lege.

Procurorii fac obiectul controlului exercitat de către judecătorii Curții Supreme și de către procurorii de rang înalt, astfel cum prevede legea.

IRLANDA

Puterea judecătorească a statului este exercitată de sistemul judiciar, în conformitate cu **art.34 din Constituție** și cu o serie de legi: în special, **Legea privind instanțele** (înființare și componentă) din 1961 și Legea privind instanțele (completări) din 1961, astfel cum a fost modificată. Judecătorii sunt numiți dintre candidații aparținând profesiilor juridice.

Aceștia își îndeplinesc funcțiile în mod independent, independența lor fiind consacrată prin Constituție.

Judecători

Comitetul consultativ pentru numiri în domeniul judiciar identifică și informează guvernul cu privire la caracterul corespunzător al persoanelor în vederea numirii în funcția de judecător. Comitetul consultativ pentru numiri în domeniul judiciar (JAAB)³⁰ a fost înființat prin Legea privind instanțele și personalul auxiliar al instanțelor din 1995.

Comitetul este format din Președintele Curții Supreme, președinții Înaltei Curți, ai instanței de circuit și ai instanței teritoriale, Procurorul General, reprezentanți numiți ai Consiliului Baroului și ai Asociației Avocaților și trei persoane numite de Ministrul Justiției și Reformei Juridice. Judecătorii sunt numiți de către președintele republicii, la propunerea guvernului. Membrii sistemului judiciar sunt independenți și se supun numai Constituției și legii. În temeiul Constituției, numărul de judecători este fixat prin legislație la anumite intervale de timp.

Curtea Supremă este formată din președintele Curții Supreme (*Chief Justice*), care prezidează Curtea, și șapte judecători numiți „judecători ai Curții Supreme”. Președintele Înaltei Curți este, de asemenea, membru *ex officio* al Curții Supreme. Înalta Curte este formată din președintele Înaltei Curți, care este responsabil cu organizarea generală a activității Înaltei Curți, și judecători intitulați „judecători ai Înaltei Curți”. Președintele Curții Supreme și președintele instanței de circuit sunt, de asemenea, membri *ex officio* ai Înaltei Curți. Înalta Curte este compusă dintr-un președinte și 35 de judecători. Instanța de circuit este formată din președintele instanței de circuit și judecători intitulați „judecători ai instanței de circuit”.

Președintele instanței teritoriale este, de asemenea, membru *ex officio* al instanței de circuit. Instanța teritorială este formată din președintele instanței teritoriale și alți judecători intitulați „judecători ai instanței teritoriale”. Salariile judecătorilor sunt stabilite prin legi adoptate la anumite intervale de timp.

Judecătorii sunt numiți din rândul profesiilor juridice de avocați consultanți sau avocați pledanți având un anumit număr de ani de experiență practică (nu de cercetare). Pentru instanța teritorială (*District Court*), secțiunea 29 alineatul (2) din Legea privind instanțele (completări) din 1961 [*Courts (Supplemental Provisions) Act*]³¹ prevede că o persoană care a exersat profesia de avocat consultant sau de avocat pledant cel puțin 10 ani poate fi numită în funcția de judecător în cadrul instanței teritoriale.

Secțiunea 30 din Legea privind instanțele și personalul instanțelor din 1995 (*Courts and Courts Officers Act*) prevede că un avocat consultant sau pledant care își exersează profesia de zece ani este calificat pentru numirea în funcția de judecător al instanței de circuit. Legea privind instanțele și personalul instanțelor (*Courts and Courts Officers Act*) din 2002 prevede că o persoană care exersează profesia de avocat consultant sau de avocat pledant de cel puțin 12 ani este calificată pentru numirea în cadrul Înaltei Curți sau al Curții

³⁰ <http://www.jaab.ie/>

³¹ <http://www.irishstatutebook.ie/eli/1961/act/39/enacted/en/html>

Supreme. Astfel cum s-a menționat anterior, membrii sistemului judiciar sunt independenți, fiind supuși doar Constituției și legii, iar la preluarea mandatului fac următoarea declarație în temeiul articolului 34.(5).1 din Constituție:

„În fața lui Dumnezeu cel Atotputernic, promit și declar solemn și sincer că îmi voi îndeplini funcția de Președinte al Curții Supreme (sau după caz), în mod corespunzător și cu fidelitate, potrivit convingerilor mele și atât cât îmi va sta în putință, fără teamă sau favoruri, afecțiune sau rea-voință față de nicio persoană, și că voi respecta Constituția și legile. Fie ca Bunul Dumnezeu să mă îndrume și să îmi ajute.”

Conform Constituției, judecătorii de la Înalta Curte și de la Curtea Supremă pot fi demși din funcție doar pe fondul unei abateri declarate sau al incapacității, după ce rezoluțiile în acest sens au fost adoptate de ambele camere ale *Oireachtas* (termenul irlandez care desemnează Parlamentul). Legea privind instanțele din 1924 (*Courts of Justice Act*) și Legea privind instanțele (instanța teritorială) din 1946 [*Courts of Justice (District Court) Act*] prevăd dispoziții legale similare pentru judecătorii instanțelor de circuit și ai instanțelor teritoriale.

Procurorul General și Directorul Ministerului Public

Procurorul General este „*consilierul guvernului în materie de drept și aviz juridic*”, astfel cum este prevăzut la **art.30 din Constituție**. Procurorul General este numit de către Președinte la sugestia *Taoiseach* (prim-ministrul) și este obligat să se retragă din funcție odată cu *Taoiseach*.

Procurorul General este, în general, avocat pledant practicant și consilier juridic principal (*Senior Counsel*). Nu există nicio regulă prin care să se impună Procurorului General să înceteze practicarea profesiei în particular, dar s-au înregistrat astfel de cazuri în ultimii ani.

În calitatea sa de consilier juridic al guvernului, **Procurorul General** examinează toate proiectele de lege pe care guvernul intenționează să le înainteze spre aprobare camerelor *Oireachtas* (Parlamentul). De asemenea, Procurorul General consiliază guvernul în chestiuni internaționale, cum ar fi ratificarea acordurilor internaționale. O altă funcție a Procurorului General este de a reprezenta cetățenii în afirmarea drepturilor publice. Acest lucru are loc prin inițierea sau contestarea procedurilor legale. Deși numit de către *Taoiseach*, *Procurorul General este independent de guvern*. În ceea ce privește Constituția, Procurorul General este întotdeauna responsabilul principal în cazul în care este contestată constituționalitatea legislației.

Înainte de 1976, toate infracțiunile grave erau judecate în numele Procurorului General. Constituția prevede că această funcție poate fi exercitată de către o altă persoană autorizată de drept pentru a acționa în acest scop.

Astfel, a fost creată funcția de **Director al Ministerului Public**³² (*Director of Public Prosecutions*)³³ prin secțiunea 2 din Legea privind urmărirea penală din 1974 (*Prosecution of Offences Act*)³⁴, care a intrat în vigoare în 1976 – în ideea de a dispune de o persoană, independentă de conexiuni politice, care să îndeplinească aceste funcții. Directorul este

³²https://www.dppireland.ie/filestore/documents/victims_directive_publications/ROMANIAN_-_Role_of_the_DPP.pdf

³³<https://www.dppireland.ie/>

³⁴<https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1985/23/contents>

numit de către guvern, dar este funcționar public, astfel încât nu trebuie să demisioneze la căderea unui guvern, spre deosebire de Procurorul General. Acest lucru asigură continuitate în urmărirea penală a infracțiunilor. Legea din 1974 prevede, de asemenea, că directorul Ministerului Public trebuie să fie independent în exercitarea atribuțiilor. Directorul poate fi revocat din funcție de către guvern, dar numai după întocmirea unui raport asupra stării de sănătate sau asupra conduitei acestuia de către un comitet alcătuit din președintele Curții Supreme (*Chief Justice*), un judecător al Înaltei Curți și Procurorul General.

☑ [Directorul Ministerului Public](#) (DMP) decide, prin urmare, dacă o persoană ar trebui să fie pusă sub acuzare pentru o infracțiune gravă și care ar trebui să fie pedepsă. Toate infracțiunile sunt cercetate în numele DMP, dar cele mai multe infracțiuni mai puțin grave pot fi soluționate de către ☑ [Gardaí](#) (Poliția irlandeză) fără înaintarea dosarului către DMP. În astfel de cazuri, DMP are dreptul de a consilia *Gardaí* cu privire la modul de soluționare a cazului. Deși DMP a preluat rolul Procurorului General în urmărirea penală a cazurilor, Procurorului General îi revin cauzele de natură internațională, cum ar fi extrădarea.

ITALIA

Judecători

Justiția este administrată în numele cetățenilor. **Judecătorii nu se supun decât legii** (*art. 101 din Constituție*). Funcția jurisdicțională este exercitată de magistrați numiți și supuși normelor privind organizarea judiciară.

Nu se pot crea funcții extraordinare sau speciale pentru judecători, ci doar secții specializate în cadrul organelor judiciare ordinare. Prin lege se prevăd cazurile și formele de participare directă a cetățenilor la administrarea justiției. Intrarea în magistratură se face prin concurs. Pot fi însă numiți și magistrați consultanți (care nu sunt de profesie magistrați) pentru exercitarea unor funcții atribuite în mod tradițional judecătorilor profesioniști.

Autonomie și independență

Magistratura este autonomă și independentă față de orice altă putere în stat (*art. 104 din Constituție*).

Independența magistraturii este garantată de către **Consiliul Superior al Magistraturii**, organ autonom care are sarcina de a recruta, numi, muta, promova și sancționa magistrații (*art. 105 din Constituție*).

Nu există diferențe între magistrați decât în ceea ce privește diversitatea funcțiilor îndeplinite. **Magistrații sunt inamovibili, adică nu pot fi demiși sau suspendați din funcție decât în urma unei decizii a Consiliului Superior al Magistraturii**, adoptată fie din motivele și cu garanțiile prevăzute de lege, fie cu consimțământul magistratului vizat.

Ministerul Public - Organizare

Constituția recunoaște principiile **independenței și autonomiei** Ministerului Public (*art. 107*).

Art. 112 din Constituție prevede principiul obligativității acțiunii penale: de îndată ce un procuror competent a fost informat cu privire la săvârșirea unei infracțiuni, acesta trebuie să desfășoare anchete și să transmită rezultatele acestor anchete judecătorului spre evaluare, împreună cu cererile relevante. Obligatorietatea acțiunii penale contribuie atât la

garantarea independenței procurorului în exercitarea funcțiilor sale, cât și la sprijinirea egalității cetățenilor în fața legii penale.

Parchetele funcționează pe lângă fiecare grad de jurisdicție (Curtea de Casație, curțile de apel, tribunale și instanțe pentru minori).

Roluri și obligații

Ministerul Public este implicat în toate **procedurile penale** și acționează în numele **statului**. De asemenea, procurorii pot participa în cauze civile atunci când acest lucru este cerut de lege (de exemplu în anumite litigii de dreptul familiei, în cauze care implică persoane fără capacitate legală etc.).

LITUANIA

Judecători

În Lituania nu există decât **judecători de profesie** (*profesionalūs teisėjai*).

Principiile generale ale corpului judecătoresc sunt stabilite în Constituție și în Legea parlamentară privind instanțele. Instanțele sunt independente, dispunând de următoarele organisme autonome:

Adunarea Generală a Judecătorilor (Visuotinis teisėjų susirinkimas)

Consiliul Judiciar (Teisėjų taryba)

Curtea Judiciară de Onoare (Teisėjų garbės teismas)

Instanțele sunt asistate în activitățile lor de către [Administrația Națională a Instanțelor](#)³⁵ (*Nacionalinė teismų administracija*).

Procurori

[Parchetul](#) General (Generalinė prokuratūra)³⁶ este responsabil de coordonarea birourilor parchetelor teritoriale (teritorinės prokuratūros). **Procurorul General** este numit pe o perioadă de 7 ani de către **Președintele Republicii Lituania** (Lietuvos Respublikos Prezidentas), cu acordul Parlamentului.

În Lituania există 56 de parchete teritoriale:

- 51 parchete regionale
- 5 parchete districtuale

Procurorul General se supune Parlamentului și Președintelui. În Lituania există următoarele tipuri de procurori:

³⁵ <http://www.teismai.lt/en/?type=0>

³⁶ <http://www.prokuraturos.lt/tabid/108/pid/1/Default.aspx>

Procurorul General (generalinis prokuroras)

- procuror-șef teritorial (districtual sau regional) (vyriausieji (apylinkių arba apygardų) prokurorai)

- alți procurori.

Între Ministerul Justiției și parchete nu există nicio legătură – nici de subordonare, nici de jurisdicție comună și niciun alt fel de raport specific.

Rol și atribuții

Funcțiile birourilor procurorilor sunt următoarele:

- organizarea și coordonarea investigațiilor premergătoare procesului
- formularea de acuzații în numele statului în cauze penale
- protejarea interesului public
- asigurarea dreptății
- asistarea corpului judecătoresc în administrarea justiției.

Procurorii participă în toate cauzele penale și în cauzele civile sau administrative, în ordinea indicată de plângere. De asemenea, procurorii sunt numiți în funcție și destituiți de către Procurorul General. **Procurorul General** este numit de Parlament pentru un mandat de 7 ani și este eliberat din funcție de către Președintele Republicii. Situațiile în care Procurorul General poate fi îndepărtat din funcție sunt enumerate în Legea privind Parchetele. Legislația Lituaniei nu prevede posibilitatea schimbului între profesia de procuror și cea de judecător. Numai Procurorul General poate să introducă o acțiune administrativă împotriva oricărui alt procuror, având chiar posibilitatea eliberării acestuia din funcție.

Parchetul General nu are drept de inițiativă legislativă. Legea privind parchetele prevede dreptul Procurorului General de a participa, atât la sesiunile Parlamentului, cât și la ședințele de Guvern. Procurorul General răspunde în fața Parlamentului. Comisia Juridică parlamentară este cea care supraveghează activitatea Procurorului General, având posibilitatea de a face recomandări obligatorii și de a lua decizii.

MAREA BRITANIE

Corpul judecătorilor³⁷

³⁷https://e-justice.europa.eu/content_legal_professions-29-ew-restore-ro.do?member=1https://e-justice.europa.eu/content_legal_professions-29-se-ro.do?member=1

În sistemul judiciar din Anglia și Țara Galilor, există judecători cu statute judiciare diferite, care ocupă atât posturi cu normă întreagă, cât și posturi cu normă parțială și își desfășoară activitatea în diversele instanțe din aceste jurisdicții³⁸.

Judecătorii cu normă întreagă

- **Lordul prim-judecător (*Lord Chief Justice*)** este șeful corpului judecătoresc din Anglia și Țara Galilor și președintele instanțelor din aceste jurisdicții. Acest din urmă rol i-a revenit începând cu data de 3 aprilie 2006, când, în temeiul **Legii privind reforma constituțională (*Constitutional Reform Act*)**³⁹ din 2005, i-au fost transferate atribuțiile judiciare ale lordului cancelar (*Lord Chancellor*), devenit, la rândul său, ministrul Justiției. Lordul prim-judecător este, de asemenea, șeful justiției penale.
- **Șefii secțiilor** – patru judecători superiori conduc celelalte jurisdicții: președintele Curții de Apel (*Master of the Roles*) (secția de drept civil), președintele Curții Reginei (*Queen's Bench Division*), președintele secției de dreptul familiei (*Family Division*) și cancelarul Înaltei Curți (*Chancellor of the High Court*) (Curtea Cancelarului - *Chancery*)⁴⁰.
- **Lorzii judecători de apel (*Lords Justices of Appeal*)** își desfășoară activitatea în cadrul Curții de Apel (*Court of Appeal*), care soluționează atât cauze penale, cât și cauze civile.
- **Judecătorii Înaltei Curți (*High Court Judges*)** își desfășoară activitatea în cadrul Înaltei Curți (*High Court*), unde sunt soluționate cele mai complexe cauze civile. Aceștia soluționează și cele mai grave și sensibile cauze penale de la Curtea Coroanei (*Crown Court*) (de exemplu, cazurile de omor).
- **Judecătorii regionali (*Circuit Judges*)** soluționează în general cauze de drept penal, de drept civil și de dreptul familiei.
- **Judecătorii districtuali (*District Judges*)** soluționează cauze de drept civil. Cea mai mare parte a activității acestora se desfășoară în camere (nu în ședințe deschise). Aceștia au și competența de a soluționa orice acțiune introdusă la o instanță civilă (*county court*), cu o sancțiune inferioară unui anumit prag financiar (care este revizuit periodic): cauzele peste acest prag sunt în general soluționate de un judecător regional. Judecătorii districtuali soluționează peste 80 % din toate litigiile de drept civil care fac obiectul unei căi de atac în Anglia și Țara Galilor.
- **Judecătorii districtuali** își desfășoară activitatea în instanțe de judecată (*magistrates' courts*) și soluționează cauzele de competența magistraților. Totuși, aceștia judecă în special în cauze care presupun aspecte mai complexe și proceduri de durată.
- **Maeștrii și grefierii Înaltei Curți (*High Court Masters and Registrars*)** sunt judecători de procedură care soluționează majoritatea cauzelor civile introduse la Curtea Cancelarului și la Curtea Reginei (*Queen's Bench*) ale Înaltei Curți.

Judecătorii cu fracțiune de normă

Judecătorii cu fracțiune de normă sunt, de obicei, numiți pentru o perioadă de cel puțin 5 ani, sub rezerva limitei superioare de vârstă. Principalele tipuri de judecători cu fracțiune de normă sunt:

³⁸ <https://jac.judiciary.gov.uk/forward-programme-judicial-recruitment-2017-2022>

³⁹ <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2005/4/contents>

⁴⁰ Pentru mai multe informații, poate fi consultat site-ul web al [Sistemului judiciar din Anglia și Țara Galilor](#)

- **judecătorii adjuncți ai Înaltei Curți (*Deputy High Court Judges*)**, care își desfășoară activitatea în una sau mai multe secții ale Înaltei Curți;
- **grefierii-arhiviști (*Recorders*)**, care au o jurisdicție similară celei a judecătorilor regionali, deși aceștia soluționează, în general, cauzele mai puțin complexe sau mai puțin grave aduse înaintea curții;
- **judecătorii districtuali adjuncți (*Deputy District Judges*)**, care își desfășoară activitatea în instanțele civile și în registraturile districtuale ale Înaltei Curți. Aceștia soluționează cauzele mai puțin complexe care sunt de competența judecătorilor districtuali;
- **judecătorii districtuali adjuncți (Curțile Magistraților)** desfășoară o activitate similară celei a omologilor lor cu normă întreagă;
- **maeștrii și grefierii adjuncți ai Înaltei Curți (*Deputy High Court Masters and Registrars*)** desfășoară o activitate similară celei a omologilor lor cu normă întreagă care judecă la Înalta Curte.

Judecători din cadrul tribunalelor

Tribunalele soluționează anual aproximativ 800 000 de cauze privind aspecte foarte diverse, cum ar fi litigiile în materie de impozite, pensii sau imigrație.

Tribunalele se reunesc de obicei în complete, care includ un președinte de tribunal sau un judecător cu calificare juridică, asistat de membri fără pregătire juridică, specialiști în anumite domenii. Nu există un juriu, iar judecătorul de tribunal nu are competența de a impune părții care cade în pretenții o pedeapsă cu închisoarea. Principalul lor rol este de a încerca soluționarea litigiilor și, în anumite cazuri, de a lua o hotărâre cu privire la nivelul despăgubirilor sau măsurilor reparatorii în favoarea părții care are câștig de cauză.

Magistrați

Magistrații, numiți și „judecători de pace” (*justices of the peace* sau „JPs”), judecă aproximativ 95 % din cauzele penale din Anglia și Țara Galilor. Peste 30 000 de magistrați își desfășoară activitatea la nivel local, de obicei având o normă de cel puțin 26 de jumătăți de zi pe an. Magistrații nu trebuie să aibă calificare juridică și nu sunt remunerați.

Magistrații judecă de obicei în complet (*bench*) de trei, dintre care unul este calificat pentru a acționa în calitate de președinte, îndrumând completul în cadrul activității și luând cuvântul în numele acestuia. Un complet este întotdeauna asistat de un grefier cu pregătire juridică pentru a oferi consiliere cu privire la legislație și proceduri.

Magistrații soluționează cauzele penale relativ mai puțin grave. Printre acestea se numără furturile minore, infracțiunile de distrugere, tulburarea ordinii publice și infracțiunile rutiere. Magistrații soluționează și o serie de cauze privind dreptul familiei și protecția minorilor, precum și cererile de obținere a unor autorizații.

Procurori

Organizare

 [Parchetul Coroanei \(*Crown Prosecution Service - CPS*\)](#) este autoritatea independentă responsabilă cu instrumentarea cazurilor penale care au fost în prealabil anchetate de poliție în Anglia și Țara Galilor. Acesta este condus și supravegheat de procurorul general, care răspunde în fața Parlamentului pentru activitatea CPS. În Anglia și

Țara Galilor există 42 de circumscripții ale Parchetului, fiecare dintre acestea fiind condusă de un procuror-șef al Coroanei (*chief crown prosecutor*). În plus, există 4 divizii naționale specializate: criminalitate organizată, infracțiuni speciale, combaterea terorismului și serviciul de urmărire penală a cazurilor de fraudă. Un serviciu telefonic, *CPS Direct*, oferă consiliere și transmite decizii, în afara orelor de program, agenților de poliție de pe întregul teritoriu al Angliei și Țării Galilor.

CPS este condus de directorul Ministerului Public (*Director of Public Prosecutions - DPP*⁴¹), care ia decizii cu privire la cele mai complexe și mai sensibile cazuri și oferă consiliere poliției cu privire la cazurile penale. DPP are responsabilitatea generală pentru acuzațiile aduse și pentru activitatea de urmărire penală efectuată de CPS și depinde ierarhic de procurorul general.

În cadrul CPS sunt angajați procurori și procurori asociați, precum și anchetatori și administratori. Procurorii Coroanei sunt avocați consultanți sau avocați pledanți cu experiență, responsabili cu instrumentarea cazurilor penale în numele Coroanei. Procurorii asociați analizează și prezintă o gamă limitată de cazuri la curțile magistraților.

Rol și atribuții

Personalul CPS:

- consiliază poliția și analizează probele administrate în diverse cazuri pentru eventuala dispunere a urmăririi penale;
- decide cu privire la capetele de acuzare (în toate cazurile, cu excepția celor minore), atunci când decizia este de începere a urmăririi penale;
- pregătește dosarele și le susține în instanță.

Procurorii Coroanei au statut de funcționari publici și sunt recrutați prin concurs. Pentru a fi eligibil în vederea angajării, un candidat trebuie să fie:

- avocat consultant (*solicitor*) autorizat în Anglia și Țara Galilor, care deține o autorizație de practică valabilă și completă;
- avocat pledant admis în Baroul Angliei (*English Bar*), care a finalizat o perioadă de stagiu;
- cetățean al Spațiului Economic European sau al Commonwealth-ului. Avocații care au obținut o calificare în afara Angliei și a Țării Galilor trebuie să susțină și să treacă un test de transfer pentru avocați (*lawyer transfer test*) înainte de a ocupa un post.

OLANDA

Judecători - Organizare

Orice persoană care dorește să devină judecător trebuie să aibă cel puțin 7 ani de experiență profesională. Această experiență poate fi obținută prin urmarea unui curs intern de formare organizat de corpul magistraților sau de un alt organism din cadrul sistemului judiciar. Sistemul judiciar oferă formarea profesională necesară.

Judecătorii sunt numiți de **Coroană**, sub responsabilitatea **Ministerului Justiției**. Numai cetățenii olandezi pot fi numiți în funcția de judecător. Candidații trebuie să fie licențiați în drept la o universitate din Țările de Jos.

⁴¹ <https://www.cps.gov.uk/about/dpp.html>

O persoană poate fi numită în funcția de magistrat numai la recomandarea unui comitet național de selecție, alcătuit din membrii diferitelor instanțe, ai Ministerului Public și din membri activi ai societății.

Un judecător este numit să administreze justiția într-o anumită instanță numai dacă instanța în cauză îl desemnează pe candidatul respectiv. Datorită acestor condiții, sistemul de numire este cât se poate de obiectiv.

Judecătorul este un funcționar al statului cu un statut special. Odată numit, judecătorul nu poate accepta o numire într-o altă funcție.

Judecătorii pot rămâne în funcție până la vârsta de 70 de ani. Înainte de împlinirea acestei vârste, aceștia pot fi revocați din funcție împotriva voinței lor numai de către instanța cu cel mai înalt grad din Țările de Jos, **Curtea Supremă a Țărilor de Jos** (*Hoge Raad der Nederlanden*⁴²), la propunerea procurorului-general (*procureur-general*) al acestei instanțe. Acest sistem garantează o protecție corespunzătoare împotriva influenței politice în procesul de numire sau revocare din funcție a judecătorilor.

Rol și atribuții

Sarcina judecătorului este de a pronunța hotărâri imparțiale în **litigiile juridice** – inclusiv în cauzele în care una dintre părți este statul. Pentru a garanta imparțialitatea față de stat, există un sistem special de selecție și de numire. Astfel, statutul juridic al judecătorilor diferă de statutul altor funcționari ai statului.

Constituția Țărilor de Jos însărcinează magistrații cu pronunțarea de hotărâri în litigii și cuprinde prevederi privind statutul juridic al membrilor corpului magistraților.

Cu respectarea legislației în vigoare, judecătorii pot decide, dacă doresc acest lucru, să audieze cauze. De asemenea, aceștia stabilesc, într-o mare măsură, derularea practică a procedurilor (de exemplu durata anumitor etape ale procedurilor).

În cazul în care una din părțile care participă la proceduri are îndoieli asupra imparțialității judecătorului, legea prevede posibilitatea de a prezenta obiecții împotriva judecătorului care audiază cauza. Ocazional, se poate întâmpla ca una dintre părțile participante să nu fie mulțumită de prestația judecătorului. Se face astfel o distincție între hotărârea pronunțată de instanță și comportamentul judecătorului.

În cazul în care nemulțumirea este legată de hotărâre, partea care reclamă acest lucru are, de obicei, posibilitatea de a introduce apel.

Reclamațiile referitoare la conduita unui judecător pot fi depuse la consiliul instanței unde judecătorul în cauză își exercită funcția. Fiecare instanță prevede o procedură privind reclamațiile, stabilind regulile referitoare la modul de soluționare a acestora.

Există o serie de prevederi legale privind comportamentul judecătorilor. Obiectivul acestora este garantarea faptului că judecătorii își exercită activitatea în mod imparțial.

Judecătorii trebuie să fie specializați în cel puțin două domenii. Astfel, ei au, de obicei, misiunea de a audia cauze dintr-un anumit domeniu, după care trec la un altul. Această regulă are drept scop de a împiedica judecătorii să se concentreze prea mult și pe o perioadă de timp prea mare asupra unui singur domeniu de specialitate.

Judecătorii își desfășoară activitatea în tribunale regionale (*rechtbanken*). Acestea cuprind cel puțin 4 secții: secția civilă, secția penală, secția administrativă și secția subregională. Judecătorii care își desfășoară activitatea la cea din urmă secție sunt

⁴² <https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Hoge-Raad-der-Nederlanden/Supreme-court-of-the-Netherlands>

denumiți *kantonrechte*, iar ceilalți sunt desemnați ca și *rechter*. Judecătorii care activează în **instanțele de apel** și la Curtea Supremă se numesc ***raadsheer*** (consilier).

Procurori - Organizare

Ministerul Public (*Openbaar Ministerie* sau OM)⁴³ este o organizație națională cu parchete în toate regiunile. Există și un parchet național, a cărui misiune principală constă în combaterea criminalității organizate (internaționale), precum și un parchet funcțional, axat pe combaterea infracționalității și fraudei de mediu și financiare⁴⁴. Există 10 parchete teritoriale, în cadrul cărora procurorii, asistați de experți administrativi și juridici, instrumentează câteva sute de mii de dosare pe an. În cazul introducerii unei căi de atac, dosarul este trimis la unul dintre cele 4 parchete regionale⁴⁵.

Reprezentantul Ministerului Public în cadrul acestor parchete poartă denumirea de avocat-general (*Advocaat-Generaal*). Procurorii șefi și avocații-generalii șefi răspund de parchetele respective. La nivel național, Ministerul Public este administrat de Consiliul Procurorilor Generali (*College van Procureurs-generaal*) de la Haga. Răspunderea politică pentru Ministerul Public îi revine ministrului justiției. Împreună cu Consiliul Procurorilor Generali, acesta hotărăște care sunt prioritățile în materie de cercetare și urmărire penală.

Rol și atribuții

Orice persoană suspectată de săvârșirea unei fapte penale va fi supusă cercetărilor desfășurate de Ministerul Public. Acesta este singurul organ din Olanda care poate decide trimiterea în judecată. Ministerul Public se ocupă de efectuarea cercetărilor în cazul infracțiunilor penale și de punerea sub urmărire penală.

El acționează în colaborare cu poliția și cu alte servicii de cercetare. Procurorul de caz este responsabil de cercetarea penală. Ministerul Public supraveghează, de asemenea, punerea în executare corespunzătoare a hotărârilor judecătorești, asigurându-se de plata amenzilor, de executarea pedepselor cu închisoarea și de efectuarea serviciului în folosul comunității. **Membrii Ministerului Public și judecătorii fac parte din corpul judiciar.**

SUEDIA

Judecători

Organizare

Judecătorii permanenți (*ordinarie domare*) sunt numiți de Guvern, la recomandarea unei **Comisii publice independente** (*Domarnämnden*), însărcinată cu efectuarea propunerilor de nominalizare. În principiu, un judecător nu poate fi revocat, cu excepția cazurilor prevăzute de legea constituțională denumită *Instrumentul Guvernului* (*regeringsformen*)⁴⁶.

Doar persoanele care dețin cetățenia suedeză pot îndeplini funcția de judecător. Este necesară și o diplomă în drept. În anumite condiții, o diplomă obținută într-o altă țară nordică

⁴³ <https://www.om.nl/algemeen/english/>

⁴⁴ <https://www.om.nl/organisatie/functioneel-parket-0/>

⁴⁵ <https://www.om.nl/organisatie/organogram/>

⁴⁶ <http://www.hulthenhem.se/lag/rfl.htm>

poate fi asimilată cu o diplomă abținută în Suedia. Majoritatea judecătorilor permanenți sunt angajați ca judecători (*rådman*) la instanțele de prim grad de jurisdicție sau la instanțele administrative sau ca judecători consilieri (*råd*) la o curte de apel sau la o instanță administrativă echivalentă. Curțile de apel sau instanțele administrative echivalente sunt conduse de un președinte (*president*), iar instanțele de prim grad de jurisdicție și instanțele administrative echivalente de un judecător șef (*lagman*). Magistrații de la Curtea Supremă și cei de la Curtea Supremă Administrativă se numesc **consilieri** (*justitieråd*).

Mulți dintre cei care au fost numiți judecători permanenți au urmat o carieră specifică, lucrând 2 ani ca **grefier (notarie) la o instanță districtuală (*tingsrätt*)** sau **la o instanță administrativă (*förvaltningsrätt*)** apoi și-au depus candidatura pentru a deveni judecător-adjunct (*fiskal*) la o curte de apel (*hovrättsfiskal*) sau la o instanță administrativă echivalentă (*kammarrättsfiskal*). După cel puțin un an la o astfel de instanță, un **judecător stagiar** trebuie să lucreze cel puțin 2 ani ca judecător-adjunct la o instanță de prim grad de jurisdicție (*tingsfiskal*) sau la o instanță administrativă (*förvaltningsrättsfiskal*); urmează apoi cel puțin un an la o curte de apel sau la o instanță administrativă echivalentă, ca judecător asociat.

După încheierea cu succes a acestei perioade de probă, candidatul este numit judecător asociat la o curte de apel (*hovrättsassessor*) sau la o instanță administrativă echivalentă (*kammarrättsassessor*). Judecătorii-adjuncți și judecătorii asociați constituie exemple de **judecători nepermanenți**. La instanțe există și **judecători de instrucție** (*beredningsjurister*) și **raportori** (*föredragande*).

Fiecare instanță de prim grad de jurisdicție, curte de apel sau instanță administrativă echivalentă deține un număr de **judecători consultanți**, neprofesioniști (*nämndeman*). Ei sunt numiți pentru un mandat de 4 ani, de către:

- consiliul municipal (*kommunfullmäktige*) din municipalitățile aflate în raza de competență teritorială a instanței de prim grad de jurisdicție
- consiliul districtual (*landsting*) din districtele aflate în raza de competență teritorială a instanței regionale administrative, a curții de apel administrative sau a curții de apel. Judecătorii consultanți participă la deliberarea atât asupra chestiunilor de fapt, cât și asupra chestiunilor de drept, fiecare având dreptul la un vot.

Procurori

Serviciul public de urmărire penală este format din **Autoritatea suedeză de urmărire penală** (*Åklagarmyndigheten*) și **Autoritatea suedeză pentru combaterea infracțiunilor economice** (*Ekobrottsmyndigheten*). Aceste două autorități se află în subordinea directă a guvernului (Ministerul Justiției)⁴⁷.

Procurorul General al Suediei (*Riksåklagare*) conduce Autoritatea suedeză de urmărire penală, în timp ce Autoritatea suedeză pentru combaterea infracțiunilor economice este plasată sub conducerea unui director general. **Procurorul General** este magistratul aflat pe cea mai înaltă treaptă ierarhică din țară și este responsabil de organele de urmărire penală pe care le conduce.

⁴⁷ https://e-justice.europa.eu/content_legal_professions-29-se-ro.do?member=1

Procurorul General răspunde de evoluția cadrului juridic, de funcționarea [Curtii Supreme](#) și de sarcinile administrative. **Procurorii superiori** (*överåklagare*) sunt responsabili de anumite domenii în cadrul parchetelor. Procurorii publici sunt numiți de Procurorul General și sunt repartizați pe districte, al căror personal este format din **procurori districtuali** (*kammaråklagare*).

Anumiți procurori districtuali sunt specializați într-un anumit domeniu de drept. Există 32 de parchete locale. Există, de asemenea, 3 parchete internaționale și 4 parchete naționale care se ocupă de anumite tipuri de cazuri. Fiecare parchet local este condus de către un **procuror șef** (*chefsåklagare*).

Toți procurorii din cadrul serviciului de urmărire penală sunt complet independenți în luarea deciziilor, ceea ce înseamnă că un procuror superior nu poate interveni într-un caz de care este responsabil un procuror subordonat. Doar persoanele care dețin cetățenia suedeză pot îndeplini funcția de procuror. De asemenea, este nevoie de o diplomă în drept și de o perioadă de 2 ani de stagiatură ca grefier într-o instanță de prim grad de jurisdicție (*tingsrätt*) sau într-o instanță administrativă (*länsrätt*).

În anumite condiții, o diplomă obținută într-o altă țară nordică poate fi asimilată cu o diplomă obținută în Suedia. Procurorii lucrează inițial ca **procurori stagiați** (*åklagaraspirant*) pentru o perioadă de nouă luni, timp în care activitatea acestora este plasată sub îndrumarea unui mentor. După această perioadă, procurorul participă la un program de formare de doi ani, în paralel cu activitatea de procuror, înainte de a fi numit procuror districtual.

Există 3 **centre de dezvoltare** specializate (*särskilda utvecklingscentrum*), situate în Stockholm, Gothenburg și Malmö conduse de un procuror superior. Funcția centrelor de dezvoltare este aceea de a derula activități de dezvoltare a cunoștințelor metodologice și juridice în domeniile penale în care activează și de a acționa ca centre de cunoaștere în aria de responsabilitate a acestora. De asemenea, acestea au atribuții legate de inspecții și monitorizare legislativă; un exemplu în acest sens îl reprezintă faptul că toate căile de atac împotriva hotărârilor emise de procurori sunt gestionate de către centrele de dezvoltare.

Rol și atribuții

Procurorului îi revin **3 atribuții principale**:

- investigarea infracțiunilor;
- decizia privind începerea/neînceperea urmăririi penale;
- susținerea cauzelor în fața instanței.

Procurorul conduce cercetările preliminare în cazul infracțiunilor care nu sunt considerate minore și în care există o persoană care poate fi în mod justificat suspectată de săvârșirea infracțiunii respective. Procurorul poate conduce cercetarea și în alte cazuri, dacă circumstanțe speciale impun acest lucru. În calitate de coordonator al cercetării preliminare, procurorul este responsabil pentru investigarea corespunzătoare a infracțiunii. În cazul infracțiunilor mai puțin grave, cercetarea este desfășurată în totalitate de organele de poliție.

Atunci când procurorul conduce cercetarea preliminară, acesta este asistat de către organele de poliție, acesta monitorizând în permanență cercetarea și hotărând privind măsurile și deciziile care se impun. În urma finalizării cercetării preliminare, procurorul

decide dacă va avea loc sau nu începerea procedurilor judiciare. (Acest lucru este valabil și în cazul cercetărilor preliminare desfășurate de organele de poliție.)

Un alt aspect important al activității procurorului este de a pregăti dosarele cazurilor și de a compărea în fața instanțelor. Prin luarea deciziei de începere a urmăririi penale și prin stabilirea încadrării infracțiunii, procurorul determină cadrul de desfășurare a procedurilor penale în instanță. Majoritatea procurorilor apar în fața instanței cel puțin una sau două zile pe săptămână.

Procurorul General este singurul procuror care are dreptul de a iniția sau de a conduce procedurile la Curtea Supremă. Cu toate acestea, Procurorul General are dreptul de a numi un procuror-asistent în cadrul Biroului Procurorului General sau de a numi un alt procuror public pentru a-l reprezenta în fața Curții Supreme⁴⁸.

STATE NON-UE

SUA

În ceea ce privește **statutul magistraților** în sistemul judiciar american, aceștia deși numiți în funcție pe un mandat determinat, nu sunt asimilați funcționarilor, trebuind să fie neutri și obiectivi în luarea deciziilor⁴⁹.

Procedurile statelor de numire a judecătorilor sunt diferite de la numirea de către guvernator, de către legislativ până la alegerea și selecționarea pe bază de merit. Atât judecătorii curților federale cât și cei ai Curții Supreme, sunt numiți de Președintele țării, sunt inamovibili, dar pot fi destituiți printr-o procedură anevoioasă *impeachment*, în cazul în care se fac vinovați pentru trădare, corupție, infracțiuni contra bunurilor publice sau delikte grave. Durata mandatului judecătorilor este foarte diferită de la un stat la altul. Totuși, potrivit Constituției SUA, judecătorii federali sunt numiți pe viață sub condiția unei conduite.

Departamentul Federal de Justiție⁵⁰ este o importantă instituție guvernamentală cu rol în supravegherea activității de executare a legilor de interes public, asigurarea protecției societății contra activităților criminale și subversive, reprezentarea guvernului Federal în fața Curții Supreme. Practic el este consilierul juridic al guvernului dar și al cetățeanului de rând. Departamentul federal este condus de **Procurorul General** ce are și funcția de ministru al justiției. În fiecare district federal funcționează un birou al procurorului federal, care acționează în numele autorităților centrale pentru urmărirea penală a persoanelor vinovate de încălcarea legilor.

Procurorii federali sunt numiți de președintele SUA pentru un mandat de 4 ani. Ei sunt ajutați de așa numiți *prosecutors*, procurori ce asigură și garantează protecția judecătorilor,

⁴⁸ Mai multe informații privind procurorii pot fi găsite pe site-ul internet al [Oficiului Național al Parchetelor din Suedia](#).

⁴⁹ <http://avocatura.lexignat.ro/avocatura-articole/-ORGANIZAREA-SISTEMULUI-JUDICIAR-AL-S.U.A-VS.--ORGANIZAREA--SISTEMULUI-JUDICIAR-ROM%C3%82N-9>

⁵⁰ <https://www.justice.gov/>

avocaților, juraților și tot ei eliberează mandate de arestare și îndeplinesc toate sarcinile trasate de procurorul federal.

CANADA

În Canada, **magistratura**⁵¹ (*Judicature*)⁵² joacă un rol important în interpretarea legilor și are puterea să invalideze orice lege care încalcă Constituția. Curtea Supremă de Justiție a Canadei reprezintă cea mai înaltă instanță de judecată. Cei 9 membri ai săi sunt numiți de către Executiv⁵³.

Toți judecătorii⁵⁴ tribunalelor superioare federale și ai curților de apel provinciale sunt selectați și investiți de primul-ministru, după consultarea barourilor provinciale⁵⁵.

⁵¹ <http://laws.justice.gc.ca/eng/acts/J-1/page-1.html>

⁵² https://www.cjc-ccm.gc.ca/cmslib/general/resource_judges_ConstitutionAct_en.pdf

⁵³ <http://www.fja-cmf.gc.ca/scc-csc/establishment-creation-eng.html> -The Independent Advisory Board for Supreme Court of Canada Judicial Appointments (Advisory Board) is an independent and non-partisan body whose mandate is to provide non-binding merit-based recommendations to the Prime Minister on Supreme Court of Canada appointments.

Membership of the Advisory Board

The Advisory Board consists of seven members:

- three members, at least two of whom are not advocates or barristers in a province or territory, nominated by the Minister of Justice;
- a practising member in good standing of the bar of a province or territory, nominated by the Canadian Bar Association;
- a practising member in good standing of the bar of a province or territory, nominated by the Federation of Law Societies of Canada;
- a retired superior court judge, nominated by the Canadian Judicial Council; and
- a legal scholar, nominated by the Council of Canadian Law Deans.

The Advisory Board is supported by the Office of the Commissioner for Federal Judicial Affairs.

⁵⁴ https://www.cjc-ccm.gc.ca/english/resource_en.asp?selMenu=resource_judges_en.asp - Once a judge is appointed, they are eligible to be a judge until the age of retirement. For federally appointed judges, retirement is mandatory at age 75. In some provincial and territorial jurisdictions, the retirement age is 70.

A judge can be removed from office only if an independent investigation shows that they have not met the high standard of personal conduct required of judges, both in court and in public, and that the Canadian Judicial Council recommends to Parliament (through the Minister of Justice) that the judge be removed from office.

Judicial councils have responsibility for promoting professional standards and conduct of judges. There is a separate judicial council for judges appointed by a province or territory, and those appointed by the federal government. A judicial council may recommend that a judge be removed from office if it finds that a judge has been guilty of serious misconduct. The Canadian Judicial Council is responsible for federally appointed judges only.

⁵⁵ <http://www.fja-cmf.gc.ca/appointments-nominations/forms-formulaires/cq-qc/index-eng.html> - All candidates who wish to be considered for federal judicial appointments must complete this Questionnaire. In addition to the completion of this Questionnaire, all candidates must submit the attachments requested in PART 8, PART 9, and PART 10 if

Executivul federal numește și judecătorii tribunalelor superioare provinciale și teritoriale. Numai magistrații de la judecătorii sunt numiți de guvernele provinciale și teritoriale⁵⁶.

Dreptul anglo-saxon (common law) predomină în toată Canada, mai puțin în Québec, unde sistemul de drept civil aplicabil este inspirat de Codul Civil napoleonian. Dreptul penal este de competența exclusivă a guvernului federal și este, astfel, uniform în toată Canada. Aplicarea legii penale, inclusiv judecătoriile penale, se face de către provincii, dar multe din ele au delegat puterile judiciare Poliției Regale Canadiene Călare (Royal Canadian Mounted Police, RCMP).

De asemenea, **Consiliul Judiciar Canadian**⁵⁷ este un organism federal creat în temeiul *Legii privind statutul judecătorilor*⁵⁸- *Judges Act* cu mandatul de a promova eficiența, uniformitatea și responsabilitatea magistraților și de a îmbunătăți calitatea serviciului judiciar⁵⁹

Consiliul este mandatat să examineze orice plângere sau afirmație împotriva unui judecător superior sau al Curții Federale. Consiliul este prezidat de șeful Curții de Justiție a Canadei și este format din 38 de membri care sunt judecătorii-șefi ai instanțelor superioare ale Canadei, judecătorii de rang înalt ai instanțelor teritoriale și judecătorul șef al Curții de Apel Marțiale.

2. CADRUL INSTITUȚIONAL AL CONSILIILOR JUDICIARE

Competențele autorităților cu atribuții judiciare privind carierele judecătorilor și procurorilor

În multe din statele membre ale Uniunii Europene, **Consiliul Magistraturii sau Curtea Supremă** joacă un rol important în nominalizarea judecătorilor. Majoritatea consiliilor

applicable. In order for their Application Package to be considered complete, candidates must submit the following to the Office of the Commissioner for Federal Judicial Affairs (OCFJA):

- Nine (9) physical copies of this [Questionnaire](#).
- Nine (9) physical copies of five (5) decisions, legal documents or publications (see PART 8 - Skills Assessment)
- Other relevant documentation if applicable (see PART 9 - Personal Suitability and Integrity, and PART 10 - Health and Wellness)
- A completed [Authorization Form](#), and

A completed [Background Check Consent Form](#)

⁵⁶ https://en.wikipedia.org/wiki/Judicial_appointments_in_Canada#Court_system

⁵⁷ https://www.cjc-ccm.gc.ca/english/index_en.asp

⁵⁸ https://www.cjc-ccm.gc.ca/english/about_en.asp?selMenu=about_mp_judgesact_en.asp

⁵⁹ https://www.cjc-ccm.gc.ca/cmslib/general/news_pub_judicialconduct_CJCRole_en.pdf

magistraților sunt compuse din membri ai sistemului judiciar și din profesii externe (mediul academic, avocați și uneori reprezentanți ai Ministerului Justiției). În general, consiliile formulează opinii privind nominalizarea judecătorilor și procurorilor, care este obligatoriu în unele cazuri pentru autoritatea formală responsabilă pentru nominalizarea acestora. Autoritatea formală este dată de obicei puterii executive sau șefului statului.

Consiliile judiciare sunt organisme menite să preia procesul de numire și promovare a judecătorilor din sfera partizanatului politic, asigurând, în același timp, un anumit nivel de responsabilizare. Consiliile judiciare se plasează undeva între limitele extreme ale desemnării judecătorilor de către proprii lor predecesorii și ale menținerii la acest nivel a responsabilității interne pentru disciplina judiciară, și alternativa de control deplin politic al numirilor, promovărilor și a responsabilității disciplinare.

În continuare, ne propunem să clarificăm: *A) temeiul legal al activității consiliilor judiciare; B) relația consiliului cu alte organisme instituționale (șef de stat, Parlament, ministrul Justiției), C) relația cu alte organisme instituționale implicate în sistemul judiciar.*

A) Temeiul legal al Consiliilor Judiciare din multe state europene (Belgia, Bulgaria, Franța, Ungaria, Italia, Polonia, Portugalia) este **Constituția**.

În schimb, Consiliile din Țările de Jos și Lituania au ca temei **legea**. În consecință, în primul grup de țări Consiliile Juridice sunt organizații constituționale, în timp ce celelalte sunt organizații administrative. Dar, în țările în care consiliile sunt organizații constituționale sau organisme cu relevanță constituțională, nu este posibil să fie plasate în obișnuita separare a puterilor (legislativă, executivă, judecătorească), deoarece relația cu puterea judecătorească, totuși, nu exclude posibilitatea unei distincții clare din punct de vedere structural - Consiliile de Justiție nu sunt Curți de Justiție și, din punct de vedere funcțional, ele nu exercită nicio jurisdicție. Înființarea Consiliilor Judiciare pe temei constituțional garantează stabilitatea organizației și îi conferă un rol-cheie în întreg cadrul instituțional.

B) În ceea ce privește relația cu **șeful statului**, numai în Italia și în Franța Președintele Consiliului este șeful statului. În Polonia șeful statului numește drept Președinte un membru al Consiliului iar personalul administrativ al Consiliului aparține personalului administrativ al șefului statului.

În Ungaria și Bulgaria șeful statului numește judecătorii propuși de Consiliu și dintre aceștia sunt numiți președintele Curții Supreme de Justiție, al Curții Supreme Administrative și Procurorul General. Ei sunt membri ai Consiliului prin lege.

- În Belgia, Italia, Polonia și Spania Consiliul trimite **Parlamentului** opinii cu privire la proiectele de legi (în Italia, prin intermediul ministrului Justiției). În Spania, Consiliul transmite un raport anual Parlamentului. Un raport cu privire la starea generală a sistemului judiciar este întocmit de către Consiliu și transmis, la anumite intervale de timp, Parlamentului prin intermediul Ministerului Justiției.

- Relația cu **ministrul Justiției** este foarte diferită de la un stat la altul. Numai în Polonia, ministrul este membru al Consiliului și are o competență personală în numirea și a președinților de instanțe precum și în transferul posturilor sau în modificarea statului de

funcții. În Bulgaria, ministrul Justiției conduce Consiliul, dar el nu are drept de vot. În Danemarca el numește personalul administrativ al Consiliului, dar Ministrul Justiției, nu este membru al Consiliului. El poate lua parte la unele ședințe din proprie inițiativă sau a Consiliului, dar fără drept de vot.

- În relația cu **Ministerul Justiției** se constată diferite grade de relaționare, subordonare sau independență a Consiliilor Judiciare.

Astfel, în Belgia, Ministrul Justiției sau reprezentantul acestuia poate fi audiat, la invitația Consiliului Judiciar sau la cererea acestuia. În Franța, ministrul justiției poate participa la toate ședințele secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii, cu excepția celor referitoare la problemele disciplinare, fără drept de vot.

În Italia, CSM este independent de ministrul justiției. Acesta din urmă nu este membru al Consiliului. Ministrul justiției este chemat să își exprime acordul față de numirile propuse de consiliu pentru funcții de conducere; în cazul în care CSM insistă asupra propunerii sale inițiale de numire, ministrul este obligat să susțină propunerea.

În Spania, Consiliul nu are nicio relație de dependență sau subordonare față de Ministerul Justiției sau față de orice alt departament guvernamental sau minister, ținând legătura cu ministerul prin intermediul unei comisii mixte consiliu-minister. Consiliul General al Magistraturii și Ministerul Justiției cooperează, de asemenea, în vederea numirii membrilor comisiilor de examinare, întrucât acest concurs este comun pentru recrutarea judecătorilor și a procurorilor.

În Olanda, Consiliul are un anumit grad de răspundere în ceea ce privește responsabilitatea financiară și administrativă față de Ministerul Justiției. Mai mult, Ministerul Justiției poate solicita ca unul sau mai mulți membri ai consiliului să fie demisi pe motive de incapacitate, de altă natură decât una cauzată de probleme de sănătate.

În plus, diferența majoră între consilii este rolul și alocarea competențelor între Consiliu și ministrul justiției. În Spania cele două instituții au competențe simultane în numirea unor judecători și procurori, și în unele etape importante ale carierei judecătorilor și procurorilor (recrutare, formare, transfer, măsuri disciplinare). În cele mai multe cazuri, Ministrul de Justiție are competențe cu privire la resursele bugetare și financiare, de personal, de administrare a sediilor proprii și a mijloacelor de telecomunicații, dar nu are atribuții în legătură cu statutul juridic al judecătorilor și procurorilor.

C) În țările cu Consiliu de Justiție unic, statutul juridic al judecătorilor și al procurorilor intră în competența exclusivă a Consiliului. În țările în care există organisme independente, cum ar fi, de exemplu, Serviciul Instanțelor din Republica Irlanda sau Consiliul Judecătorilor din Anglia și Țara Galilor și Consiliul de numire a judecătorilor din Marea Britanie statutul juridic al judecătorilor și al procurorilor revine în primul rând în competența executivului, în timp ce aceste organisme judiciare se ocupă doar cu unele aspecte secundare.

Organizare și funcționare

- *Structura internă*

Toate Consiliile judiciare își desfășoară activitatea în cadrul unor departamente și/sau comisii interne, care au sarcini de raportare și de investigare, și în cadrul plenului, care are funcții de decizie. În Ungaria, magistrații care nu sunt eligibili, cu atribuții de șefi ai celor douăsprezece departamentele interne, au funcții consultative pe lângă plen. Consiliul spaniol are, de asemenea, Inspectoratul propriu. Personalul administrativ are, în general, un statut propriu.

- *Regulamentele interne*

Cele mai multe Consilii au propriul regulament intern, care guvernează relația dintre departamente și/sau comisii și plen, funcționarea plenului, modalitățile de vot (de exemplu, în Bulgaria, Polonia, Marea Britanie, Ungaria). În alte țări, activitatea consiliilor este guvernată direct de către o lege, în altele în parte prin lege și în parte prin regulamentul de organizare (de exemplu, în Franța, Italia, Lituania și Spania). În Belgia organizarea și funcționarea Consiliului sunt guvernate, atât de Constituție cât și de lege.

- *Controlul asupra actelor consiliilor*

În cea mai mare parte a țărilor există un sistem de control al actelor, atribuit diferitelor organisme: Biroul de Audit din Ungaria, Secția pentru Contencios Administrativ a Curții de Casație din Spania, În alte țări, actele Consiliului nu sunt supuse niciunui control. Aceste țări sunt: Cipru, Țările de Jos și Polonia. În Belgia, în schimb, există un control exercitat numai asupra unor acte specifice: de către Consiliul de Stat pentru actele privind managementul personalului administrativ și a contractelor publice, în timp ce controlul cu privire la actele cu privire la utilizarea fondurilor bugetare se efectuează de către Biroul de Audit și Comisia de Contabilitate a Camerelor Reprezentanților.

Țări fără Consiliu Judiciar

Țările care aparțin acestui grup sunt Austria, Danemarca, Finlanda, Germania, Irlanda și Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord.

În **Austria**, Ministrul Justiției este responsabil de toate aspectele legate de administrare din ramura judiciară, inclusiv numirea judecătorilor și a procurorilor, iar în Germania, ținând seama de sistemul federal existent, administrarea justiției se înscrie în competența Bundesländer (state federale). Ministerul Justiției al fiecărui stat federal răspunde de magistrații, procurorii publici și judecătorii care lucrează în jurisdicția sa.

În **Danemarca**, Curtea de Administrație este un organism independent, care a fost înființat printr-un act al Parlamentului și care este responsabil de gestionarea economică și administrativă a instanțelor. Acesta este prezidat de un Consiliu al guvernatorilor (care este, la rândul său, alcătuit dintr-un judecător al Curții Supreme de Justiție, doi judecători de la Înalta Curte, doi judecători ai Curții Districtuale, un judecător delegat, doi oficiali, un avocat

stagiar și doi angajați cu experiență profesională specifică în domeniul managerial). Guvernatorii sunt numiți de ministrul justiției, care îi poate, totodată, demite în cazul în care nu exercită atribuțiile respective. Curtea de Administrație împreună cu ministrul Justiției și ministrul de Finanțe, întocmește planul de buget care indică suma estimată a alocației pentru anul următor. Curtea de Administrație numește "judecători delegați" (cu un mandat de 3 ani), în timp ce judecătorii "permanenți" sunt numiți de către Consiliul Judiciar Independent pentru Numiri.

Particularitățile sistemului din **Republica Irlanda** sunt foarte asemănătoare. În această țară există Instanța de Administrație, o instituție independentă, care se ocupă mai ales cu gestiunea economică și managementul administrativ al instanțelor (de ex. pune la dispoziția magistraților facilitățile și suportul managerial pentru desfășurarea activității, etc.) Aceasta este prezidată de către un consiliu format din 17 membri, dintre care 9 sunt membri ai sistemului judiciar.

În **Finlanda** administrarea sistemului judiciar depășește atribuțiile Ministerului Justiției sau ale Consiliului Judiciar pentru numiri. Această instituție a fost înființată printr-o lege în 2000 și este compusă din 9 judecători, 3 avocați și 2 membri numiți de Procurorul General și de către ministru. În plus față de planificarea și evaluarea activităților instanțelor, Comitetul Judiciar pentru numiri este abilitat să transmită propuneri de numiri către Consiliul de Stat și ulterior către șeful statului, care face decizia finală privind numirea.

În **Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord**, Lordul Cancelar este responsabil pentru numirea, detașarea/transferul, concedierea judecătorilor de primă instanță, pentru supravegherea sistemului judiciar, este responsabil, de asemenea, pentru bunul mers al sistemului de instanțe și pentru asigurarea personalului administrativ al instanțelor. Sarcinile care, de obicei, revin ministrului justiției, în Regatul Unit sunt efectuate, pe de o parte, de către Departamentul Afacerilor Constituționale pentru judecători, pe de altă parte, de către Ministerul de Interne, pentru afaceri penale și politice.

Sistemul german este foarte diferit în raport cu alte state, din cauza particularităților procesului decizional la nivel de land și guvern central. La nivelul guvernului federal, judecătorii sunt numiți de către ministrul justiției. La nivel local, landurile de Nord se caracterizează prin sistemul Comitetelor de numire, în timp ce în landurile din sud funcția de numire a judecătorilor este atribuită ministrului regional al Justiției.

În cele ce urmează vom prezenta aspecte privind organizarea și funcționarea respectiv competențele Consiliilor Superioare ale Magistraturii/ Consiliilor Judiciare în state membre ale Uniunii Europene.

BELGIA

Consiliul Superior al Justiției (HCJ)⁶⁰ are o misiune triplă:

⁶⁰ <http://www.csj.be/fr>

- *are un rol decisiv în alegerea și numirea membrilor sistemului judiciar, care acționează în mod obiectiv și non-partinic;*

- *exercită supravegherea externă a funcționării sistemului judiciar;*

- *emite avize/opinii menite să îmbunătățească funcționarea legii, activitatea guvernului și parlamentului.*

De asemenea, este un organism creat pentru a fi în serviciul cetățenilor.

În îndeplinirea misiunii sale, care presupune numirea și formarea membrilor sistemului judiciar, soluționarea plângerilor din partea cetățenilor, supravegherea funcționării sistemului judiciar și acordarea de consultanță respectiv emiterea de opinii pentru autoritățile politice cu privire la inițiativele vizând sistemul judiciar, HCJ are un singur obiectiv, acela de a spori încrederea cetățenilor în sistemul judiciar.

Consiliul Superior al Justiției (HCJ) este o instituție *sui generis* care nu este subordonată niciuneia din cele trei puteri ale statului. Constituția plasează HCJ dincolo de raza de acțiune a legiuitorului ordinar, care este destinat să-i permită să execute sarcinile atribuite în deplină independență. Independența HCJ se manifestă și în statutul său financiar - acesta este finanțat de la bugetul de stat.

Componenta

Consiliul Superior al Justiției are 44 de membri: 22 magistrați (11 vorbitori de limba olandeză și 11 vorbitori de limba franceză) și 22 de non-magistrați (11 vorbitori de limbă flamandă și 11 vorbitori de limba franceză). Magistrații sunt aleși de către colegii lor. Non-magistrații sunt numiți de Senat.

Fiecare grup lingvistic format din unsprezece non-magistrați trebuie să aibă cel puțin 4 avocați, 3 profesori (de la o universitate sau o altă instituție de învățământ superior) și 4 persoane cu o diplomă universitară și cu cel puțin 10 ani de experiență profesională. Ultima categorie este compusă din oameni din mass-media, sectorul social, sectorul guvernamental, sectorul de consum, mediul de afaceri, sectorul de management sau grupuri profesionale specifice, cum ar fi grefierii, secretarii de servicii publice de urmărire penală, ofițeri judiciari, notari, etc.

Mandatul este de 4 ani și poate fi reînnoit o singură dată.

Structură și competențe

În Belgia, comisiile de nominalizare și numire au competențe pentru:

- a propune candidați pentru numire ("Nomination") în funcția de judecător sau procuror într-un tribunal special sau în cadrul parchetului;

- a propune candidați pentru numire ("Désignation") în funcția de prim-președinte al Curții de Casație, procuror general al Curții de Casație, prim-președinte al unor instanțe de apel, procuror general, președinte de instanță (tribunal de primă instanță, de muncă,

comercial) și prim-procuror; a organiza examene de admitere pentru stagii de formare judiciară; a organiza două tipuri de examene pentru acces direct la selecția pentru numire ("Nomination") în funcția de judecător sau procuror (examenul de capacitate profesională și examinare orală) și a pregăti orientări privind formarea profesională a judecătorilor și procurorilor.

Comisii de Nominalizare și numire

Există două comisii de nominalizare și numire: o comisie formată din vorbitori de limbă flamandă și o comisie vorbitoare de limba franceză din 14 membri. Împreună, ele constituie *Comisia Comună pentru Nominalizări și Numiri*, respectiv 28 de membri. Această Comisie are drept atribuții:

- nominalizează candidații pentru numirea în funcția de magistrat șef;
Doar un singur candidat este desemnat. Un raport cu motivele pentru propunerea de numire este trimis către Ministrul Justiției. Numirea oficială este făcută de Rege.
- pregătește liniile directoare și programele de formare continuă a magistraților și stagiul judiciar. Executarea programelor (organizarea de cursuri, de recrutare a cadrelor didactice, etc), precum și sprijinul logistic (săli de curs, materiale de curs, și altele similare) sunt gestionate de către Ministerul Justiției.
- organizează examenele pentru agenții de urmărire penală și asistenți (juriști care asistă judecătorii)
- pregătește programele pentru examenul de competență profesională și de examenul de admitere pentru stagiul judiciar

Comisiile Consultative și de anchetă

Există două comisii consultative și de anchetă: o comisie vorbitoare de limba flamandă și franceză formate din câte 8 membri. Împreună, acestea formează *Comisia mixtă consultativă și de anchetă* având 16 membri.

Cele 2 comisii sunt în principal responsabile pentru supravegherea externă a funcționării sistemului judiciar:

- investigarea funcționării sistemului judiciar. Inițiativa pentru astfel de investigații pot fi luate direct de comisia comună cu majoritate de voturi - de exemplu, ca urmare a unei plângeri individuale. Autoritatea judiciară competentă realizează ancheta și prezintă un raport scris. Comisia comună poate conduce această anchetă în cazul în care poartă responsabilitatea pentru problema sesizată.
- supravegherea internă a operațiunilor sistemului judiciar (de exemplu, supravegherea serviciului public de urmărire penală de către procurorii generali, adunările generale ale instanțelor superioare, măsuri disciplinare, retragerea cazului de la un judecător, etc).

- soluționarea reclamațiilor: această sarcină nu aduce în niciun fel atingere independenței puterii judecătorești. Soluționarea plângerilor trebuie să se facă în subsidiar iar Comisia este informată cu privire la măsurile luate de către autoritatea la care plângerea a fost depusă. Reclamantul este informat de către Comisie privind modul de rezolvare a plângerilor.

În plus, Comisia comună pregătește avize privind propunerile legislative și formulează propuneri privind funcționarea sistemului judiciar.

Adunarea Generală

Adunarea Generală are 44 de membri și are următoarele competențe:

- Aprobă avizele asupra proiectelor de legi pregătite de Comisia comună;
- Aprobă recomandările elaborate de Comisia comună;
- Aprobă programul de formare anual pentru magistrați elaborat de Comisia comună;
- Aprobă programul anual de examinare pentru magistrați elaborat de Comisia comună;
- Aprobă raportul anual privind supravegherea internă a sistemului judiciar, elaborat de Comisia comună;
- Aprobă raportul anual privind funcționarea generală a sistemului judiciar
- Aprobă raportul anual al Consiliului.

Președintele HCJ, desigur, prezidează Adunarea Generală. Nu există puteri speciale acordate președintelui, ci doar de reprezentare a instituției (HCJ).

Biroul

Biroul este compus din 4 membri, cu respectarea principiului parității. Biroul **Consiliului Superior al Justiției** este organul permanent al instituției. Acesta asigură continuitatea în operațiuni și organizarea activității interne. Președinția fiecărei comisii este efectuată de către un membru al Biroului.

Două Colegii/Secții

Consiliul Superior al Justiției este compus dintr-un colegiu de limbă flamandă și un colegiu de limbă franceză a câte 22 de membri fiecare. Colegiul de limbă franceză trebuie să aibă cel puțin un membru (magistrat sau nu), care trebuie să facă dovada cunoștințelor de limba germană. Colegiile nu au puteri speciale, cu excepția, alegerii membrilor Biroului, care sunt desemnați de colegiile respective și numiți de către adunarea generală. Fiecare colegiu numește, de asemenea, membrii celor două comisii.

BULGARIA

Legea privind sistemul judiciar⁶¹, promulgată în Gazeta de Stat nr.64/2007, prevede că, **Consiliul Judiciar Suprem**⁶² este un organism permanent format din 25 membri care reprezintă sistemul judiciar și asigură independența acestuia. Aceasta stabilește compoziția sistemului judiciar⁶³ și organizarea activității sale și gestionează activitatea acestuia fără a afecta independența organismelor sale. Consiliul Judiciar Suprem stabilește numărul de circumscripții judiciare și de posturi în instanțele regionale, districtuale, administrative și de apel pe baza unei propuneri din partea Ministrului Justiției și – în ceea ce privește instanțele militare – în coordonare cu Ministerul Apărării.

Procurorul General este numit de Presedintele Republicii, la propunerea Consiliului Judiciar Suprem, pentru un mandat de 7 ani.

Procurorii sunt numiți, promovați, eliberați din funcție și transferați prin hotărâre a Consiliului Judiciar Suprem. Parchetele sunt subordonate Consiliului Judiciar Suprem și sunt independente în raport cu puterea executivă, care nu poate da instrucțiuni în cazuri specifice procurorilor și nici instrucțiuni cu caracter general. În legea de organizare judiciară și în Constituție sunt prevăzute garanțiile necesare pentru independența procurorilor. Procurorii nu pot fi membri ai partidelor politice și nu pot desfășura activități politice. **Procurorii au același statut cu judecătorii și sunt egali în drepturi cu aceștia. Parchetele nu se află în subordinea Ministerului Justiției.** Ministrul Justiției prezidează Consiliul Judiciar Suprem, dar nu participă la vot. Procurorul General pregătește un raport anual pe care îl supune atenției Ministerului Justiției pentru a fi încorporat în raportul de activitate.

DANEMARCA

Art. 64 din Constituție garantează independența sistemului judiciar, prin faptul că judecătorii sunt ținuti să respecte numai legea. Articolul 64 garantează, de asemenea, aceeași independență în ceea ce privește situația lor juridică printr-un sistem de securitate în care judecătorii nu pot fi mutați sau transferați împotriva voinței lor. În plus, mandatul judecătorilor se încheie atunci când ajung la vârsta de pensionare, respectiv 70 de ani.

Consiliul danez pentru sistemul judiciar (Domstolsstyrelsen)⁶⁴

Consiliul pentru sistemul judiciar din Danemarca este condus de un director general, 5 membri care provin din profesii juridice diferite (Curtea Supremă de Justiție, curțile de apel, tribunale, judecătorii și tribunale cantonale speciale), 2 membri ai consiliului provin din rândurile personalului judiciar al instanțelor.

⁶¹https://e-justice.europa.eu/content_judicial_systems_in_member_states-16-bg-ro.do?member=1

⁶² <http://www.vss.justice.bg/en/start.htm>

⁶³ <http://www.vss.justice.bg/en/start.htm>

⁶⁴ <http://www.domstol.dk/om/otherlanguages/english/Pages/default.aspx>

Ministrul Justiției numește membrii Consiliului pentru o perioadă de 4 ani. Membrii Consiliului nu pot fi simultan membri ai Parlamentului, membri ai consiliului danez de stat, sau oricărui alt organism reprezentativ la nivel local.

Directorul general al consiliului se ocupă de managementul activității Consiliului. Acest director pune în aplicare politicile specifice ale consiliului. Consiliul (Domstolsstyrelsen) are puterea de a numi și demite directorul general.

Comitetul executiv al Consiliului este responsabil pentru politica generală a Consiliului. Una dintre cele mai importante atribuții, în acest context, este implicarea în stabilirea bugetului propriu. Pe baza bugetului acordat, consiliul distribuie proporțional fondurile între diferitele instanțe daneze. O serie de elemente - cum ar fi salariile și logistica instanțelor - sunt deja alocate prin legea bugetului de stat.

Consiliul are grijă de distribuția sumelor alocate, supravegherea și justificarea cheltuielilor. În acest sens, consiliul este obligat să răspundă față de guvern conform Legii finanțelor publice. În plus, Consiliul, la fel ca și alte instituții de stat din Danemarca, este supus supravegherii financiare realizate de Curtea de Conturi

Supravegherea cheltuielilor bugetare se exercită permanent de Consiliu. Autorizarea cheltuielilor - în măsura în care acestea nu se referă la chestiuni pentru care Consiliu (Domstolsstyrelsen) are o responsabilitate specială (cazare, informatizare, formare profesională etc) - este descentralizată cât mai mult posibil fiind acordată președinților de instanțe.

În fiecare an, Consiliul trimite raportul de activitate la Ministerul de Justiție, care, la rândul său, după ce este aprobat de Parlament. Consiliul danez, în elaborează cadrul strategic pentru sistemul judiciar și prezintă, de asemenea, o propunerea de buget anual către Ministrul Justiției.

Consiliul are dreptul de a se adresa Parlamentului în mod direct, în cazul în care consideră că fondurile pentru administrarea justiției propuse în cadrul bugetului de stat de către Ministrul Justiției, sunt insuficiente. Pe lângă competențele bugetare, Consiliul are o competență generală privind organizarea judiciară. Aceasta se referă la informatizare, formare profesională, recrutare și furnizarea de informații cu privire la sistemul judiciar danez.

Pe lângă competențele directe în ceea ce privește managementul instanțelor judecătorești, Consiliul are încă o competență specială, și anume de a sprijini **Consiliul de numiri judiciare**, un comitet care funcționează independent de Domstolsstyrelsen și recomandă ministrului de Justiție numirile judiciare. Pentru reclamații legate de deciziile Consiliului, există o cale de apel atât în justiție dar și în fata Ombudsman-ului danez.

Ca și ceilalți judecători din Danemarca, judecătorii Curții Supreme sunt numiți de către Ministrul Justiției, la recomandarea unui organism independent și specializat – *Consiliul de numiri judiciare*.

Acest Consiliu este compus dintr-un judecător de la Curtea Supremă, un judecător de înaltă curte, un judecător de la instanțele districtuale, un avocat și 2 reprezentanți ai

publicului general. După anunțarea publică a posturilor vacante, Consiliul de numiri judiciare va recomanda un candidat pentru numire. Acesta va trebui să ia parte în cel puțin 4 dosare la Curtea Supremă și să își exprime punctul de vedere, fiind astfel evaluat de către un judecător special desemnat. În urma aprobării de către ceilalți judecători ai Curții Supreme, candidatul va fi numit în funcție de către Ministrul Justiției. Decretul de numire în funcție este emis de către Regina Danemarcei.

Criteriile de eligibilitate pentru numirea în funcția de judecător la Curtea Supremă sunt reglementate de *Legea privind administrarea justiției, capitolul 4*. Conform acestor prevederi accesul în funcția de judecător presupune promovarea unui examen.

Judecătorii sunt numiți la Curtea Supremă, ca urmare a unei evaluări a calificării profesionale și personale a acestora. Va fi luată în considerare experiența profesională a candidaților, prin raportare la aspirația generală de a aduce în sistem persoane cu un istoric profesional diferit.

În principal, sunt implicate în această procedură: **Consiliul de numiri judiciare și Curtea Supremă**. Implicarea Ministrului justiției este una pur formală, de acceptare a recomandării Consiliului de numiri judiciare.

Procurorul General este numit și poate fi eliberat din funcție de către Ministerul Justiției. Anchetele se află sub autoritatea Ministrului Justiției, care supraveghează activitatea procurorilor. Ministerul Justiției este responsabil pentru întreg sistemul judiciar, pentru poliție și parchete, organizarea instanțelor, penitenciare și serviciile de probațiune. Tot ministerul este cel care supraveghează activitatea parchetelor, inclusiv pe cea a procurorului general și poate dispune asupra retragerii unor sarcini ale procurorilor, potrivit Legii pentru administrarea justiției. Ministrul Justiției poate da instrucțiuni în legătură cu un anumit caz, inclusiv prin hotărârea de începere sau neîncepere a urmăririi penale. Deciziile procurorilor pot fi contestate la procurorul general sau, când acesta nu este imparțial, direct la Ministrul Justiției.

ESTONIA

Constituția Estoniei prevede că justiția este administrată exclusiv de către instanțe, care își desfășoară activitățile în mod independent. Instanțele trebuie să administreze justiția în conformitate cu dispozițiile Constituției și ale altor legi.

Conform Constituției, sistemul judiciar are competența exclusivă pentru înfăptuirea justiției. În îndeplinirea atribuțiilor lor, **instanțele sunt independente față de puterea executivă și de cea legislativă**.

Totuși, administrarea instanțelor nu este complet independentă și separată de puterea executivă. Instanțele de prim și al doilea grad de jurisdicție sunt finanțate de la bugetul de stat, prin intermediul bugetului Ministerului Justiției. Ministerul Justiției și *Consiliul*

*pentru Administrarea Instanțelor*⁶⁵ administrează în comun instanțele de prim grad de jurisdicție și instanțele de apel.

Consiliul pentru Administrarea Instanțelor este alcătuit din:

- Președintele Curții Supreme (care este și Președintele Consiliului);
- cinci judecători numiți pentru trei ani de toți judecătorii în complet (en banc);
- doi membri ai Riigikogu (Parlamentul Estoniei);
- un avocat numit de Consiliul Asociației Baroului;
- Procurorul public șef sau un procuror public numit de acesta;
- Cancelarul Justiției sau un reprezentant numit de acesta;

Ministrul Justiției sau un reprezentant numit de acesta participă la ședințele Consiliului și are dreptul de a lua cuvântul. Ministrul Justiției poate convoca ședințele, însă nu are drept de vot.

Consiliul își dă aprobarea pentru:

- stabilirea competenței teritoriale a instanțelor, a structurii instanțelor, a situării exacte a instanțelor și a tribunalelor, a numărului de judecători care își desfășoară activitatea în mod permanent în instanțe și tribunale și a numărului de magistrați asistenți;
- învestirea în funcție și eliberarea anticipată din funcție a președinților de instanțe;
- stabilirea normelor interne ale instanțelor;
- stabilirea numărului de candidați pentru magistratură;
- stabilirea remunerației suplimentare pentru administratorii tribunalelor;
- stabilirea procedurilor pentru redactarea și înaintarea datelor înregistrate în sistemul de informații al instanței;
- convocarea judecătorilor pentru a-și desfășura activitatea în cadrul forțelor armate;
- stabilirea cuantumului și a modalității de plată a retribuiției magistraților asistenți.

Consiliul trebuie:

- să emită un aviz preliminar privind principiile aplicate în elaborarea și modificarea bugetelor anuale ale instanțelor;

⁶⁵<https://ejustice.europa.eu/content/Maximisation.do?plang=ro&idTaxonomy=16&idCountry=ee&member=1&action=maximizeMS>

- să emită un aviz privind candidații pentru un post vacant de judecător la Curtea Supremă;
- să emită un aviz privind eliberarea din funcție a unui judecător⁶⁶;
- să discute în prealabil analiza care urmează să fie prezentată la Parlament (Riigikogu) de către Președintele Curții Supreme cu privire la administrarea instanțelor, administrarea justiției și aplicarea uniformă a legii;
- să dezbată alte aspecte la inițiativa Președintelui Curții Supreme sau a Ministrului Justiției.

Guvernul numește în funcție Procurorul General, la propunerea Ministrului Justiției, după consultarea Comisiei juridice din Parlament. Ministrul Justiției numește procurorii cu funcții de conducere de la nivelul districtelor și orașelor, la propunerea Procurorului General. Ministrul Justiției numește ceilalți procurori pentru o perioadă nedeterminată, la propunerea Comitetului procurorilor pentru concurență și evaluare. Procurorul General și procurorii cu funcții de conducere sunt numiți pentru o perioadă de cinci ani. Potrivit Legii privind parchetele, precum și Codului de procedură penală, procurorii sunt independenți în exercitarea atribuțiilor lor și își desfășoară activitatea în baza dispozițiilor legale și potrivit conștiinței. Procurorul General desemnează procurorii care ocupă funcții de conducere și cei care își desfășoară activitatea în cadrul departamentelor Parchetului General.

Procurorul General înaintează de două ori pe an un raport de activitate consolidat Ministrului Justiției. Potrivit Legii privind parchetele, Parchetul este o instituție guvernamentală aflată sub conducerea Ministrului Justiției. Ministerul Justiției exercită controlul asupra parchetelor, dar nu și asupra deciziilor procurorilor în exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege, fără a aduce astfel atingere independenței procurorilor. Executivul nu poate da instrucțiuni specifice în cazurile penale.

FINLANDA⁶⁷

Multe din atribuțiile și responsabilitățile administrației judiciare și ale dezvoltării instanțelor judecătorești sunt, în principal, de competența Departamentului de Administrație Judiciară din cadrul Ministerului Justiției. Principala atribuție a departamentului este de a se asigura că există condițiile prealabile pentru funcționarea sistemului judiciar din Finlanda.

În acest sens, departamentul caută să răspundă necesităților unui proces echitabil și să asigure mijloacele efective pentru ca persoanele să își poată exercita drepturile. Pe de altă parte, activitatea procurorilor se desfășoară în cadrul parchetelor teritoriale sub conducerea Parchetului general⁶⁸.

⁶⁶ <http://www.kohus.ee/7544>

⁶⁷ <http://www.oikeus.fi/8108.htm>

⁶⁸ <http://www.vksv.oikeus.fi/en/Etusivu>

Departamentul Administrației Judiciare⁶⁹ are autoritatea de a lua inițiativă în diverse domenii ale administrației judiciare – precum elaborarea de politici juridice, pregătirea bugetului pentru instanțe și dezvoltarea calității în instanțele judecătorești. De asemenea, departamentul are un rol și în numirea judecătorilor și în alte chestiuni administrative.

Personalul Departamentului Administrației Judiciare poate participa și la elaborarea noii legislații, mai ales cea care privește organizarea instanțelor. Cu toate acestea, astfel de chestiuni trebuie discutate cu judecătorii șefi înainte de luarea unei decizii.

Ministerul Justiției⁷⁰ are un rol esențial în dezvoltarea sistemului judiciar. De exemplu, funcționarii publici ai Departamentului Administrației Judiciare iau parte la elaborarea noii legislații și la urmărirea ulterioară necesară odată ce a fost implementată reforma legislativă.

Procurorul General și adjunctul acestuia sunt numiți de Președintele Republicii, la propunerea Guvernului. Procurorii statului sunt numiți de Guvern, la propunerea Procurorului General. Procurorul General și parchetele își desfășoară activitatea independent de Guvern și Ministerul Justiției. Acțiunea penală împotriva Procurorului General sau a adjunctului acestuia se exercită de către Ministrul Justiției sau de Avocatul Poporului. Procurorul general poate da instrucțiuni cu caracter general procurorilor, poate lua un caz de la un procuror subordonat, dar nu poate interveni direct în soluționarea unui caz ce aparține unui procuror ierarhic inferior.

FRANȚA

Consiliul Superior al Magistraturii⁷¹ este un organ constituțional a cărui misiune este relevată de art.64 din Constituție și Legea constituțională din 27 iulie 1993. Compunerea și rolul acestuia sunt definite prin art.65 din Constituție. În Franța, CSM a fost înființat în anul 1946.

De asemenea, prin *Legea nr 274 din 23 iulie 2008* de modernizare a instituțiilor celei de-a Cincea Republici, s-a modificat conținutul art. 65 din Constituție, iar prin *Legea nr.830 din 22 iulie 2010* a fost reformată instituția Consiliului Superior al Magistraturii⁷².

Președintele Republicii prezidează acest Consiliu. În plus, Consiliul este format din ministrul de Justiție (vice-președinte), 12 membri care sunt numiți pentru un mandat de 4 ani din rândul instanțelor judiciare propriu-zise și respectiv din partea Procuraturii. În plus, un membru al CSM este ales de către Consiliul de Stat, unul este numit de Președintele Republicii și unul este numit de Președintele Adunării Naționale.

⁶⁹ <http://www.om.fi/en/Etusivu/Ministerio/Organisaatio/Oikeushallintoosasto>

⁷⁰ <http://www.om.fi/en/Etusivu/Ministerio>

⁷¹ <http://www.conseil-superieur-magistrature.fr/>

⁷² <http://www.conseil-superieur-magistrature.fr/organisation-et-fonctionnement>

CSM are competențe: în domeniul numirii membrilor sistemului judiciar – aceștia sunt numiți de către sau la recomandarea Consiliului de șeful statului - procedurilor judiciare și disciplinare, promovării magistraților.

CSM este format din două secții: o secție pentru judecători și una pentru procurori. Secția de judecători este competentă în chestiuni privind judecătorii, iar cea pentru procurori în privința activității parchetelor, iar împreună formează plenul CSM.

Rolul CSM în numirea și promovarea magistraților⁷³

Sistemul elaborat și foarte detaliat de numiri judiciare și promovări este tipic sistemului constituțional francez. Pentru a fi numit în calitate de judecător sau procuror este necesar ca - printr-un concurs - o persoană să fie acceptată în Școala Națională de Magistratură sau numită direct – în baza experienței profesionale – în corpul judiciar.

În cadrul Școlii Naționale de Magistratură se organizează un curs de formare a candidaților admiși. Odată ce un viitor magistrat a urmat cursul de formare – la recomandarea CSM – acesta este ulterior numit la o anumită instanță.

CSM este competent să prezinte propuneri pentru numirea judecătorilor la Curtea de Casație, pentru Președinții de judecătorii de la instanțele de recurs; CSM poate da avizul și cu privire la o propunere pentru numirea altor magistrați. După numirea la o instanță, cursul de formare profesională continuă. Școala Națională de Magistratură are un program de pregătire specială - "formarea permanentă". Judecătorii pot participa la aceste cursuri pe parcursul întregii lor cariere.

CSM poate da doar un aviz cu privire la o propunere pentru numirea unui procuror. Începând cu anul 1997, CSM are putere de veto de facto pentru propunerile de numire a procurorilor deoarece Ministrul Justiției s-a angajat să respecte întotdeauna recomandările CSM. *Procurorii sunt numiți, după absolvirea Școlii Naționale de Magistratură de către Președintele Republicii.* Ministerul Public este agent al puterii executive și acționează în numele societății. Ministerul Public se află sub autoritatea Ministrului Justiției.

De asemenea, Ministrul Justiției exercită acțiunea disciplinară asupra magistraților de parchet care conform Consituției, se află sub conducerea și controlul șefilor lor ierarhici și sub autoritatea ministrului Justiției.

Principalele competențe ale CSM privind cariera judiciară se referă la judecătorii de primă instanță (decide numirea președinților instanțelor inferioare, președinților curților de apel și judecătorilor Curții de Casație (*Cour de cassation*); alege candidați din rândul solicitanților, în general, în urma unei audieri; acordă aviz conform cu drept de veto pentru numirea celorlalți judecători de prim nivel și din cadrul curților de apel, propuși de Ministerul Justiției; face recomandări, iar toate recomandările sunt obligatorii) și procurori (își exprimă avizul dar fără caracter obligatoriu pentru numirile făcute de către Ministerul Justiției).

⁷³ <http://www.conseil-superieur-magistrature.fr/missions-et-attributions>

Rolul CSM în materie disciplinară

Răspunderea disciplinară a magistraților este destul de strictă. *Art. 43 din Statutul magistraților* prevede că: "orice încălcare a atribuțiilor profesionale de către magistrați constituie o abatere disciplinară." Aceasta este o definiție oarecum largă acoperind numeroase deficiențe în domeniul încălcării regulilor profesionale. În orice caz, încălcarea normelor legale va conduce la sancțiuni disciplinare.

Magistrații sunt, de asemenea, responsabili pentru greșelile comise, iar pentru greșelile judiciare pentru care nu poate fi angajată răspunderea personală, instanțele sunt protejate prin existența răspunderii statului. În materie disciplinară se aplică o procedură judiciară specială.

Ministerul Justiției realizează procedurile legale și CSM acționează ca instanță disciplinară. Conform art.18 din Legea privind Consiliul Superior al Magistraturii, în procedurile disciplinare CSM este în sesiune, fără a fi condus de Președintele Republicii și Ministrul Justiției care participă la deliberări.

În cele mai multe cazuri, Ministerul Justiției nu se va institui proceduri disciplinare fără investigații efectuate de către Inspekția judiciară. Înainte de a trece la sancțiuni disciplinare *Inspekția judiciară* poate da un avertisment (art. 44 din Statutul Magistraților). Un astfel de avertisment este depus la dosarul profesional al magistratului, dar după trei ani, acesta este șters automat dacă nu urmează un nou avertisment.

CSM impune sancțiunile disciplinare pentru secția de judecători. Aceste sancțiuni variază de la mustrări la retragerea dreptului la pensie. Există o cale de atac împotriva unei sancțiuni disciplinare în fața Consiliului de Stat. Funcționarea Consiliului este asigurată de Secretariatul General condus de un secretar general și unul sau mai mulți secretari generali adjuncți numiți prin decretul semnat de Președintele Republicii la propunerea comună a Președintelui Curții de Casație și Procurorul General. Secretariatul general este compus din 5 Departamente ce contribuie la funcționarea Consiliului:

- Departamentul de Management bugetar, contabilitate și logistică
- Departamentul pentru Nominalizarea magistraților
- Departamentul pentru reclamații ale justițiabililor și dosare disciplinare
- Departamentul pentru relații internaționale
- Departamentul pentru Studii, statistică, evaluări.

IRLANDA⁷⁴

Există un organism specific – **Serviciul Instanțelor** (*Courts Service*)⁷⁵ - care se ocupă cu managementul activității instanțelor, asigurarea suportului logistic pentru judecători, îmbunătățirea relațiilor instanțelor cu justițiabilii.

În ce privește numirea judecătorilor, o persoană care dorește să ocupe o funcție judiciară va transmite o cerere scrisă Colegiului consultativ pentru numiri, înființat prin Legea privind instanțele și personalul instanțelor din anul 1995. Deși criteriile de eligibilitate pentru numirea judecătorilor în funcție diferă în funcție de instanța la care dorește numirea, procedura de numire este uniformă, indiferent de gradul instanței la care se dorește numirea.

Astfel, Misiunea acestui Colegiu este de a identifica candidații pentru funcții judiciare și de a propune Guvernului numirea acestora. Colegiul va anunța vacantarea unor posturi în sistem, va solicita candidaților să își completeze cererile de candidatură, punând la dispoziția candidaților formulare necesare (există formulare distincte pentru fiecare nivel de instanțe), va invita nominal anumite persoane să candideze pentru aceste funcții și va asigura interviuarea candidaților.

Lista candidaților propuși de către Colegiu este înaintată Ministrului Justiției, egalității și reformei judiciare. Colegiu are competența de a recomanda/propune o listă formată din 7 candidați spre analiză Ministrului. Judecătorii sunt apoi numiți în funcție de către Președintele Republicii, la propunerea Guvernului.

Atribuțiile principale cu privire la selectarea judecătorilor pentru Curtea Supremă aparțin Colegiului consultativ pentru numiri judiciare. Numirea în funcție se realizează de către Președintele republicii, la propunerea Guvernului (în special a Ministrului Justiției).

Criteriile de eligibilitate pentru numirea în funcție la Curtea Supremă sunt:

- vechime și experiență ca avocat pledant de cel puțin 12 ani
- vechime în funcția de judecător la instanțele de circuit de cel puțin 4 ani.

Nu există cerințe minime de vârstă pentru numirea în funcția de judecător la Curtea Supremă.

Colegiul consultativ pentru numiri judiciare va recomanda Ministrului Justiției numirea unei persoane în funcția de judecător dacă:

- candidatul a demonstrat în activitatea sa de avocat pledant sau de avocat fără drept de a pleda un nivel de competență și de probitate adecvat și suficient pentru numirea în funcția respectivă;

⁷⁴<http://www.courts.ie/Courts.ie/Library3.nsf/0/36C77B40A61FCB6C802577230041B064?OpenDocument>

⁷⁵ <http://www.courts.ie/Courts.ie/library3.nsf/PageCurrentWebLookUpTopNav/About%20Us>

- demonstrează cunoștințe temeinice cu privire la deciziile instanțelor judecătorești, are cunoștințe și experiență cu privire la procedura și practica instanței supreme;
- candidatul este potrivit din punctul de vedere al caracterului și al temperamentului;
- este potrivit din alte puncte de vedere.

Procurorul General, numit "*Attorney General*" este desemnat de Președintele țării, la propunerea prim-ministrului, nu este membru al Guvernului, dar participă la ședințele Guvernului. Irlanda are și o instituție similară Procurorului General, numită "Director of Public Prosecution", care desfășoară activitățile de urmărire penală conform Legii care reglementează activitatea Parchetului, conducătorul acesteia fiind numit de Guvern, pe baza listei de candidați selecționați de o Comisie statutară.

Instituția Procurorului General desfășoară activitatea de urmărire penală. "Attorney General" nu se implică în deciziile Procurorului General de a începe urmărirea penală. Procurorul General este independent în ceea ce privește opiniile și avizele pe care le emite. Potrivit Constituției Irlandei, "Attorney General" este consilierul Guvernului în materie de drept.

ITALIA

Constituția definește existența, componența și atribuțiile **Consiliului Superior al Magistraturii** (*Consiglio Superiore della Magistratura*⁷⁶), dar, de asemenea, prevede că normele care reglementează sistemul judiciar și judecătorii sunt prevăzute printr-o lege ordinară. Acest CSM este un Înalt Consiliu de Stat, creat special pentru a garanta independența sistemului judiciar.

În temeiul *art.104 din Constituție*, sistemul judiciar are o organizare autonomă și independentă față de orice altă putere și este condus de către CSM. *Legea nr. 195 din 24 martie 1958*, modificată prin *Legea nr 44 din 28 martie 2002* stabilește componența și funcționarea CSM. În conformitate cu *art.105 din Constituție*, acest Consiliu este responsabil pentru formarea, numirea, transferul și promovarea judecătorilor, precum și luarea de măsuri disciplinare împotriva judecătorilor.

Art. 107 alin.1 din Constituție, prevede că judecătorii nu pot fi mutați sau transferați printr-o decizie a CSM. Al doilea alineat al *art.107 din Constituție* prevede că ministrul de Justiție este împuternicit să ia inițiativa de a pune în aplicare măsuri disciplinare.

Constituția italiană (*art.101*) acordă, de asemenea, o garanție a independenței funcționale a membrilor sistemului judiciar în îndeplinirea îndatoririlor lor judiciare. Garanțiile de independență se aplică numai pentru membrii sistemului judiciar.

Componența Consiliului a fost modificată în 2002. Numărul total de membri a fost redus la 24 de la 33. În plus față de cei 16 judecători și procurori aleși de la diferite instanțe,

⁷⁶ <http://www.csm.it/>

există 8 membri - profesori și avocați- cu un minim de 15 ani de experiență - care sunt numiți de către Parlamentul italian.

Rolul CSM în numirea, promovarea și transferul magistraților

Una dintre cele mai importante atribuții ale CSM se referă la numirea magistraților. Pentru a fi numit în funcția de magistrat o persoană trebuie mai întâi să fie admisă la cursurile de formare pentru magistrați. Această admitere se efectuează pe bază de concurs. Cei care trec examenul (*concorso*), sunt numiți ulterior ca *uditore giudiziario* (auditori de justiție). După 2 ani și o evaluare pozitivă, aceștia pot deveni magistrați.

CSM adoptă decizii cu privire la performanțele profesionale ale magistraților cu ocazia evaluării periodice (la fiecare 4 ani) sau cu ocazia unei evaluări ocazionale în cazul în care magistrații (judecători sau procurori) solicită funcții de conducere sau funcții de conducere la nivel mediu.

În Italia, procurorii sunt magistrați de cariera. Judecătorii și procurorii fac parte din același corp. Parchetele fac parte din sistemul judiciar. Procurorii își desfășoară activitatea sub supravegherea Ministerului Justiției. Ministrul Justiției poate intenta o acțiune împotriva unui magistrat, dar instituția care îl sancționează este Consiliul Național al Magistraturii.

Transferul judiciar – altă atribuție a CSM - are un caracter dual în Italia. Un transfer ordonat de către CSM poate fi aplicat ca sancțiune disciplinară pentru un judecător. Transferurile disciplinare sunt foarte rare și pot fi decise doar de către plenul CSM.

Pe de altă parte, transferurile pot fi realizate și fără ca judecătorul în cauză să fi făcut nimic care ar merita o sancțiune. Acest lucru este posibil, de exemplu, în cazul în care există motive de fond pentru un astfel de transfer. Un exemplu este legat de fiul unui judecător care se confruntă cu un caz de urmărire penală într-un oraș de provincie. Există, de asemenea, cazuri limită: comportamentul judecătorilor care, în sine, constituie un motiv suficient pentru orice alte sancțiuni decât de transfer. De exemplu, în cazul unui judecător, care (după cum este indicat de înregistrarea convorbirilor telefonice) susține în mod evident legături de prietenie cu inculpații. Astfel de transferuri se încadrează în afara măsurilor disciplinare și sunt soluționate de către Comisia specială din cadrul CSM. Cele mai multe dintre transferuri sunt efectuate la cererea judecătorilor.

Rolul CSM în jurisdicția disciplinară

Impunerea unei sancțiuni disciplinare este de competența CSM (*art. 107 din Constituția italiană*). Această putere de a impune sancțiuni există cu privire la diferite forme de abatere judiciară, deși aceste forme de comportament nu sunt expres precizate.

Ministrul Justiției poate lua inițiativa de a pune în aplicare o astfel de măsură (în conformitate cu art.107 alin.2 din Constituție), după care procurorul general continuă măsura. Inspecția judiciară colectează informații în scopul luării unei astfel de măsuri de către ministrul justiției. Procurorul General poate începe, de asemenea, acțiunea disciplinară. CSM decide asupra măsurii în cadrul plenului. Un apel împotriva măsurii poate fi depus la Curtea de Casație.

CSM are o *Comisie specială care se ocupă de examinarea cazurilor privind sancțiunile disciplinare*. Decizia privind procedurile disciplinare împotriva judecătorilor intră în competența unei secții specializate a CSM prezidată de către vicepreședintele CSM și compusă din 8 membri aleși din diferitele componente ale CSM. Sancțiunea disciplinară diferă de la Comitetul de CSM, care examinează cererile împotriva judecătorilor, în scopul de a propune, dacă este posibil, transferul acestora la un alt birou.

Alte competențe ale CSM

CSM oferă cursuri de formare profesională pentru magistrați. Există un pachet de instruire obligatorie pentru viitorii magistrați (*uditore giudiziario*). Avocații pot lua, de asemenea, parte la unele dintre cursuri. Cele mai multe cursuri sunt de 3 zile, unele sunt de 5 zile. Sistemul de promovări funcționează automat în funcție de vechime, cu excepția cazurilor de promovare în virtutea meritelor deosebite.

De asemenea, CSM are un rol important, care nu rezultă din legi sau reglementări, de a interveni în cazurile în care magistrații sunt atacați în mod public, de exemplu, prin intermediul mass-media. Aceste rezoluții adoptate de plenul CSM apără dreptul la imagine al magistraților împotriva unor denigrări și alte aspecte care nu privesc numai persoana judecătorului, dar, de asemenea credibilitatea întregului sistem judiciar. S-a întâmplat ca, printr-o rezoluție, CSM să demonstreze că acuzațiile exprimate împotriva magistraților au fost nefondate.

Cu astfel de rezoluții făcute publice, încrederea în magistratură, dacă este necesar, poate fi îmbunătățită sau consolidată.

LITUANIA

Consiliul Judiciar (*Teisėjų taryba*)⁷⁷ este un organism executiv cu autonomie judiciară, alcătuit din 15 membri.

De asemenea, există **Curtea Judiciară de Onoare** (*Teisėjų garbės teismas*) care este o instituție cu autonomie judiciară care audiază cauzele disciplinare împotriva judecătorilor și plângerile judecătorilor pentru defăimare.

În ce privește numirea judecătorilor, **Administrația Națională a Instanțelor**⁷⁸ procesează candidaturile persoanelor în vederea numirii la instanța supremă și transmite datele privind dosarele profesionale ale acestora Președintelui Republicii.

Președintele Republicii va solicita punctul de vedere al *Consiliului Judiciar* cu privire la candidați, Consiliul putând să recomande/propună anumiți candidați pentru această numire și să își manifeste dezacordul cu privire la anumiți candidați, în mod individual.

⁷⁷<https://ejustice.europa.eu/content/Maximisation.do?plang=ro&idTaxonomy=16&idCountry=lt&member=1&action=maximizeMS>

⁷⁸ <http://www.teismai.lt/en/national-courts-administration/activities/legal-acts/?type=0>

Președintele Republicii va prezenta propunerile de numire în Parlament, acesta din urmă luând decizia privind numirea unei anumite persoane ca judecător la Curtea Supremă.

Instituțiile responsabile pentru numirea judecătorilor la instanța supremă sunt: Președintele Republicii, Consiliul Judiciar, Administrația Națională a Instanțelor și Parlamentul.

Criteriile de eligibilitate a candidaților, în vederea numirii la Curtea Supremă sunt:

- calitatea de judecător la o instanță administrativă regională, sau un judecător la o instanță regională cu cel puțin 8 ani ca vechime în funcția de judecător;

- judecător la Curtea Supremă Administrativă sau judecător la Curtea de apel cu cel puțin 5 ani ca vechime în funcția de judecător la aceste instanțe;

- titlu de doctor în drept – științe sociale cu o vechime de cel puțin 15 ani ca profesor universitar și deținător al unui certificat medical prin care este declarat apt.

Selecția judecătorilor presupune analizarea/evaluarea următoarelor aspecte: calitatea activității ca judecător, vechime în profesie, caracteristici obiective și personale, aptitudini organizaționale, avantaje preferențiale, intensitatea activităților de formare profesională, cunoștințe de limbă străină, etc.

În cazul candidaților ce au titlul de doctor în drept, următoarele aspecte sunt analizate: caracteristicile personale, vechime în funcție pedagogică, direcțiile urmate în munca academică, specializarea candidatului, cunoașterea unor limbi străine, participări la stagii de pregătire, forme de pregătire internaționale sau la grupuri de lucru internaționale, etc.

MALTA

Există **Comisia pentru administrarea justiției**⁷⁹- instituție similară unui Consiliu Judiciar. Acesta are drept competențe: supravegherea bunei desfășurări a activității instanțelor, elaborarea de reguli de conduită și etică privind magistrații, recomandări pentru ministrul justiției în cazul numirilor, promovărilor magistraților, soluționarea aspectelor disciplinare.

În procedura de recrutare și numire a judecătorilor la instanța supremă sunt implicați numai primul ministru și ministrul justiției. Aceștia pot consulta, la nivel informal, Cabinetul de Miniștri (Guvernul) sau Comisia pentru administrarea justiției. Judecătorii sunt recrutați din rândul avocaților cu vechime în profesie de cel puțin 12 ani.

Judecătorii și magistrații instanței supreme sunt numiți în funcție de către Președintele Republicii la recomandarea primului ministru și a ministrului justiției. Numirea acestora are la bază dosarul profesional al candidaților, recrutați din rândul avocaților.

⁷⁹ <http://judiciarymalta.gov.mt/commission-for-the>

În ceea ce privește existența unor criterii de evaluare, nu există o serie de criterii predefinite, dar vor fi agreeți acei avocați care prin dosarul profesional demonstrează experiența profesională, buna reputație, cunoștințe juridice temeinice și eficiența în activitatea desfășurată: de asemenea vor fi avute în vedere aspecte precum: reputația candidatului, situația familială, stilul de viață, onestitatea profesională.

OLANDA

Consiliul pentru justiție⁸⁰ face parte din sistemul judiciar, dar nu administrează justiția în sine. Această instituție a preluat responsabilitatea pentru un anumit număr de sarcini de la Ministerul Justiției. Aceste sarcini sunt operaționale prin natura lor și includ alocarea de bugete, supravegherea gestionării financiare, politica de personal, TIC (tehnologiile informației și comunicațiilor).

Consiliul asistă instanțele în ceea ce privește îndeplinirea sarcinilor ce le revin în aceste domenii. De asemenea, a fost atribuită și sarcina de promovare a calității sistemului judiciar și de consiliere privind noua legislație, care are implicații pentru modul în care justiția este administrată. De asemenea, Consiliul acționează în calitate de purtător de cuvânt al sistemului judiciar în dezbateri politice și publice.

Sarcinile Consiliului se referă la chestiunile operaționale (în cel mai larg sens al termenului), la chestiunile bugetare și la aspectele calitative ale administrării justiției.

Consiliul joacă un rol esențial în sensul pregătirii, implementării și responsabilității legate de bugetul sistemului judiciar. Sistemul bugetar se bazează pe un sistem de măsurare a volumului de muncă menținut de Consiliu. Consiliul încurajează și supraveghează dezvoltarea procedurilor operaționale în activitatea cotidiană a instanțelor.

Sarcinile specifice în cauză sunt politica de personal, domeniul imobiliar, IT și afacerile externe. Consiliul deține o serie de puteri legale oficiale, care îi permit să îndeplinească aceste sarcini. De exemplu, acesta este autorizat să emită instrucțiuni generale obligatorii în privința politicii operaționale, chiar dacă preferă să exercite această putere cât mai puțin posibil.

Consiliul este responsabil cu recrutarea, selectarea și formarea funcționarilor judiciari și ai instanțelor. Acesta își îndeplinește sarcinile în aceste domenii în cooperare strânsă cu consiliile instanțelor. Consiliul are un rol decizional semnificativ în numirea membrilor consiliilor instanțelor. Consiliului îi revine și responsabilitatea pentru activitățile la nivel național cu privire la recrutarea, selectarea, numirea și formarea personalului instanțelor. Cariera judecătorilor este considerată a fi o responsabilitate comună a Consiliului, instanțelor și ministrului justiției.

⁸⁰<http://www.rechtspraak.nl/english/the-council-for-the-judiciary/pages/default.aspx>

Sarcina Consiliului în privința calității sistemului judiciar implică promovarea aplicării uniforme a legii și îmbunătățirea calității sistemului judiciar. În ceea ce privește suprapunerea conținutului hotărârilor judecătorești, Consiliul nu are puteri obligatorii în acest domeniu.

De asemenea, Consiliul are o **sarcină consultativă generală**. Acesta consiliază guvernul privind legile noi care au implicații pentru sistemul judiciar. Acest proces se derulează prin consultarea constantă a membrilor consiliilor instanțelor.

Chiar și în cazul în care Consiliul dispune de puteri oficiale, relația dintre Consiliu și instanțe nu trebuie să fie considerată ca fiind ierarhică. Consiliul are drept scop principal sprijinirea instanțelor în îndeplinirea sarcinilor ce le revin. Pentru a se asigura că diferitele sarcini sunt îndeplinite corespunzător, Consiliul se consultă în mod regulat cu președinții instanțelor, cu directorii de operațiuni, cu directorii secțiilor și cu Consiliul Reprezentanților (un organ consultativ alcătuit din reprezentanții instanțelor).

Judecătorii Curții Supreme sunt numiți prin decret regal la propunerea Camerei Reprezentanților (a doua cameră a Parlamentului), iar candidatul va fi ales dintr-o listă de 6 propuneri, înaintate de către Curtea Supremă. În caz de vacantare a unui post la Curtea Supremă, aceasta va notifica Camera Reprezentanților, propunând o listă de 6 candidați.

Candidatul având numărul 1 în listă reprezintă propunerea fermă a Curții Supreme cu privire la numirea acestuia conform nevoilor și dorințelor sale. Curtea Supremă va justifica alegerea sa, fiind comunicate și CV-urile tuturor candidaților, în extenso. Această notificare și documente sunt înaintate Comisiei Juridice din Camera Reprezentanților, din acest moment, aceste documente devenind publice.

Președintele Curții Supreme și Procurorul General sunt invitați la Comisia Juridică pentru a da explicații pentru propunerile făcute.

De regulă, Comisia Juridică va intervieva toți candidații, cu precădere pe aceia care sunt nou intrați pe listă (este posibil ca un judecător să fie nominalizat de mai multe ori). Comisia Juridică va propune o listă cu 3 candidați, ce va fi transmisă Camerei Reprezentanților și care este obligatorie. Lista este transmisă de Camera Reprezentanților la Ministrul Justiției și, după consultarea Guvernului, este numit un candidat de pe listă (de regulă acela care apare la poziția nr. 1), iar numirea formală se realizează prin decret regal. Ceilalți 5 candidați vor face parte din lista pentru următorul post vacant la Curtea Supremă.

Astfel, în procedura de numire a judecătorilor la Curtea Supremă sunt implicate toate cele 3 puteri în stat: Curtea Supremă – rolul principal, Parlamentul și Guvernul.

Pentru a fi numiți în această funcție, candidații trebuie să aibă cetățenie olandeză și diplomă universitară în drept. În urma numirii, judecătorul nu mai poate practica în calitate de avocat, notar sau membru al Parlamentului. În plus, selecția presupune evaluarea abilităților juridice și a experienței profesionale: este nevoie de o minte creativă și dezvoltată din punct de vedere juridic.

Candidații trebuie să dovedească o implicare activă în sânul societății. Integritatea este un aspect important. Curtea Supremă încearcă să acorde egalitate de șanse, atât

acelor practicieni specializați în anumite domenii, cât și avocaților cu o orientare mai generală. În plus, candidatul trebuie să aibă experiență în domeniul de specializare al secției, la care se află postul vacant.

Procurorul General de pe lângă Curtea Supremă e numit pe viață. Membrii Comitetului Procurorilor Generali, procurorii de pe lângă curțile de apel și cei districtuali cât și procurorii Parchetului național sunt numiți prin Decret Regal. Parchetul este subordonat Ministerului Justiției. Ministrul Justiției poate da instrucțiuni procurorilor în exercitarea atribuțiilor lor și poate cere Parlamentului oprirea investigațiilor, după consultarea Comitetului Procurorilor Generali.

PORTUGALIA

În Portugalia, există *Conselho Superior da Magistratura*⁸¹ condus de Președintele Curții Supreme de Justiție. Acesta este format din 16 membri, dintre care 2 sunt numiți de către șeful statului, 7 de Parlament și alți 7 din rândul altor profesii juridice. Ca și în Spania, procurorii nu fac parte din Consiliul Magistraturii. În plus, competențele Consiliului includ numirile, transferul și promovarea judecătorilor.

Procurorul General al Republicii este numit pe un mandat de 6 ani de către Președintele Republicii, la propunerea Guvernului. Poate fi revocat la inițiativa comună a Guvernului și Președintelui. Constituția prevede că parchetele sunt autonome, iar Procurorul General nu poate primi instrucțiuni de la o autoritate publică. De cariera lor se ocupă Înalțul Consiliu al Ministerului Public, alcătuit din 7 judecatori și procurori aleși de magistrați, 5 membri aleși de Parlament, 2 membri aleși de Guvern și 4 prim-procurori asistenți care reprezintă parchetele de pe lângă curțile de apel.

POLONIA

Consiliul Național Judiciar⁸² este alcătuit din 25 de membri respectiv: Președintele Curții Supreme de Justiție, Președintele Curții Administrative, o persoană desemnată de către Președintele Republicii, Ministrul Justiției, 4 deputați desemnați de Sejm, 2 senatori, 10 judecatori reprezentanți ai instanțelor de drept comun, 2 judecatori ai Curții Supreme de Justiție, 2 judecatori de instanțe administrative și un judecător de tribunal militar. Componenta Consiliului Național al Magistraturii este mixtă, dar judecătorii constituie majoritatea. Procurori nu fac parte din acest Consiliu având organizare proprie⁸³. O astfel de compoziție a Consiliului implică responsabilitatea directă a structurilor politice ale țării pentru funcționarea sistemului judiciar și, în același timp garantează independența justiției față de factorul politic⁸⁴.

⁸¹<http://www.csm.org.pt/>

⁸²<http://www.krs.pl/main2.php?node=info&lng=2>

⁸³<http://www.pg.gov.pl/en/>

⁸⁴<https://www.agerpres.ro/externe/2017/03/08/polonia-guvernul-doreste-sa-acorde-parlamentului-puteri-sporite-in-numirea-judecatorilor-09-26-26>

Actuala structură organizațională și procedura de lucru a Consiliului sunt stipulate în Legea din 12 mai 2011 privind Consiliul Național al Magistraturii și Rezoluția Consiliului Național Judiciar din 22 iulie 2011. Cele mai importante atribuții ale Consiliului sunt:

- adoptarea de rezoluții cu privire la cererile către Tribunalul Constituțional privind examineze conformității cu Constituția Republicii Polone a unor acte normative în domeniul de aplicare ce privește independența instanțelor și judecătorilor;

- luarea în considerare și evaluarea candidaturilor pentru posturile din sistemul judiciar și prezentarea către Președintele Republicii a cererilor de numire a judecătorilor de la Curtea Supremă, Curtea Administrativă, tribunale, tribunale administrative și instanțele militare;

- rezolvarea aspectelor disciplinare prin inițierea procedurii disciplinare cu privire la judecători și recursurile împotriva hotărârilor instanțelor disciplinare;

- soluționarea cererilor de pensionare a judecătorilor, exprimându-și acordul pentru continuarea activității pentru judecătorii care au împlinit vârsta de 65 ani;

- luarea în considerare a cererilor judecătorilor de reîntoarcere în sistemul judiciar;

- numirea comisarului disciplinar pentru instanțele de drept comun, și opinia cu privire la numirea și eliberarea din funcție a președinților și vicepreședinților instanțelor comune și tribunalelor militare;

- efectuarea de inspecții de verificare a activității instanțelor /judecătorilor, iar rezultatele sunt supuse examinării plenului Consiliului.

Pentru numirea în funcție de judecător⁸⁵ la Curtea Supremă trebuie îndeplinite următoarele criterii de eligibilitate:

- *candidatul trebuie să aibă cetățenie poloneză și să aibă exercițiul drepturilor civile;*

- *candidatul trebuie să aibă integritate;*

- *candidatul să fie absolvent al unei facultăți de drept;*

- *candidatul să se fi distins prin cunoștințe juridice temeinice;*

- *candidatul să fie apt din punct de vedere medical;*

- *timp de cel puțin 10 ani candidatul să fi exercitat funcția/profesie de judecător, procuror, avocat, consilier juridic sau notar.*

În ceea ce privește procedura de selecție, președintele Curții Supreme va anunța în Monitorul Oficial numărul posturilor vacante, care sunt stabilite în prealabil de către Colegiul Curții Supreme.

⁸⁵ https://e-justice.europa.eu/content_legal_professions-29-pl-maximizeMS-ro.do?member=1

Candidaturile sunt prezentate președintelui Curții Supreme. După ce se verifică dacă candidații întrunesc condițiile necesare, președintele va prezenta candidaturile secției competente a Curții. După aceea, va fi convocată Adunarea Generală a Curții Supreme care va analiza candidaturile depuse, urmând ca decizia să fie luată prin vot. Curtea Supremă va transmite apoi propunerea de numire către Consiliul Judiciar. La numire, judecătorul va depune un jurământ în fața Președintelui Republicii, acesta fiind momentul numirii formale a judecătorului în funcție.

După verificarea îndeplinirii condițiilor formale de eligibilitate, președintele Curții Supreme va solicita președintelui secției unde va fi ocupat postul vacant să desemneze un judecător care va efectua evaluarea candidatului.

Președintele Curții Supreme, poate solicita, în vederea efectuării evaluării, documente și referințe de la alte instituții competente. În vederea efectuării evaluării, judecătorul desemnat va lua în considerare o serie de instrucțiuni emise de către Consiliul Judiciar din Polonia. Candidații vor fi invitați la un interviu în fața membrilor secției Curții Supreme pentru care candidează, iar Adunarea Generală a judecătorilor Curții își va exprima opinia prin vot secret. Rezultatele votului vor fi comunicate Președintelui Curții Supreme.

Rezultă că instituțiile implicate în numirea judecătorilor Curții Supreme sunt: Curtea Supremă – președintele și Adunarea generală a judecătorilor Curții Supreme, Consiliul Judiciar din Polonia și Președintele statului⁸⁶.

SPANIA

În Spania, există **Consiliul General al Puterii Judecătorești** (*El Consejo General del Poder judicial*) care este prezidat de Președintele Tribunalului Suprem și alți 20 de membri numiți, la recomandarea Parlamentului, pentru o perioadă de 5 ani de către șeful statului. Doisprezece dintre ei provin din rândurile judecătorilor și opt din rândul avocaților pledanți, consilieri juridici sau alte profesii juridice.

Competențele Consiliului vizează numirile, promovarea judecătorilor, activitatea de inspecție judiciară și procedurile disciplinare. Consiliul⁸⁷ are responsabilitatea exclusivă de a realiza evaluarea profesională, în toate aspectele sale, iar procurorii nu fac parte din sistemul judiciar și spre deosebire de judecători nu se supun Consiliului⁸⁸.

⁸⁶ <https://www.agerpres.ro/externe/2017/09/25/presedintele-polonez-doreste-modificarea-constitutiei-pentru-a-si-spori-puterile-asupra-reformei-judiciare-16-36-50>

⁸⁷ http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Poder_Judicial

⁸⁸ http://www.poderjudicial.es/cgpj/en/Judiciary/General_Council_of_the_Judiciary/Institutional_information/How_the_CGPJ_works/Commissions/Disciplinary_Commission

Numirea judecătorilor la instanța supremă din Spania se realizează de către Consiliul General al Puterii Judiciare, decizia fiind luată de către Plenul Consiliului, o majoritate de 3/5 fiind necesară pentru luarea acestei decizii.

Instanța supremă este compusă din 5 secții, iar președintele fiecărei secții este numit pe o perioadă de 5 ani, fiind recrutat din rândul judecătorilor instanței supreme cu activitate la acea instanță de cel puțin 3 ani.

Ceilalți judecători ai instanței supreme sunt numiți pe o perioadă neterminată, astfel: în cadrul secțiilor instanței supreme, din cinci posturi vacante de judecător, patru vor fi ocupate de către judecători seniori cu vechime în funcția de judecător de cel puțin 10 ani și cu o vechime în profesia juridică de cel puțin 15 ani, iar un post va fi ocupat de către candidați recrutați din rândul avocaților sau alți practicieni cu reputație și activitate bine cunoscute și cu experiență în profesia juridică de cel puțin 15 ani.

Procurorul General este numit de Rege, la propunerea Guvernului și după consultarea Consiliului General al Puterii Judiciare. De asemenea, există un Consiliu al Parchetului Național care își poate exprima opinia în privința numirii procurorilor. Potrivit Legii statutului procurorilor, Procurorul General trebuie să prezinte Parlamentului un raport anual de activitate, care se publică în Jurnalul Oficial. Guvernul, prin intermediul Ministerului Justiției, poate solicita procurorului general al statului să formuleze cereri în fața instanțelor pentru apărarea interesului public. Procurorul General răspunde în fața Guvernului pentru modalitatea în care a rezolvat aceste solicitări, după consultarea Consiliului Parchetului Național.

SUEDIA

Consiliul suedez pentru sistemul judiciar (Domstolsverket)⁸⁹: compunere și competențe

Pentru administrarea instanțelor și elaborarea de politicilor în domeniul judiciar, a fost creat un organism special și independent (Domstolsverket) începând cu anul 1975. Acesta este responsabil, printre altele, de repartizarea bugetului pentru sistemul judiciar între instanțe, și are competențe în domeniul managementului judiciar.

Acest *Consiliu judiciar* (Domstolsverket) este format din judecători (6), membri ai Parlamentului (2), reprezentanți ai avocaților (2) și un director general. În fiecare an, administrația Domstolsverket decide cu privire la alocarea fondurilor din bugetul aprobat de legislativ. În plus, administrația este în principal responsabilă de aprobarea bilanțului anual de conturi.

Directorul general este responsabil pentru luarea deciziilor în toate celelalte sarcini atribuite Consiliului. Astfel, directorul general, susținut de către directorii săi de

⁸⁹ <http://www.domstol.se/Funktioner/English/>

departamente, este responsabil cu luarea deciziilor bugetare în cazuri concrete și punerea în aplicare a politicii de formare profesională și suport pentru instanțe.

Sprijinul pe care Consiliul (Domstolsverket) îl oferă instanțelor este extrem de variat. De exemplu, Domstolsverket oferă diverse servicii financiare pentru instanțe, cum ar fi suportul de audit pentru conturile financiare pe care instanțele trebuie să întocmească periodic, dar, de asemenea, suport pentru înregistrarea cheltuielilor salariale ale instanțelor, sisteme pentru optimizarea conturilor de cheltuieli, automatizare și furnizarea de date (de asemenea, bazele de date juridice) și sisteme de administrare a afacerii. Domstolsverket, de asemenea, ajută în recrutarea de personal, evidența personalului și de gestionarea politicii de personal. Pe parcursul ultimilor ani, Domstolsverket a devenit, de asemenea mai activ în domeniul formării profesionale.

În plus, Consiliul are atribuții administrative legate de sedii, birouri și mobilarea instanțelor și obținerea de împrumuturi pentru instanțele judecătorești pentru acoperirea deficitelor bugetare.

Putem afirma că, Domstolsverket joacă în principal un rol general și tehnic cu privire la instanțele de judecată. Consiliul și-a limitat competențele, față de instanțele judecătorești. Instanțele, prin sistemul de management integrat, sunt în mare măsură autonome și își gestionează în mod propriu aspectele bugetare.

Procurorul General este numit de Guvern și este inamovibil. Numirea procurorilor este de competența Procurorului General. Conducătorii parchetelor regionale sunt numiți de Guvern la propunerea Procurorului General. Fiecare procuror este independent în activitatea sa, iar procurorul general și parchetele regionale au dreptul de a revizui decizia unui procuror privitoare la oportunitatea începerii urmăririi penale. Parchetele se află sub autoritatea Ministerului Justiției, dar acesta nu poate interveni în deciziile luate de procurori.

UNGARIA

Consiliul Judiciar Național (CJN) este organismul care supervizează administrarea centrală a instanțelor judecătorești. Acesta are sediul la Budapesta și este alcătuit din 15 membri. Președintele Curții Supreme (*Kúria*) este membru al Consiliului Judiciar Național, iar ceilalți 14 membri sunt aleși în cadrul unei reuniuni a judecătorilor delegați, din rândul delegaților, cu majoritate simplă, prin vot secret. În cadrul primei reuniuni, judecătorii delegați aleg un judecător de la o curte de apel, cinci judecători de la instanțele regionale, șapte judecători de la instanțe locale și un judecător de la un tribunal al muncii. (Instanțele districtuale, instanțele administrative și instanțele de dreptul muncii funcționează de la 1 ianuarie 2013.)

Misiune

În conformitate cu art. 34 din Legea 66 din 1997 "Consiliul Judiciar Național trebuie să îndeplinească atribuțiile de administrare a instanțelor cu respectarea principiului constituțional al independenței sistemului judiciar și supraveghează exercitarea activităților administrative ale președinților curților de apel și ai tribunalelor județene".

Orice judecător cu cel puțin 5 ani de practică judiciară este eligibil pentru a fi membru al Consiliului Judiciar Național. Delegații sunt aleși în cadrul reuniunii Curții Supreme de Justiție, sesiunii plenare a judecătorilor curților de apel și tribunalelor județene, cu majoritate de voturi ale judecători participanți.

Cei 15 membri judecători ai Consiliului Judiciar Național sunt aleși în secret din rândul delegaților, cu o majoritate de voturi. Concomitent cu alegerea membrilor Consiliului Judiciar Național la adunarea delegaților se aleg, de asemenea, și membrii supleanți. Primii membri (judecători) ai Consiliului Judiciar Național au fost aleși prin vot secret în cadrul Adunării Generale care avut loc la 30 octombrie 1997, la Budapesta. Consiliul Judiciar Național a început să funcționeze la 1 decembrie 1997.

Cele mai importante atribuții ale Consiliului sunt:

- să numească președinții și vice-președinții curților de apel, tribunalelor județene, precum și șefii de colegii judiciare și conducătorul și adjunctul-șef al Secretariatului său;
- să facă recomandări Președintelui Republicii privind propunerea de numire pentru judecători;
- să pregătească și să prezinte Parlamentului propunerea sa pentru bugetul anual următor;
- punerea în aplicare a prevederilor din bugetul de stat la capitolul Justiție așa cum a fost adoptat de Parlament (include salarii, costuri de funcționare și menținerea instanțelor și administrarea acestora, precum și investițiile în clădiri și tehnologie);
- supraveghează activitățile administrative ale președinților instanțelor;
- elaborarea principiilor de bază care stau la baza normelor de organizare și de funcționare, precum și regulamente instanțelor;
- de a organiza colectarea și prelucrarea datelor statistice judiciare;
- de a asigura reprezentarea juridică a instanțelor;
- de a gestiona activitățile Consiliului Național al Justiției.

Consiliul Judiciar Național își exercită activitățile sale și adoptă rezoluțiile sale la ședințele convocate cel puțin o dată pe lună. Ședințele sunt convocate și prezidate de către Președinte, care semnează acte, precum și rezoluțiile adoptate de Consiliu. O ședință a Consiliului va fi convocată iar temele propuse vor fi puse pe ordinea de zi, în cazul în care este solicitată de către cel puțin o treime din membrii Consiliului. Președintele Consiliului Judiciar Național va prezenta un raport anual Parlamentului privind situația generală a sistemului judiciar, precum și asupra activității Consiliului.

Secretariatul Consiliului Judiciar Național

Pentru realizarea sarcinilor sale și pentru a sprijini Consiliul în activitatea sa a fost creat un Secretariat General. Atribuțiile acestuia vizează pregătirea reuniunilor Consiliului, punerea în aplicare a hotărârilor, precum și controlul executării măsurilor decise de Consiliu.

Secretariatul este, practic, organul executiv al Consiliului, fiind din punct de vedere economic o unitate bugetară independentă, care intră sub controlul Trezoreriei. Secretariatul Consiliului a început să funcționeze pe 1 februarie 1998. Secretarul General este un judecător de carieră. Organizarea Secretariatului Consiliului se bazează pe o structură administrativă, respectiv departamente sau secții în cadrul acestuia. De fapt, aproximativ un sfert din personal este format din judecători detașați.

Secretariatul este format din următoarele unități, supravegheate de Secretatul General:

- Departamentul de Administrație Generală
- Departamentul de Administrare a instanțelor
- Departamentul de Resurse Umane
- Departamentul de Educație și formare profesională
- Departamentul de reprezentare juridică și metodologii
- Departamentul de Tehnologie Informației
- Departamentul de Chestiuni bugetare
- Departamentul de Finanțe
- Departamentul de Control Intern
- Departamentul de presă și relații publice
- Departamentul de Relații Internaționale

Procurorul general este ales de către Parlament pentru o perioadă de 6 ani la propunerea Președintelui Republicii. Ceilalți procurori sunt numiți de Procurorul general pe o perioadă nedeterminată. Funcțiile de conducere din parchete sunt ocupate prin concurs. Procurorul general este responsabil în fața Parlamentului pentru activitatea desfășurată. Parchetele nu fac parte din puterea executivă și nu se supun acesteia.

3. NUMIREA PROCURORILOR GENERALI ȘI A PROCURORILOR PUBLICI ÎN STATE MEMBRE UE

AUSTRIA

Procurorul general de pe lângă Curtea Supremă este numit de Președintele federal. Procurorii publici sunt numiți, pe durată nedeterminată, de Președintele federal, la

propunerea comisiei de recrutare, cu avizul ministrului federal al justiției⁹⁰. Totuși, pentru majoritatea posturilor de procuror public, Președintele federal a delegat ministrului justiției dreptul de numire. (*Legea din 1986 privind Parchetul Public*)

BELGIA

Procurorul general de pe lângă Curtea de Casație este numit de Rege, pentru un mandat unic de 5 ani. (*Codul judiciar, art.259-4 (1)*). Procurorul federal (șeful Parchetului federal) este numit de Rege, la propunerea Ministerului Justiției (dintre candidații prezentați de Consiliul Judiciar Superior), pentru un mandat de 5 ani, care poate fi reînnoit, succesiv, o singură dată. (*Codul judiciar, art.259-4 (1)*).

Procurorii sunt numiți și revocați de Rege, la propunerea Consiliului Judiciar Superior. (*Constituție, art.153*) Procurorii sunt numiți pe durată nedeterminată, cu excepția celor desemnați în funcții de conducere pentru un mandat temporar/cu o anumită durată.

BULGARIA

Procurorul general este numit pentru un mandat unic de 7 ani și revocat din funcție de Președintele Republicii, la propunerea Consiliului Judiciar Suprem. (*Constituție, art.129, alin.2*)

Propunerile de candidați pentru funcția de procuror general se fac de cel puțin 1/5 din numărul membrilor Consiliului Judiciar Suprem, precum și de ministrul justiției. (*Legea din 2007 privind sistemul judiciar, art.173, alin.2*) Procurorii sunt numiți, promovați, eliberați din funcție sau transferați prin hotărâre a Consiliului Judiciar Suprem. (*Constituție, art.129, alin.1; Legea din 2007 privind sistemul judiciar, art.160*) Cu excepția cazurilor prevăzute de lege, procurorii sunt numiți pe durată nedeterminată, până la împlinirea vârstei de pensionare (65 de ani). (*Legea din 2007 privind sistemul judiciar, art.165, alin.1*)

CEHIA

Procurorul general (Procurorul suprem) este numit de Guvern, la propunerea ministrului justiției. (*Legea nr.283/1993 privind parchetele, art.9*).

Procurorii sunt numiți de ministrul justiției, la propunerea Procurorului general și, după caz, a procurorilor șefi regionali. (*Legea nr.283/1993 privind parchetele, art.10, art.18*). Cu excepția cazurilor prevăzute de lege, procurorii sunt numiți pe durată nedeterminată, până

⁹⁰ Council of Europe, European Commission for the Efficiency of Justice, *Evaluation report on European judicial systems. Edition 2012. Replies by country* http://www.coe.int/T/dghl/cooperation/cepej/evaluation/2012/Rep_pays_2012_en.asp

la împlinirea vârstei de pensionare (65 de ani). (*Legea nr.283/1993 privind parchetele, art.18.alin.2, art.21, litera f.*)

DANEMARCA

Procurorul general (Directorul Parchetului Public) este numit de ministrul justiției. (*Legea nr.809/2001 privind administrarea justiției*). Procurorii sunt numiți de ministrul justiției. (*Legea nr.809/2001 privind administrarea justiției*)

Procurorii sunt numiți pe durată nedeterminată, până la împlinirea vârstei de pensionare (65 de ani).

ESTONIA

Procurorul general este numit, pentru un mandat de 5 ani, de Guvern, la propunerea ministrului justiției, cu avizul Comisiei juridice a Parlamentului. (*Legea din 1998 privind parchetele, art.16, alin.1, art.17, alin.1*)

Procurorii-șefi sunt numiți de Guvern, la propunerea Procurorului general. Procurorii seniori/specializați/de district/ asistenți sunt numiți de Procurorul general. (*Legea din 1998 privind parchetele, art.16 alin.(2-5)*)

Cu excepția cazurilor prevăzute de lege, procurorii sunt numiți pe durată nedeterminată, până la împlinirea vârstei de pensionare (65 de ani). (*Legea din 1998 privind parchetele, art.17, alin.2, art.47*)

FINLANDA

Procurorul general este numit de Președintele Republicii. (*Constituție, art.104*)
Procurorul general adjunct este numit de Președintele Republicii, la propunerea Guvernului. (*Legea nr.439/2011 privind Ministerul Public, art.14*)

Procurorii statului sunt numiți de Guvern, la propunerea Procurorului general. Procurorul-șef de district și procurorul districtual sunt numiți de Procurorul general. Procurorul debutant este numit de parchet. (*Legea nr.439/2011 privind Ministerul Public, art.14, art.22*)

Cu excepția cazurilor prevăzute de lege, procurorii sunt numiți pe durată nedeterminată, până la împlinirea vârstei de pensionare (65 de ani).

FRANȚA

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea de Casație este desemnat de Consiliul de Miniștri, la propunerea ministrului justiției, cu avizul favorabil al Consiliului Superior al Magistraturii.

Procurorii sunt numiți prin decret al Președintelui Republicii. Propunerile pentru funcția de procuror se fac de ministrul justiției, cu avizul secției competente a Consiliului Superior al Magistraturii. (*Ordonanța 58-1270 din 22.12.1958 privind legea organică referitoare la statutul magistraților*), cu modificările ulterioare.

Cu excepția cazurilor prevăzute de lege, procurorii sunt numiți pe durată nedeterminată, până la împlinirea vârstei de pensionare (67 de ani pentru magistrați). (*Ordonanța 58-1270 din 22.12.1958 privind legea organică referitoare la statutul magistraturii, art.76*)

GERMANIA

Procurorul federal general este numit de Președintele federal, la propunerea ministrului federal de justiție, aprobată de Bundesrat. (*Legea privind constituirea tribunalelor, art.149*)

Procurorii federali sunt numiți de Președintele federal, la propunerea ministrului federal de justiție, aprobată de Bundesrat. (*Legea privind constituirea tribunalelor, art.149*)

Cu excepția cazurilor prevăzute de lege, procurorii sunt numiți pe durată nedeterminată, până la împlinirea vârstei de pensionare (65 de ani; conform Legii federale privind pensiile și salariile funcționarilor publici, începând cu anul 2012, vârsta de pensionare crește gradual, urmând să ajungă la 67 de ani).

GRECIA

Procurorul general de pe lângă Curtea Supremă Civilă și Penală este numit prin decret al Președintelui Republicii, la propunerea Guvernului, făcută prin selectarea candidatului dintre membrii Curții Supreme Civile și Penale și procurorii publici adjuncți de pe lângă această Curte. (*Constituție, art.90, alin.5*)

Procurorii (magistrații) sunt numiți prin decret prezidențial, pe baza deciziei prealabile a Consiliului Judiciar Superior. (*Constituție, art.90, alin.1*)

Cu excepția cazurilor prevăzute de lege, procurorii sunt numiți pe durată nedeterminată, până la împlinirea vârstei de pensionare (65 de ani).

IRLANDA

Directorul Parchetului Public (funcție echivalentă celei de Procuror general) este numit de Guvern. (*Legea din 1974 privind urmărirea penală a infracțiunilor, art.2, alin.2.*) Desemnarea ofițerilor/ funcționarilor Parchetului Public intră în competența Primului-ministru. (*Legea din 1974 privind urmărirea penală a infracțiunilor, art.2, alin.11*)

Cu excepțiile prevăzute de lege, procurorii sunt numiți pe durată nedeterminată, după expirarea unei perioade de probă de 12 luni. Vârsta de pensionare este vârsta prevăzută de lege pentru funcționarii publici, respectiv 65 de ani.

ITALIA

Procurorul general de pe lângă Curtea Supremă de Casație este desemnat de Consiliul Superior al Magistraturii, cu acordul ministrului justiției. (*Legea nr.195 din 24 martie 1958, art.11; Regulamentul intern al Consiliului Superior al Magistraturii, art.22*)

Procurorii sunt desemnați de Consiliul Superior al Magistraturii. (*Constituție, art.105*) Cu excepțiile prevăzute de lege⁹¹, procurorii sunt numiți pe durată nedeterminată, până la împlinirea vârstei de pensionare (65 de ani).

LETONIA

Procurorul general este numit de Parlament, pentru un mandat de 5 ani, la recomandarea judecătorului-șef al Curții Supreme. (*Legea privind parchetele, art.38.1*) Procurorii-șefi sunt numiți în funcție, pentru un mandat de 5 ani, de Procurorul general, cu avizul comisiei de certificare.

Ceilalți procurori sunt numiți în funcție de Procurorul general. (*Legea privind parchetele, art.38.2; art.38.3*)

Cu excepțiile prevăzute de lege⁹², procurorii sunt numiți pe durată nedeterminată, până la împlinirea vârstei de pensionare (62 de ani – *Legea privind parchetele, art.40.2.3*).

⁹¹ Revocarea unui procuror public poate fi rezultatul unei proceduri disciplinare, inițiată de Procurorul general de pe lângă Curtea de Casație sau solicitată de ministrul justiției, potrivit art.107 din Constituție.

⁹² Eliberarea din funcție poate fi rezultatul alegerii procurorului într-o altă funcție/al aplicării unei sancțiuni disciplinare/conflictului de interese/refuzului de a face parte dintr-o organizație politică.

LITUANIA

Procurorul general este numit de Președintele Republicii, cu aprobarea Parlamentului. (*Legea privind parchetele, art.22*) Procurorii sunt numiți de Procurorul general, pe baza recomandării Comisiei de selectare. (*Legea privind parchetele, art.26.-1*)

Cu excepțiile prevăzute de lege, procurorii sunt numiți pe durată nedeterminată, până la împlinirea vârstei de pensionare (62 de ani - *Legea privind parchetele, art.51*).

LUXEMBURG

Nici Constituția și nici Legea privind organizarea judiciară nu conțin dispoziții referitoare la numirea Procurorului general; însă acesta este ales direct de ministrul justiției.

Procurorii sunt numiți de Marele Duce, la propunerea ministrului justiției, cu avizul Procurorului general. (*Legea din 26 februarie 1980 privind organizarea judiciară*)

Cu excepțiile prevăzute de lege, procurorii sunt numiți pe durată nedeterminată, până la împlinirea vârstei de pensionare (65 de ani – *Legea din 26 februarie 1980 privind organizarea judiciară – art.174*).

MAREA BRITANIE

Directorul Serviciului Regal de Procuratură este numit de Avocatul general. (*Legea din 1985 privind urmărirea penală a infracțiunilor, art.2.1*)

Procurorii sunt numiți de Directorul Serviciului Regal de Procuratură. (*Legea din 1985 privind urmărirea penală a infracțiunilor, art.1.4*)

Cu excepțiile prevăzute de lege, procurorii sunt numiți pe durată nedeterminată, până la împlinirea vârstei de pensionare (65 de ani).

OLANDA

Parchetul Public este condus de Consiliul procurorilor generali. Membrii Consiliului, precum și Președintele acestuia, sunt numiți prin decret regal. (*Legea privind organizarea Judiciară, art.130.3*)

Procurorul general de pe lângă Curtea Supremă nu se află în subordinea Consiliului procurorilor generali și este independent față de ministrul justiției. Acesta este numit pe viață (până la împlinirea vârstei de 70 de ani). (*Legea privind organizarea judiciară*)

Procurorii sunt numiți prin decret regal. (*Legea privind organizarea judiciară*) Cu excepțiile prevăzute de lege, procurorii sunt numiți pe durată nedeterminată, până la

împlinirea vârstei de pensionare (65 de ani – *art.52.1 din Legea din 26 ianuarie 2001 privind statutul legal al ofițerilor judiciari*).

POLONIA

Procurorul general este numit de Președintele Poloniei, dintre cei doi candidați propuși de Consiliul Național Judiciar și Consiliul Național al Procurorilor. (*Legea din 1985 privind parchetele*)

Procurorii sunt numiți de Procurorul general, din lista de candidați prezentată de Consiliul Național al Procurorilor. (*Legea din 1985 privind parchetele*)

Cu excepțiile prevăzute de lege, după expirarea perioadei de probă, procurorii sunt numiți pe durată nedeterminată, până la împlinirea vârstei de pensionare (65 de ani).

PORTUGALIA

Procurorul general este numit de Președintele Republicii, la propunerea Guvernului. (*Constituție, art.133, litera m*)

Procurorii sunt numiți de Procurorul general. (*Constituție, art.219.-5*) Procurorii sunt numiți pe durată nedeterminată, până la împlinirea vârstei de pensionare (65 de ani – *art.151.a din Legea nr.60/1998 privind statutul Ministerului Public*).

SLOVACIA

Procurorul general este numit de Președintele Republicii, la propunerea Consiliului Național. (*Constituție, art.150*)

Procurorii sunt numiți de Procurorul general. (*Legea nr.154/2001 privind procurorii și procurorii stagiari*) Cu excepțiile prevăzute de lege, procurorii sunt numiți pe durată nedeterminată, până la împlinirea vârstei de pensionare (62 de ani).

SLOVENIA

Procurorul general este numit de Adunarea Națională, la propunerea motivată a Consiliului Procurorilor, cu avizul preliminar al Guvernului. (*Legea privind parchetele, art.111.1*)

Procurorii sunt numiți de Guvern, la propunerea ministrului justiției (făcută pe baza propunerii Comisiei de personal din cadrul Parchetului Suprem). (*Legea privind parchetele, art.10.3, art.34*)

Cu excepțiile prevăzute de lege, procurorii sunt numiți pe durată nedeterminată, până la împlinirea vârstei de pensionare (63 de ani).

SPANIA

Procurorul general este numit de Rege, pentru un mandat de 4 ani, la propunerea Guvernului, făcută după consultarea Consiliului General al Puterii Judiciare. (*Legea nr.50/1981 privind statutul organic al Ministerului Public, art.29.-1*)

Procurorii sunt numiți de Rege, la propunerea Guvernului, făcută după consultarea Consiliului General al Puterii Judiciare. (*Constituție, art.124.-4*) Cu excepțiile prevăzute de lege, procurorii sunt numiți pe durată nedeterminată, până la împlinirea vârstei de pensionare (65 de ani).

SUEDIA

Procurorul general este numit de Guvern, la propunerea Ministerului Justiției. (*Codul de procedură judiciară, Capitolul 7, art.3*) Procurorii regionali sunt numiți de Guvern, la propunerea Procurorului general (*Codul de procedură judiciară, Capitolul 7, art.3.*) Ceilalți procurori sunt numiți de Procurorul general, după consultarea Consiliului pentru numiri din cadrul Parchetului General. (*SFS 1974:573*)

Procurorii sunt numiți pe durată nedeterminată, până la împlinirea vârstei de pensionare (65 de ani).

UNGARIA

Procurorul general este ales de Parlament (cu o majoritate de 2/3), la recomandarea Președintelui Republicii. (*Constituție, art.29.-4*) Procurorii sunt numiți de Procurorul general. (*Legea CLXIV din 2011 privind statutul Procurorului General, al procurorilor, al altor angajați ai parchetului și cariera de procuror, art.14.-2*) În condițiile legii (respectiv după 3 ani de la prima numire în funcție), procurorii sunt numiți pe durată nedeterminată, până la împlinirea vârstei de pensionare (62 de ani).

BIBLIOGRAFIE

Alte Resurse internet:

- http://www.csm1909.ro/csm/linkuri/06_01_2011_38047_ro.pdf
- <http://www.sisp.it/files/papers/2009/daniela-piana-500.pdf>
- <http://www.forumuljudicatorilor.ro/index.php/2009/11/prioritati-actuale-ale-sistemului-judiciar/?lang=en>
- <http://www.juridice.ro/95452/aspecte-de-drept-comparat-privind-recrutarea-si-numirea-judecatorilor-instantelor-supreme-din-diverse-state-europene.html>
- <http://fs.legaladviser.ro/cb19a4065dc0f5450506d06ade8cb9a7.pdf>
- <http://www.associazionemagistrati.it/allegati/deontologia-giudiziaria.pdf>
- https://e-justice.europa.eu/content_legal_professions-29-pl-maximizeMS-ro.do?member=1
- <https://rm.coe.int/168074744d>
- <https://www.coe.int/en/web/ccje/status-and-situation-of-judges-in-member-states>
- <https://rm.coe.int/1680595b26>
- <https://rm.coe.int/opinion-of-the-bureau-of-the-ccje-on-the-draft-act-of-september-2017-p/168075ddf0>
- <https://rm.coe.int/comment-on-certain-provisions-of-the-constitutional-act-of-4-june-2014/1680764b7b>
- <https://rm.coe.int/1680657eee>
- <https://www.coe.int/en/web/human-rights-rule-of-law/home>